

MOTTO:

Momentul pericolului major este acela când: „perceperea pericolului dinspre Est se va diminua, când aliații vor începe să se certe între ei, aranjamentele de securitate colectivă vor începe să pară depășite și politica de neutralitatea va căpăta respectabilitate”.

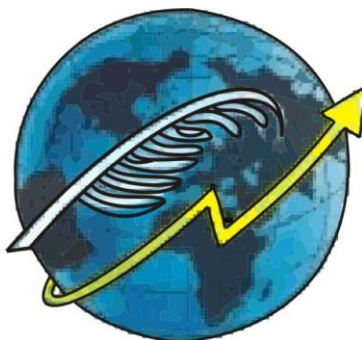
(The moment of greatest danger as when: „the perceived threat from the East had begun to fade when allies would become quarrelssom, collective security arrangements would begin to seem outdated, neutralism would gain respectability”).

John Foster Dulles

DINCOLO DE ORIZONTURI

REVISTĂ DE OPINII

Anul III/NUMĂRUL 7 - APRILIE 2019

Publicație bianuală a Asociației Diplomaților Militari în Rezervă și în
Retragere
„Alexandru Ioan Cuza”

CONSILIUL EDITORIAL:

Prof. dr. Ioan Mircea PAȘCU

General (ret) dr. Decebal ILINA

General (ret) prof. univ. dr. Sergiu MEDAR

General (r) dr. ing. Gheorghe SAVU

General locotenent (r) ing. Iulian - Cristian DINCOVICI

General maior (ret) Mihaiu MĂRGĂRIT

General maior (r) prof. univ. dr. Adrieian PÂRLOG

General maior (ret) prof. univ. dr. Gheorghe NICOLAESCU

General de brigadă (ret) Gheorghe VĂDUVA

General de brigadă (ret) Florin CIȘMIGIU

Colonel (r) prof. univ. dr. Teodor REPCIUC

Colonel (r) ing. Petre JOIȚA

REDAȚIA:

Redactor șef: General de brigadă (r) Dan NICULESCU

Secretar de redacție: Colonel (r) Ion TOADER

Responsabil de număr: General de brigadă (ret) Vasile ILIEȘ

Colegiul de redacție: Colonel (r) Constantin MOLDOVEANU

Colonel (ret) Ion SCARLAT

Tehnoredactarea: Aurelia SPĂȚARU

CUPRINS:

EDITORIAL	3
ORIZONTURI GEOPOLITICE	8
Caleidoscop geopolitic - Gl.mr. (r) Gheorghe NICOLAESCU	8
Relațiile dintre Uniunea Europeană și China în actualul climat geopolitic - Gl.bg. (r) Dan NICULESCU	18
Situația politico-militară și de securitate din Balcanii de Vest - Col. (r) Cedomir VOINOV	24
Incidentul din Marea Azov dintre Rusia și Ucraina - Col. (r) Ion SCARLAT	45
Proiectul „One Belt, One Road”, de la vis la realitate - Gl.mr.ing. (r) Teodor PALADE	50
Armele nucleare ale Israelului. Propagandă, descurajare, mit sau realitate - Col. (r) Constantin MOISA	60
Legătura activistei Linda Sarsour cu Frăția Musulmană din SUA – Dr. Alba POPESCU.....	75
Cazul Jamal Khashoggi: Regatul Arabiei Saudite, SUA și Turcia în jocul promovării propriilor interese - Col. (r) Ion POPESCU	90
OPINII	95
Tratatul INF Joc strategic paritar SUA - Federația Rusă sau revenire la cursa înarmărilor? - Gl.mr. (r.) dr. Adrieian PÂRLOG	95
Col. (r) Dumitru CIURCI	
Din panoplia armelor destinate serviciilor secrete - valiza nucleară, între mit și realitate (II) - Col. (r) Constantin MOISA.....	101
ISTORIE	
Unirea Principatelor și poziția unor personalități străine sau relațiile dintre Cuza Vodă și diplomatul Victor Place – Col. (r) dr. Cristache GHEORGHE	115
NOUTĂȚI MILITARE	127
PREZENTARE DE CARTE	131
Craig Unger: <i>House of Trump, house of Putin</i> (Familia Trump, Familia Putin) - Gl.bg. (r) Dan NICULESCU	141

EDITORIAL

La sfârșitul lunii martie 2019 în Ucraina se vor desfășura alegerile prezidențiale, urmate, la scurt timp, de cele legislative, către sfârșitul lunii octombrie a.c.

În principiu, alegerile prezidențiale sau parlamentare nu sunt de natură să facă obiectul unui Editorial, totuși având în vedere importanța acestora și semnificația lor cred că putem face o excepție.

Importanța este evidentă datorită faptului că aceste alegeri vor marca evoluția viitoare a Ucrainei; vor da un semnal privind nivelul de angajare al Occidentului (efort politic, economic și militar susținut sau relaxat față de Rusia); vor marca nivelul de securitate în Europa, cu accent pe Estul continentului; vor evidenția gradul de angajare al NATO ca forță credibilă de descurajare a agresiunii rusești.

Semnificația rezultatelor alegerilor din Ucraina va apare în timp și aceasta va fi în măsură să evidențieze dacă pozițiile adoptate de factorii de decizie politico-militară din statele și organizațiile implicate în criza ucraineană sunt credibile sau blufuri, dacă din nou soarta statelor va fi hotărâtă peste capetele acestora.

De asemenea, rezultatul alegerilor va da un semnal credibil privind structura și forma viitorului sistem politic internațional.

Cu alte cuvinte, ce se va întâmpla în Ucraina și cu Ucraina în următorii patru ani va limpezi modul în care trebuie să percepem relațiile viitoare dintre Occident și Eurasia, dintre UE și F. Rusă, viabilitatea organizațiilor politice și de securitate occidentale și, în ultimă instanță, relația dintre Europa Occidentală și cea Răsăriteană. De asemenea, vom putea evalua cât de realistă este politica actuală a Moscovei și dacă incompatibilitatea dintre democrație și telurocrație este așa de ireconciliabilă pe cât se crede.

Fără a mai menționa importanța Ucrainei pentru cele două blocuri politice și militare concurente, respectiv Occidentul și f. Rusă, voi încerca o scurtă analiză a ofertei politice aflată la dispoziția alegătorilor ucraineni.

În competiția pentru funcția de președinte au intrat peste 40 de candidați ce acoperă tot spectrul politic. În pofida numărului mare de candidați se poate constata că aceștia reprezintă două orientări politice majore, pro-occidentală și pro-rusă, interesul național fiind aservit uneia sau alteia din cele două blocuri politice.

Factorii care vor determina rezultatul alegerilor sunt diverși:

- presiunile externe (Occident versus Rusia);
- sistemul electoral nereformat (în pofida presiunii din partea societății civile, dar și a Occidentului, nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru adaptarea acestuia la realitățile politice actuale din țară);
- controlul mijloacelor mass media și cu precădere a posturilor de televiziune de către politicieni sau oligarhi;
- lipsa de încredere în clasa politică autohtonă - 84% din cei chestionați într-un recent sondaj de opinie au răspuns că nu sunt mulțumiți de clasa politică și de direcția în care merge țara, cauzele nemulțumirilor fiind generate de corupție, inflație și conflictul din Donbas;
- nou apăruta Biserică Ortodoxă Ucraineană ce ține de Patriarhia Kievului;
- agresiunea Rusiei asupra Ucrainei ce va limita într-o oarecare măsură sprijinul populației pentru politicienii adepți ai apropierei de Moscova.

În ceea ce privește votul popular, acesta este destul de fragmentat în ceea ce privește opțiunile, fapt pentru care cel mai convingător, mai hotărât, mai puternic sprijinit candidat va câștiga alegerile.

Așa cum era de așteptat, partidele politice ucrainene rămân concentrate, ca și până acum, pe personalități nu pe programe. Afară de opțiunea Est sau Vest, cam toate partidele promit aceleași lucruri, fără însă a preciza cum vor realiza obiectivele promise.

Probabil că aceasta este regula universală a jocului politic: să promiți convingător și să uiți ce ai promis imediat după alegeri. Grupul cel mai bine poziționat, deocamdată, este cel format din: Petro Poroșenko, Iulia Timoșenko și Volodimir Zelenski.

Petro Poroșenko, datorită scandalurilor de corupție ce îl vizează pe el sau pe apropiații săi politici, este într-o vizibilă scădere de credibilitate (45% din respondenții la un sondaj de opinie au declarat că nu vor vota cu el). Mesajul său electoral este acela de apărare a intereselor țării față de F. Rusă, de integrare în structurile de apărare și securitate occidentale, de progres și dezvoltare a țării.

Iulia Timoșenko, este un lider politic carismatic, ce conduce partidul „Patria” (Batkivshchyna) ce are acoperire națională. Agenda sa politică este anti-Poroșenko, iar cea economică vizează unele reforme ușor de promis dar greu de realizat: păstrarea neschimbată a prețului petrolului; liberalizarea pieței de energie, ceea ce o pune în contradicție cu solicitările IMF de mărire a taxelor etc. În ceea ce privește agenda politică, Timoșenko declară că are soluții pentru toate problemele importante ale Ucrainei –

rezolvarea conflictului cu Rusia, cooperarea internațională – dar nu precizează căile prin care va realiza aceste deziderate.

Se pare că Timoșenko înregistrează o creștere a simpatiei alegătorilor și chiar a trecut în fața actualului președinte.

Volodimir Zelenski, actor de comedie, a înființat un partid cu numele serialului TV care l-a făcut cunoscut, Sluha Narodu (Servitorul Poporului). Nu pare, cel puțin deocamdată, a fi un pericol pentru Poroșenko și Timoșenko.

Dintre candidații pro-ruși mai vizibil electoral sunt:

Iuri Boiko: fost ministru al energiei și vice prim-ministru în mandatul lui Ianukovici. Acesta a preluat conducerea blocului opoziției rezultat din dezmembrarea Partidului Regiunilor care forma baza politică a fostului președinte Ianukovici.

Vadim Rabinovici, în anul 2016 a format partidul *Za Zhyttya* (Pentru Viață) care se dorește a fi o alternativă a opoziției, deși el a rămas în grupul parlamentar al acesteia. Mesajul său politic este anti-occidental și pro-rus, iar baza electoratului său se află în Estul și Sudul Ucrainei.

Victor Medvedciuk este un apropiat al liderului de la Kremlin, Vladimir Putin, care este și nașul de botez al fiicei sale. Întrucât Rusia nu mai are ambasador la Kiev, acest rol este jucat, neoficial, de Medvedciuk care a intermediat și schimburile de prizonieri între cele două armate aflate în conflict. Este și membru al partidului *Za Zhyttya*.

Mai sunt și unele figuri noi precum *Sviatoslav (Slava) Vakarciuk*, care este o figură interesantă în peisajul politic și social ucrainean: este cel mai cunoscut solist de muzică rock din Ucraina; a participat activ la Revoluția Portocalie cântând cu formația sa în Piața Independenței (Maidan); are un doctorat în fizică și matematică; este absolvent al Facultății de Științe Economice. În perioada mandatului lui Iușcenko a fost parlamentar.

Cu așa ofertă electorală este greu să dăm un pronostic privind cine va câștiga cursa prezidențială și cu atât mai puțin cum va arăta viitorul parlament ucrainean.

În schimb, putem fi siguri că Rusia va folosi toate mijloacele la dispoziție, mass media, dezinformarea, agenți de influență, forțele politice și economice favorabile apropierei de Moscova, vulnerabilitățile candidaților, poate chiar va crea situații în teren menite să timoreze alegătorii, pentru a obține controlul politic asupra conducerii de la Kiev.

Interesant de urmărit va fi confruntarea dintre Iulia Timoșenko și Petro Poroșenko, în ce limite se va desfășura și cât de departe va merge manifestarea în public a animozităților existente dintre aceștia. Nu este

exclus ca atunci când doi se bat al treilea să câștige, ceea ce în cazul Ucrainei nu ar fi totuși de dorit.

Nu în ultimul rând va fi de interes să observăm cât de liber și nealterate de fraude electorale se vor desfășura alegerile. În ultimă instanță, aceasta, precum și proveniența banilor ne vor ajuta să evaluăm nivelul de democratizare atins de societatea ucraineană.

Până la urmă tot la bani se va ajunge, adică la cine dă mai mult sau face mai mult...

Gl. bg. (r) Dan NICULESCU

ORIZONTURI GEOPOLITICE

CALEIDOSCOP GEOPOLITIC

Gl.mr. (r) Gheorghe NICOLAESCU

Federația Rusă

Nu cu mult timp în urmă, mass-media internațională se întreceau în a transmite știrea conform căreia celebra clarvăzătoare bulgară Baba Vanga dădea ca sigură asasinarea președintelui rus Vladimir Putin, fără să precizeze cum, cine și unde anume. Tocmai când să constatăm că analiștii geopolitici au căzut în dizgrație și că părerea și analiza lor nu par să mai fie tratate cu atenția de până acum, iată că autoritățile sârbe au dat un comunicat din care rezulta că serviciile secrete de

la Belgrad au dejucaț o tentativă de asasinare a președintelui Putin, în contextul vizitei pe care o efectuase recent în Serbia.

Și iată cum poate crește subit cota de credibilitate a prezicătorilor, ghicitorilor și clarvăzătorilor în detrimentul analiștilor și specialiștilor geopolitici.

Știrea privind vizita lui Putin în Serbia, în fruntea unei delegații cu componență predominant economică, a fost strecurată la capitolul „printre alte evenimente” și a trecut aproape neobservată.

Ceea ce urmărește președintele rus, nu-i greu de ghicit. Cert este că, în contextul în care liderii UE sunt preocupați cu rezolvarea cât mai rapidă și favorabilă a Brexitului, iar în Statele Unite ale Americii, președintele Trump a luat o serie întregă de decizii care privesc atât situația internă, cât și cea internațională și care au provocat surprindere și chiar consternare în rândul factorilor americani de decizie, Vladimir Putin și-a optimizat demersurile în scopul rezolvării unor probleme strâns legate de perspectivele politicii externe ale Federației Ruse, dar și ale securității statului. În acest sens, trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) tendința continuă de refacere și consolidare a controlului Moscovei în întreg spațiul ex-sovietic în care Ucraina continuă să reprezinte „călcaiul lui Ahile” dar și pivotul prin intermediul căruia Rusia își va rezolva pe deplin atât refacerea unei zone-tampon cu țările membre ale

NATO din Sud-Estul Europei, dar și accesul neîngrădit la *mările calde*¹. Este de presupus că Vladimir Putin nu va fi niciodată de acord cu existența unei Ucraine membră a NATO și UE, iar pentru realizarea acestui deziderat, nu se va da înapoi de la a întreține în Ucraina o situație explozivă care în final să producă ruperea teritoriului acestei țări cu influențe grave asupra întregului areal geostrategic din această zonă;

b) limitarea „încercuirii imperiului rus” cu baze militare americane și ale NATO, sau cu „zone de influență” de unde s-ar putea desfășura acțiuni de monitorizare sau destabilizare a Federației Ruse;

c) re poziționarea și reactivarea zonelor de interes ale Rusiei din „capetele de pod” din Europa Centrală și de Sud-Est, pierdute după destrămarea URSS. Cele mai evidente cazuri sunt cele ale Serbiei, cu care se are în vedere o colaborare extinsă pe probleme energetice și nu numai; Ungariei, unde este de notorietate sprijinul politic acordat actualului guvern de la Budapesta; Austriei și chiar al Turciei, deși cu aceasta din urmă situația este complexă datorită recentelor decizii ale președintelui Trump de a-și retrage cei 2 000 de militari din Siria, intransigenței Turciei față de gherilele kurde ostile președintelui Assad, precum și refuzului lui Putin de a da mână liberă Ankarei care dorește să-și desfășoare forțele militare în nordul Siriei și să creeze o zonă tampon între propria graniță și zona kurdă. Toate aceste aspecte au creat unele dificultăți în dosarul relațiilor Moscova – Ankara - Teheran. Rusia va avea, într-un fel, mână liberă în Siria, complicând relațiile dintre cele trei state aflate într-o alianță de conveniență în criza siriană.

În condițiile unei creșteri a *perisabilității* celor 800 Km de frontieră ai Turciei cu Siria și a unei posibile revigorări a acțiunilor ISIS, nu este exclusă creșterea importanței României și Bulgariei la granița UE și a NATO în Sud-Estul continentului, în special în ceea ce privește controlul emigrației.

În Peninsula Crimeea și regiunea Mării de Azov, se pare că lucrurile sunt deja rezolvate. În afară de faptul că a rămas fieful turistic dintotdeauna al rușilor, în Crimeea au fost deja instalate mijloace tehnice de ultima generație. Astfel, după cum se știe, sistemul radar NEBO-M din această zonă formează o umbrelă de apărare antiaeriană în spațiul aerian al statelor riverane – acesta putând urmări concomitent cca. 200 de ținte aeriene cu o

¹ În accepțiunea geopoliticianului rus, Alexandr Dughin, cele două expansiuni de care are nevoie Rusia pentru a deveni o mare putere geopolitică sunt: spre mările reci și spre mările calde. Ieșirea la mările calde trebuie să ia în seamă faptul că spațiile riverane care înconjoară Eurasia sunt controlate de SUA.

eroare de 100 m. Sistemul NEBO-M a fost integrat sistemului A2AD din cadrul Diviziei 31 ApAA, împreună cu alte sisteme de armament.

În ceea ce privește Marea de Azov, lucrurile stau și mai bine. De fapt, Moscova, prin reținerea celor 3 nave ucrainene, n-a făcut altceva decât să demonstreze că zona se află exclusiv sub controlul total rusesc.

Statele Unite ale Americii

La începutul noului an 2019, președintele Donald Trump a surprins din nou prin anunțul făcut, e drept, prin mijlocirea Twitterului, că va retrage întreg contingentul american din Siria (cca. 2 000 de oameni), argumentând că SUA nu trebuie să fie „polițistul din Orientul Mijlociu. Rusia, Iranul și regimul sirian se pot ocupa pe cont propriu de jihadiști și de alți dușmani”. Totodată, președintele american a mai anunțat și hotărârea sa de a reduce contingentul din Afganistan cu 7 000 de militari. Sunt două decizii absolut surprinzătoare. Aliații occidentali nu s-au grăbit să comenteze. Singurul lider de acord cu decizia lui Trump privind Siria a fost omologul său de la Kremlin care, cu totul neașteptat, se vede în situația de a controla conflictul din această țară.

În SUA, o mare parte din oficialii militari de la Pentagon au fost consternați. Secretarul Apărării, generalul în rezervă James Mattis, considerat „un om forte” al președintelui Trump, și-a dat demisia. De fapt, Mattis e la a doua experiență de acest gen, prima fiind în 2013, când, pentru poziția sa agresivă față de Iran, a fost eliberat de către președintele de atunci, B. Obama, din funcția de comandant al Comandamentului Central al SUA. În prezent împreună cu J. Mattis și-a dat demisia și Brett McGurk, reprezentantul american în Coaliția internațională de luptă împotriva Statului Islamic.

Lista celor care l-au „părăsit” pe Trump este ceva mai lungă: generalul John F. Kelly, fost șef al Staff-ului de la Casa Albă, generalul H.R. Mac Master, fost consilier al securității naționale, generalul Michael Flynn, amiralul Kevin Swenney.

Dar noul an nu înseamnă doar aceste demisii și demiteri, ci și apariția unor noi factori de conducere în principalele structuri militare. Astfel, armata americană are un nou șef al Comitetului Întrunit al Șefilor de State Majore în persoana generalului Mark Milley, iar în curând se vor schimba șeful Statului Major al Trupelor de Uscat, comandanții de structuri din Comandamentul Central al SUA și comandantul Operațiilor Speciale ale SUA. De asemenea, cred că nu trebuie omis faptul că, recent, D. Trump a atacat dur mai mulți generali în rezervă, printre care pe amiralul Bill McRaven, fost comandant al Comandamentului Central al SUA, care a

organizat și condus operațiunea de eliminare a lui Osama Bin Laden, precum și pe generalul Stanley McCrystal, care a comandat trupele americane din Afganistan.

După cum se poate constata, dincolo de *Ocean* se produc modificări esențiale la nivelul leadership-ului militar: demisii, demiteri, atacuri dure împotriva unor personalități carismatice, întărirea pozițiilor membrilor familiei Trump, numiri ale unor oameni noi în funcții de forță cheie, culmea, înlocuind pe cei care ar putea fi caracterizați ca fiind mai „duri”.

Un sondaj interesant a realizat revista *Military Times* în toamna anului trecut, din care rezulta că 84% din militarii americani au o poziție favorabilă față de modul în care a condus fostul Secretar al Apărării, generalul J. Mattis, iar în ceea ce privește ofițerii, procentajul a fost de 90%. Rezultă că, în mod paradoxal, retragerea atâtor generali are loc în condițiile în care personalul Armatei consideră, în proporție covârșitoare, că leadership-ul militar, sub conducerea fostului Secretar al Apărării, James Mattis, a fost performant și la nivelul cerințelor de securitate ale SUA formulate în Strategia de Apărare Națională.

Se pare că acest lucru nu era pe placul lui Trump sau în concordanță cu obiectivele acestuia. Mesajul ce se poate deduce din această situație este acela ca Trump nu are nevoie de generali „cu atitudine războinică” sau „agresivi” în declarații și hotărâri. O dovadă elocventă în acest sens este modul în care a evoluat criza dintre SUA și Coreea de Nord: dacă inițial, liderul nord-coreean, Kim Jong Un, a fost amenințat cu distrugerea țării lui, ulterior lucrurile au luat o asemenea întorsătură încât după un prim Summit fără rezultate notabile, urmează o nouă întâlnire, cu data încă nestabilită și care are la bază dorința unui dialog care să rezolve problema nucleară. Deși cele două țări au viziuni complet diferite față de ceea ce înseamnă denuclearizarea Coreei de Nord, președintele Trump continuă să-și exprime încrederea în succesul negocierilor cu liderul nord-coreean.

Recenta vizită a lui Kim Jong Un în China a avut darul să detensioneze întrucâtva relațiile dintre Washington și Phenian, ceea ce demonstrează că diplomația își are locul privilegiat în politica externă americană. Pe de altă parte, detensionarea situației este în folosul Chinei deoarece, oricât de important ar putea fi pentru Beijing să-i știe pe americani ocupați, totuși este mai sigur să-i aibă cât mai departe de granița lor. Considerăm că acesta este argumentul cel mai puternic care i-a determinat pe politicienii chinezi să pună presiune pe liderul nord-coreean pentru detensionarea situației și acceptarea dialogului.

În februarie 2019, președintele SUA, Donald Trump și liderul nord-coreean, Kim Jong Un s-au întâlnit în capitala Vietnamului, fără ca discuțiile dintre cei doi să se soldeze cu rezultate notabile.

Kim Jong Un s-a declarat de acord cu denuclearizarea peninsulei coreene, cu condiția ca SUA să renunțe la sancțiunile impuse țării sale, condiție cu care Trump nu putea fi de acord fără ca RPD Coreeană să întreprindă nimic concret.

Acest prim pas se pare că a fost și cel mai important în contextul discuțiilor dintre cei doi, rămânând speranța unor rezultate pozitive în viitoarele întâlniri. Rigiditatea poziției liderului nord-coreean își va pune cu siguranță amprenta în găsirea unor soluții în viitorul imediat și poate chiar mediu. Pe de altă parte, punerea din startul discuțiilor a problemei sancțiunilor economice denotă faptul că acestea își fac efectul și că poporul coreean resimte acest lucru. La toate acestea trebuie adăugat că nici Rusia și nici China nu mai sunt atât de dispuse să-l sprijine necondiționat pe Kim Jong Un.

Viitoarele întâlniri la nivel înalt dintre SUA, China și Rusia vor avea cu siguranță pe agenda discuțiilor, în primul rând, „reorientarea” noilor zone de influență. Oricum, președintele Trump, în ciuda problemelor multiple pe care le are în plan intern, continuă să adopte o atitudine optimistă în ceea ce privește dezvoltarea tratativelor cu Coreea de Nord, în pofida faptului că prea multe motive de optimism nu are.

Eliminarea Coreei de Nord de pe lista statelor care urmăresc obținerea statutului de „țară nucleară” face ca acum pe lista Washingtonului să rămână un singur stat care încearcă să dobândească arme de distrugere în masă: Iranul.

Estimăm că politica SUA de combatere a proliferării armelor neconvenționale este mai curând aceea de a rezolva problemele pe rând, decât să admitem posibilitatea că există cineva la Washington, inclusiv președintele Trump, care crede că liderii de la Phenian vor renunța de bună voie la arsenalul nuclear care, până în prezent, le-a servit intereselor de securitate atât de bine.

În ce privește relațiile dintre Washington și Kremlin, lucrurile se vor tranșa, se pare, în bună parte, în urma întâlnirii dintre D. Trump și V. Putin care va avea loc în curând.

NATO și perspectivele sale

Organizația Nord-Atlantică rămâne și astăzi cea mai democratică, cea mai credibilă și cea mai puternică alianță politico-militară pe care a cunoscut-o istoria.

Ea a fost creată împotriva tendințelor expansioniste ale Rusiei și ale „aliților” săi vremelnici, nenaturali care astăzi se regăsesc între membrii fondatori ai Alianței.

De ce astăzi, când în mentalități și în geopolitică nu s-a schimbat nimic ar fi altfel? Pentru că Rusiei nu i s-a oferit nicio alternativă de a-și schimba ambițiile imperiale și nici Uniunea Europeană nu a reușit să-și identifice o modalitate sigură și viabilă de conlucrare în interiorul său, în afara unei dezlănate idei de Europă bicefală, în care nu a crezut nimeni?!

Analiști serioși discută astăzi cu nonșalanță de „zilele numărate ale NATO”, observând, probabil, atitudinea tranșantă a președintelui american privind creșterea contribuției efective a membrilor NATO cu fonduri financiare anuale.

Păi, dacă președintele Trump, un eminent om de afaceri, și se pare, un politician ceva mai abil decât se credea, afirmă că „America nu mai poate juca rolul de jandarm în Orientul Mijlociu”, înseamnă că dispune de toate elementele justificative ale acestei afirmații.

Este adevărat că NATO este în primul rând SUA și SUA este liderul necontestat al NATO. Totuși, acest organism-simbol al securității europene și nu numai, nu poate fi desființat doar pentru că așa ar dori Donald Trump. Iar Trump nu vrea acest lucru, ci vrea ca membrii NATO să-și achite nota de plată anuală pentru securitatea colectivă și să fie solidari cu politicile de securitate hotărâte de Washington, indiferent cât de păguboase ar fi pentru țările europene.

Apoi, se poate discuta pe larg despre o aducere a organismului Alianței la cerințele războiului modern, acela în care nu vor mai vorbi tancurile și tunurile, ci inteligența în manipularea și intoxicarea opiniei publice. NATO a fost creat pentru a combate un război clasic. Astăzi, un război clasic se poate purta în spații reduse la scară tactică și operativă. Războiul informațional și cel cibernetic nu sunt o modă, ci o realitate, iar NATO, cel puțin în prezent, nu este suficient de pregătită pentru a le combate. Reașezarea și readaptarea conceptului general al Alianței necesită timp, inițiativă, spirit creator, conlucrare, dorința țărilor membre de a implementa rapid reformele hotărâte și mai ales fonduri financiare. Va trebui să mai așteptăm ceva timp pentru rezolvarea acestor deziderate.

În acest context, îmi exprim convingerea că NATO nu prea mai are nevoie de extindere, în primul rând. În al doilea rând, având în vedere principiile geopolitice ale Rusiei, e greu de crezut că Ucraina va accede prea curând în NATO, decât în varianta tragică a fragmentării ei în două sau trei regiuni, partea estică rămânând a fi controlată de Federația Rusă.

Există o grămadă de argumente care să ne determine să înțelegem că Europa va cam trebui de-acum înainte să evolueze pe cont propriu, atât din punct de vedere economic, cât și al securității. Cum anume o va face, rămâne de văzut. În Europa există NATO și va exista și de-acum înainte. Cu alte cuvinte, o altă forță (europeană) care să coexiste cu Alianța nu și-ar avea rostul. Deci, rezultă că fiecare țară-membră a NATO va trebui să facă mai mult pentru a-și asigura, la cotă minimală, securitatea națională. America are destule probleme în interior, dar și cu unele țări din vecinătatea apropiată sau mai depărtată, iar securitatea altora, chiar din Europa aliată, nu pare a mai fi la fel de preocupantă ca în anii Războiului Rece.

Germania după Merkel

Este o certitudine: Angela Merkel – al doilea „cancelar de fier” după Bismark, nu va mai candida la un nou mandat, dorind să rămână în umbra politicii și a partidului care a lansat-o și a susținut-o. În funcția de cancelar, Merkel s-a dovedit a fi adevăratul șef al Uniunii Europene pentru simplul, dacă poate fi simplu, motiv că Germania a fost motorul economic al acesteia.

Paradoxul paradoxurilor! Lăsând la o parte acea înclinație către militarism, germanii au demonstrat că pot conduce continentul nostru – și nu numai – fără „panzere”, fără rachete, fără defilări și retrageri cu torțe și mai ales, fără dorința de revanșă și discriminări rasiale. Dimpotrivă. Politica emigraționistă extrem de permisivă și de „ciudată” uneori, se pare că este cea care a îndepărtat-o pe Angela Merkel de un nou mandat de cancelar. Cel puțin unii analiști așa consideră. Dar de ce să nu observăm că, între timp, a apărut o stare de oboseală care a dus la o circumspecție vizibilă vis-à-vis de politica germană a emigrației?!

Politica internă a Germaniei nu operează cu jumătăți de măsură și dacă actualul cancelar a declarat oficial că nu va mai candida pentru un nou mandat, apoi așa va fi. Nu există cale de întoarcere. Rămâne de văzut cum se va descurca viitorul lider de la Berlin și cum se va simți cu agenda extrem de complicată și de grea pe care o va moșteni.

Concesiile făcute de Angela Merkel nu vor putea fi nici anulate nici trecute cu vederea. Partidul său va trebui să-și reevalueze punctul de vedere vis-à-vis de politica emigraționistă propusă de Angela Merkel, în condițiile în care nemulțumirile trec dincolo de granițele Germaniei. Pentru că în afară de țările din Sud-Estul Europei (România, Bulgaria, Grecia, Ungaria) și din centrul continentului (Cehia, Slovacia, Polonia) pe care nu prea le caută emigranții, țările care se bucură de prosperitate economică ale UE nu se grăbesc să rezolve problema.

În interiorul Germaniei s-a dat apă la moară mai ales mișcărilor de extremă dreapta, iar conducerea de la Berlin trebuie să aibă în vedere limitarea ascensiunii acestora la scena politică a țării.

„Lumea se schimbă! România ce face?”²

România a terminat anul 2018 fără evenimente notabile în plan geopolitic. La pretențiile exprimate de unii politicieni, precum că am putea deveni, sau chiar suntem o putere regională, s-a răspuns neconcludent (nu știu dacă în actualele condiții geopolitice un asemenea titlu ar mai însemna ceva pentru noi, dar măcar o parte din ceea ce ar fi fost necesar pentru obținerea acestuia ar fi fost de preferat și extrem de necesar).

Preluarea președinției UE s-a făcut cu ample zbateri și dezbateri iar lucrurile fiind foarte cunoscute, nu e cazul să mai insistăm asupra lor. Important ar fi ca factorii politici implicați să acționeze în așa manieră încât demersul românesc de șase luni în fruntea UE să se constituie realmente într-un succes notabil.

Ca țară membră a NATO, lucrurile s-au derulat parcă mai așezat. Pentru anul 2019 s-a hotărât o participare și mai consistentă a Armatei Române la misiunile în teatrele de operații externe, fapt ce este de subliniat din indiferent ce punct de vedere am aborda subiectul. De asemenea, sunt indicii clare că se urmărește o revitalizare a industriei noastre militare pusă pe butuci în toți acești ani din nu se știe ce rațiuni de ordin economic, militar sau geopolitic.

Înzestrarea cu armament și tehnică de luptă care necesită achiziții din străinătate se derulează conform celor stabilite în CSAT, însă, se pare că în domeniul aviației, bulgarii au reușit să încheie un contract de achiziție a unor avioane F16 noi din SUA, în condiții destul de avantajoase.

Deci chiar încep să nu mai înțeleg nimic. Ce, noi nu putem cumpăra F16 noi? De ce doar la a nu știu care mână? Să fie de vină tot americanii? Eu nu cred. Cred, în continuare, că doar noi suntem de vină. Oficialii lui Bechtel, ca să dau doar un exemplu, nu reprezintă guvernul american. Este posibil ca interesele vreunui demnitar american să se regăsească pe-aici, tot ce este posibil. Și faptul că, într-un fel sau altul, respectivul purtător al unor astfel de interese „antiromânești” ar putea să ne bage unele bețe-n roate prin diferite medii de influență americane și asta este posibil. Dar trebuie să înțelegem că indivizii aceștia există peste tot în lume, însă conducătorii noștri n-ar trebui să-i bage în seamă pentru că în joc nu sunt interesele lor

² „Lumea se schimbă! România ce face?” – Coșea Mircea, Editura Libris Editorial, București, 2018

personale, ci ale românilor care s-au săturat să fie în continuare înșelați, mințiți și furați.

Sau să ne reamintim că un fost prim-ministru de pe plaiurile mioritice se lamenta că a semnat contractul de achiziționare a anticilor fregate în schimbul promisiunii de sprijin pentru aderarea la UE. Acesta nu era nici măcar un troc, ci aservirea intereselor României unor comercianți de...vise.

În concluzie, cred că ar trebui să fim mai atenți de azi înainte. Ambasadorii vin și pleacă, purtând cu ei atât interese personale cât și pe cele ale țării pe care le reprezintă.

Amestecul lucrurilor înseamnă iluzionism, este un fel de alba-neagra și el trebuie diagnosticat și depistat din timp de către cei pe care i-am pus în fruntea țării.

Mă întreb și eu, retoric, ce ar fi fost ca să se fi încercat cu Polonia schema cu fregatele?! Sau chiar, uite, cu Bulgaria, mai nou.

Balcinii de Sud – Vest

Vecinii noștri de la Sud-Est s-au înțeleș cu V. Putin să construiască pe teritoriul Serbiei un Centru Nuclear. Este un semnal clar de ofensivă economică a Federației Ruse în zone pe care pretinde că trebuie să-și exercite influența (de ce nu și controlul), având în vedere apropierea de limbă, de religie și de ...tradiții. Să fie într-un ceas bun, mai ales pentru noi, dar cum va rămâne cu dorința (până acum) exprimată de sârbi de intrare în UE?!

Compatibilitatea acestor demersuri va trebuie analizată la nivelul conducerii UE. Neînțelegerile cu Kosovo sunt un alt cui al lui Pepelea care trebuie monitorizate în continuare, pentru că naționalismul sârbesc n-a murit și nici nu are de gând să o facă, acesta din urmă continuând să rămână un suport activ pentru orice campanie electorală din Serbia, la îndemâna oricărei formațiuni politice. Așteptările Serbiei atât în ce privește UE, ca să nu mai vorbim de NATO, se pare că se apropie de limită și nu trebuie uitat că în actuala situație geopolitică, pentru Serbia există încă o alternativă, cea de la marele prieten de la răsărit, alternativă reactivată după un secol.

Procedând la o analiză primară a perspectivelor, rezultă că Serbia nu va avea un statut asemănător nici cu al Ucrainei, nici cu al Moldovei și nici cu al Bulgariei, ci va continua să fie pentru Moscova un pivot economic, mai ales pentru o ofensivă rusească împotriva UE pe aceste coordonate.

Chiar după o analiză sumară, putem să ne dăm seama că, din punct de vedere geopolitic, în lume, în general și în Europa, în special, viitorul nu sună prea bine.

România și nu numai ea trebuie să înțeleagă că securitatea depinde în primul rând de fiecare. Noi, românii, suntem rămași mult în urmă în materie de apărare și securitate națională și de câțiva ani buni căutăm soluții...

Aderarea la NATO a presupus îndeplinirea unui șir întreg de reforme pe care le-am realizat în stilul nostru, mioritic. Astăzi ne găsim într-un moment în care cadrul politic și economic global a devenit atât de complex, de dinamic și de imprevizibil, încât dacă nu vom acționa pentru regândirea politicilor și strategiilor naționale nu ne va rămâne decât să privim cum alții trec pe lângă noi și se duc înainte.

Trebuie să renunțăm la ideea păguboasă că apartenența la NATO și Parteneriatul strategic cu SUA sunt suficiente pentru a ne asigura securitatea națională și independența.

Și NATO și SUA au nevoie de aliați și parteneri puternici și credibili. Să nu uităm că, în această ecuație, nu poți fi credibil dacă nu ești puternic.

RELAȚIILE DINTRE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI CHINA ÎN ACTUALUL CLIMAT GEOPOLITIC

Gl.bg. (r) Dan NICULESCU

Pe zi ce trece observăm cum prim planul scenei politice internaționale este luat de China, care, în pofida tuturor estimărilor de implozie, stagnare, răcire sau supraîncălzire, își continua drumul spre supremația economică mondială. Îngrijorător este și faptul că liderii chinezi au înțeles cât se poate de clar că o astfel de construcție economică nu poate rezista dacă nu este apărată de o forță militară capabilă să țină adversarii la distanță.

Așa cum este de așteptat, apariția unui competitor global atât de dinamic și periculos pentru stabilitatea ordinii internaționale convenite după Al Doilea Război Mondial nu poate să nu trezească îngrijorare în rândul celorlalți jucători geopolitici. Reacțiile sunt diferite, unii încearcă o confruntare directă, alții încearcă să se alieze cu noul venit, alții, mai prudenți, încearcă să se poziționeze astfel încât să beneficieze de pe urma relațiilor cu cei doi competitori majori. După cum se poate vedea, în natură aceasta este o regulă de aur, probabil de supraviețuire, ea putând fi observată atât la ființele evaluate cât și la cele aflate pe diferite trepte ale evoluției.

Revenind la geopolitică și personalizând jucătorii, constatăm că SUA a ales să confrunte direct China, Moscova încearcă să obțină o alianță pe picior de egalitate cu Beijingul, iar UE dorește realizarea unei cooperări extinse cu Beijingul dar fără să-i afecteze relațiile cu Washingtonul. Istoria ne învață că în politică acest lucru este posibil... până la un punct.

Ambiguitatea relațiilor UE cu Rusia și China

Războiul comercial dintre China și SUA creează o bună ocazie pentru UE de a intra, în condiții favorabile, pe piața chineză. Liderii mai multor țări europene (Franța, Germania) care au vizitat China au solicitat ca investitorii europeni să se bucure de aceleași facilități de care se bucură și companiile chinezești, iar guvernul de la Beijing să înceteze practica acordării de subsidii pentru companiile proprii. Prin aceste solicitări liderii europeni ar dori să elimine astfel decalajul artificial creat între investitorii

autohtoni și cei din Europa. Aceste solicitări par premature în actuala etapă deoarece nu există încă o presiune serioasă asupra guvernului chinez care să determine modificarea modelului său economic, dar dacă confruntarea cu SUA va căpăta forme mai radicale, unele compromisuri vor fi necesare.

În timp ce liderii europeni caută metode de a penetra piața chineză, investitorii chinezi sunt deja prezenți în Europa, chiar într-un mod destul de agresiv, ceea ce este de natură să îngrijoreze Bruxellesul. „Invazia”, deocamdată economică a Chinei asupra Europei este de mare amploare, ea având loc prin Est (Ucraina, Belarus și R. Moldova), prin Sud (Grecia, Serbia, Italia) și Nord (Marea Britanie, Danemarca), Vest (Spania), Centru (Germania, Belgia) și acesta este doar începutul.

Ceea ce îngrijorează cel mai mult liderii europeni este faptul că această expansiune economică poate fi transformată la un moment dat în influență politică. La nivel european se poate observa clar un fenomen ce pare a fi de durată: guvernele țărilor au nevoie de investiții cât mai mari pentru a depăși fără tulburări interne prea mari perioadele succesive de criză. Foamea de investiții externe, evidentă atât la țările mai sărace ale Europei (Ucraina, Belarus, R. Moldova, Grecia), dar și la cele mai bogate (Italia, Danemarca, Belgia) este în multe privințe în antiteză cu politica generală a UE, ceea ce poate duce la accentuarea tendințelor de fragmentare politică a Uniunii, tendințe deja vizibile.

Investițiile Chinei în tehnologii de avangardă sunt de natură să provoace fricțiuni și nemulțumiri de ambele părți. Țările europene cele mai avansate în domeniul tehnologiilor de vârf (Germania, Franța, Olanda), dar care sunt și cele mai expuse intereselor Chinei, s-au văzut silite să adopte măsuri restrictive, de tipul mecanismelor de verificare a străinilor sau de semnare de clauze potrivit cărora firmele chinezești se vor abține să spioneze pe teritoriul țării unde au investiții (Germania cu Huawei). În pofida eforturilor făcute de Bruxelles, astfel de mecanism nu a putut fi introdus la nivelul întregii comunități europene, acestea rămânând la nivel bilateral și cu eficiență încă nedemonstrată.

Pe de altă parte, Washingtonul face presiuni asupra UE de a întări măsurile de oprire a accesului investițiilor chinezești din domeniul tehnologiilor de vârf de tipul inteligenței artificiale, dezvoltarea rețelelor G5 etc., deoarece acestea au impact negativ asupra comerțului și cercetării din țările occidentale.

UE, ca și în cazul Chinei, se află în situația de a adopta aceeași atitudine de ambiguitate și în ceea ce privește relațiile sale cu Rusia. Astfel, de bună voie sau sub presiunea SUA, Bruxelles-ul a extins sancțiunile aplicate Moscovei până la jumătatea anului 2019 și întrucât șansele ca

Rusia să dea înapoi, ceea ce este puțin probabil, este de așteptat ca aceste sancțiuni să se tot prelungească. Deși există o lentoare din partea marilor puteri europene în implementarea sancțiunilor convenite, sunt totuși semnale că liderii europeni au înțeles, în sfârșit, că valorile recunoscute de liderii de la Moscova nu sunt aceleași cu cele occidentale, că dacă vor tolera politica agresivă a Rusiei nu fac altceva decât să o încurajeze să ceară sau să facă mai mult.

Situația este complicată și în ceea ce privește pozițiile în rândul țărilor membre UE: Polonia și Țările Baltice doresc întărirea relațiilor politice, economice și militare cu SUA pe care o consideră un aliat de încredere împotriva amenințării rusești; Grecia este oarecum ambivalentă în privința modului în care percepe pericolul rusesc, fiind mai mult preocupată de Turcia; Ungaria tulbură apele în UE și cochetează cu Rusia, păstrând nostalgia trecutului; iar țările din Centrul și Vestul continentului, care au altă percepție asupra amenințării din partea Rusiei decât cele din Est, încearcă să satisfacă cerințele SUA, fără să neglijeze interesele economice care pot decurge dintr-o viitoare cooperarea cu Rusia (Germania, Italia etc.); iar Balcanii de Vest redevin un teatru de luptă între puterile europene la care se mai adaugă SUA și Turcia.

În concluzie se poate spune că avem o Uniune Europeană fără unitate și coeziune. Această realitate caracterizează mandatul României pentru președinția Consiliului Europei.

Ce este China pentru UE?

La această întrebare se pot da mai multe răspunsuri: poate fi o oportunitate; o revanșă a istoriei; sfârșitul rolului global al UE sau dimpotrivă, potențarea acestuia; poate însemna trădare; conflict și lista posibilităților ar putea continua.

În ceea ce ne privește vom încerca să analizăm unele tendințe care pot duce în anumite circumstanțe specifice către una sau alta din variantele posibile.

Un lucru devine din ce în ce mai clar, anume că în perioada imediat următoare liderii europeni vor trebui să renunțe la ambiguitate și să hotărască de ce parte sunt. Mai devreme sau mai târziu această decizie trebuie luată fiindcă taberele deja sunt conturate. Va fi o decizie grea fiindcă de ea depinde existența UE în actuala formă, unitatea continentului sau renașterea ambițiilor imperialiste și revenirea la vechea politică a zonelor de influență. Cu alte cuvinte, va însemna progres sau un salt major...în trecut.

Să revenim la prezent și să analizăm argumentele care ar putea influența decizia ca Europa să meargă alături de SUA sau să-și croiască propriul drum într-o nouă ordine mondială.

Este evident că europenii sunt sceptici în ceea ce privește intențiile Chinei și au înțeles și metodele de acțiune ale acesteia, dar nu împărtășesc nici poziția dură de confruntare totală adoptată de administrația americană. Perspectiva de a fi prinși într-un nou război rece politic și economic nu este de natură să-i tenteze.

Europa, fiind o putere economică majoră a lumii, are interese economice extinse în China și, spre deosebire de SUA, are interese de securitate limitate în zona Asia-Pacific, ceea ce face ca atitudinea liderilor europeni să fie mai nuanțată față de pericolul chinezesc decât cea a colegilor lor de la Washington.

Lansarea de către președintelui Chinei, Xi Jinping, a inițiativei „Made in China 2025” este o declarație fără echivoc a intenției de a depăși SUA în ceea ce privește implementarea celor mai noi tehnologii menite să revoluționeze întreaga sferă a activităților umane, pornind de la comunicații, conectivitate, bănci de date, inteligență artificială și terminând cu domeniul militar. Această inițiativă, suprapusă pe o altă inițiativă mai veche, dar de asemenea de o amploare globală, anume „One Belt, One Road”, dă semnale evidente că a trecut timpul în care China stătea în expectativă; acum poate acționa ca un jucător global care emite pretenții credibile la împărțirea avuției planetare. Desigur, liderii europeni nu pot rămâne indiferenți față de metodele prin care China își promovează interesele legate de inițiativa „One Belt, One Road”. Prin acordarea de împrumuturi mari unor țări din Africa, Asia Centrală, Asia de Sud etc. aceasta se insinuează la vârful deciziei politice a țărilor respective devenite insolvente și astfel dependente de Beijing. Deci, aservirea economică a acestor țări este transformată ulterior în una politică. Astfel, China a reușit să-și constituie o vastă rețea de porturi, infrastructuri portuare, depozite, șantiere navale etc., toate situate în poziții strategice, pe traseul noului „Drum al mătăsii”.

China încearcă aplicarea acestei politici ce s-a dovedit atât de eficientă până în prezent și în Europa. Astfel, în prezent majoritatea țărilor continentului au intrat în dialog economic cu guvernul chinez sau cu firme chinezești, dintre care sunt 16 țări ce au început deja să deruleze proiecte majore de infrastructură. Faptul că UE nu poate concura cu oferta chineză este o dovadă de slăbiciune, la care se adaugă și lipsa unor mecanisme de protejare a interesului comunitar. Stabilirea unui mecanism de constrângere devine din ce în ce mai necesar, dar se pare că acest lucru nu este dorit nici

de guvernele țările din Estul, nici de cele din Vestul continentului, din motive lesne de intuit.

Astfel, după ce chinezii au cumpărat portul grecesc Pireu, au început tratativele cu guvernul italian pentru cumpărarea portului Trieste și cu autoritățile daneze pentru a construi un aeroport în Groenlanda. Intenția de a deține o poziție importantă în Groenlanda denotă o viziune mult mai amplă a liderilor chinezi, care se gândesc și la timpul în care Oceanul Arctic va fi navigabil tot timpul anului și deci la posibilitatea ca Beijingul să proclame China „țară arctică”.

Trebuie subliniat totuși faptul că inițierea negocierilor cu partenerii chinezi nu înseamnă că acestea vor fi duse la bun sfârșit. Tot mai multe piedici au început să fie puse inițiativelor Chinei, se pun tot mai multe întrebări, se cer garanții, se ridică obiecții de ordin politic și de securitate, se încearcă limitări în cadrul organizațiilor economice internaționale la care China este parte. Astfel, în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (WTO) negociatorii UE împreună cu cei ai Japoniei și SUA au reușit să impună limitarea subvențiilor de stat, iar în caz de încălcare a acestei prevederi să se aplică sancțiuni. Evident că această decizie vizează direct China.

Cu toate aceste măsuri de protecție, lumea (politică, economică etc.) este sensibilă la oferta chinezească și cu siguranță liderii de la Beijing, cu răbdarea care îi caracterizează, vor găsi fisuri prin care se va strecura capitalul chinezesc.

În concluzie, la întrebarea ce este China pentru UE, un posibil răspuns este că poate fi „cutia Pandorei”, dar indiferent cum se va termina această confruntare planetară în care UE este totuși un jucător secundar, lumea nu va mai arăta la fel. De asemenea, nu putem să nu remarcăm că planurile Chinei sunt într-adevăr grandioase, atât prin dimensiune cât și prin viziune și au forță transformatoare.

Relațiile economice chino-europene 2025

Multitudinea intereselor dar și a pericolelor ce pot rezulta în urma extinderii necontrolate a relațiilor economice dintre UE și China a determinat necesitatea de a stabili o platformă comună pe baza căreia să se desfășoare cooperarea bilaterală. La elaborarea acestui program au participat centre puternice de analiză economică din China (Centrul de Schimburi Economice, Institutul de Economie și Finanțe din cadrul Universității din Hong Kong) și din Europa (Bruegel, Chatham House), sprijinite de diferite grupuri de experți care timp de 18 luni au studiat și stabilit domeniile în care cooperarea poate avea loc neobstrucționată de

limitări politice, economice și de altă natură. Perioada acoperită de raportul final este până în anul 2025.

Autorii raportului consideră că pentru cele două mari puteri globale au apărut oportunități semnificative care justifică intensificarea cooperării economice bilaterale cu scopul creșterii considerabile a investițiilor în ambele direcții. De asemenea, sunt menționate o serie de obstacole ce stau în calea evoluției accelerate a cooperării, printre care diferențele dintre sistemele politice și economice ale părților par a fi cele mai importante.

Printre cele mai semnificative domenii evidențiate în raport în care se pot realiza progrese în domeniul cooperării bilaterale menționăm:

1. cooperarea în domeniul industrial și al inovației tehnologice, al integrării pieței financiare, al serviciilor și pentru stabilirea nivelului investițiilor străine;

2. definitivarea acordului bilateral privind investițiile (se consideră că existența acestui acord poate impulsiona atât inițierea unui nou set de reforme economice, inclusiv pe cele privind companiile de stat, cât și procesul de liberalizare a pieței chineze;

3. începerea negocierilor pentru realizarea acordului privind comerțul liber între UE și China;

4. participarea activă a ambelor părți la întărirea mecanismelor internaționale de bună guvernare (se subliniază faptul că UE și China sunt beneficiari ai sistemului internațional de comerț și că între ele nu sunt dispute de securitate directe);

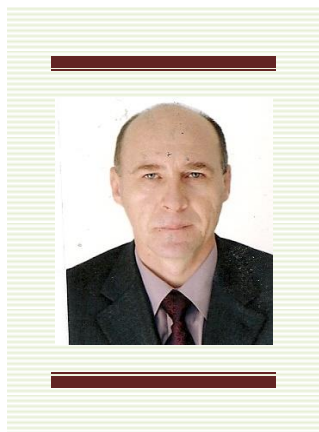
5. inițiativa „One Belt, One Road” poate deveni o platformă pentru extinderea cooperării economice și comerciale bilaterale - se consideră că UE poate deveni ancora vestică a acestui proiect, instituțiile sale financiare putând juca un rol important datorită expertizei lor în managementul investițiilor pe termen lung în proiecte complexe de infrastructuri;

6. extinderea cooperării dintre părți în domeniul securității energetice și a protecției mediului, cu accent pe schimbările climatice.

După cum se poate observa, sunt multe intenții pozitive din care ambele părți ar avea de câștigat. Ceea ce nu se precizează este cum ar trebui să arate climatul geopolitic pentru ca planul să devină realitate.

Acoperirea temporară, limitată, a acestui plan denotă nesiguranța și lipsa de predictibilitate ce caracterizează climatul politic internațional actual. Considerăm că este formulat destul de prudent și nu are o valoare strategică, ambele părți având posibilitatea să continue ca și până acum, să revină la zero sau să amplifice cooperarea în funcție de interese. Poate că anul 2025 este considerat de liderii europeni termenul la care Europa va trebui să ia o hotărâre în ceea ce privește calea pe care va merge.

SITUAȚIA POLITICO-MILITARĂ ȘI DE SECURITATE DIN BALCANII DE VEST

La începutul anului 2019, cele mai multe din statele Balcanilor de Vest¹ se confruntă cu problemele din anul precedent. O excepție notabilă o reprezintă Republica Macedonia de Nord, care a reușit să-și deblocheze parcursul euroatlantic și parcursul european și acționează pentru reconcilierea internă. Din punct de vedere al securității, o situație stabilă se înregistrează și în Croația, Muntenegru și Slovenia.

„Dialogul” dintre Belgrad și Pristina este blocat oficial și ambele părți se confruntă cu dificultăți și întârzieri în parcursul lor european.

Bosnia și Herțegovina funcționează cu dificultate și reprezintă principalul motiv de îngrijorare pentru regiune.

Muntenegru avansează pe calea integrării depline în Alianța Nord-Atlantică și progresează în procesul de aderare la NATO, dar se confruntă cu sechelele unor acțiuni din trecut ale conducerii politice și de stat.

În Albania populația este nemulțumită de corupția endemică și de legăturile politicianilor cu crima organizată și protestează violent în stradă.

Croația se confruntă cu fenomenul „relativizării” crimelor comise de fasciștii croați în cel de-Al Doilea Război Mondial și nu poate ajunge la un acord cu noii săi vecini în privința unor dispute de frontieră.

Singura problemă acută a Sloveniei se referă la eșecul de a ajunge la un acord cu Croația privind granița maritimă în Golful Piran.

Republica Serbia

Situația de securitate din R. Serbia (Serbia Centrală și provincia Vojvodina) este calmă și stabilă. Situația de securitate în provincia Kosovo și Metohija din R. Serbia (KiM) este calmă, dar fragilă, existând mai mulți factori care pot conduce la o deteriorare rapidă și la conflicte.

În plan politic intern, mai ales în Serbia Centrală și Vojvodina, anul

¹ În prezenta lucrare vom considera ca făcând parte din Balcanii de Vest (în ordine alfabetică): Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Serbia (inclusiv cele două provincii, Vojvodina și Kosovo) și Slovenia.

2019 aduce o contestare tot mai puternică, în stradă, a actualei coaliții de guvernare, în frunte cu președintele țării, Aleksandar VUCIC. De asemenea, nu se înregistrează vreun progres în „dialogul intern” referitor la „dosarul Kosovo” și, cu atât mai puțin, consens privind propunerile de soluționare a „nodului kosovar” printr-o „separare” sau „demarcare” între sârbi și albanezi pe teritoriul KiM.

În planul apărării și securității, Belgradul continuă să acționeze în spiritul opțiunii sale de „neutralitate militară”. Pe acest fond, conducerea de la Belgrad continuă și eforturile de înzestrare și modernizare a armatei și poliției și analizează oportunitatea și costurile reintroducerii serviciului militar obligatoriu.

În ansamblu, Belgradul „pendulează” între Est și Vest și dorește să fie o „punte” între acestea, îndeosebi în domeniul economic, cel puțin până la finalizarea procesului său de aderare la Uniunea Europeană (UE).

În planul securității, Serbia se confruntă cu provocări, riscuri și amenințări ca orice stat european, la care autoritățile de la Belgrad le adaugă pe cele care decurg din declararea unilaterală a independenței Kosovo (la 17.02.2008), nerecunoașterea acesteia de către R. Serbia și presiunile și acțiunile unor state partenere Serbiei pentru a accepta Kosovo ca stat independent.

Între problemele care afectează Serbia în ansamblu, inclusiv în domeniile securității și apărării, se numără:

- tergiversarea procesului de aderare la UE și condiționarea acestuia de soluționarea în prealabil a „dosarului Kosovo”. Autoritățile de la Belgrad sunt nemulțumite atât de ritmul deschiderii capitolelor de negociere, cât și de caracterul „vag”, fără criterii clare, al „Capitolului 35” (referitor la relațiile cu „Kosovo”);

- pozițiile diametral opuse ale Belgradului și Pristinei privind actualul statut și propunerile privind viitorul statut al KiM. Această situație creează o stare de continuă confruntare, atât în plan intern, cât și în plan extern, context în care Serbia se confruntă și cu state partenere care susțin independența Kosovo;

- migrația ilegală. Serbia se află pe „Ruta balcanică”, iar aceasta, deși oficial este „închisă”, continuă să fie activă, dar nu în aceeași măsură ca în anii 2015-2016;

- crima organizată. O situație agravantă este legată de dificultatea eradicării legăturilor dintre unele structuri de stat (inclusiv din domeniul securității) și crima organizată, stabilite în perioada sancțiunilor internaționale impuse R. F. Iugoslavia;

- finalizarea într-un ritm mai lent decât cel planificat a unor proiecte

majore de infrastructură rutieră, legate îndeosebi de coridoarele paneuropene 10 și 11. Pot fi menționate întârzierea lucrărilor pe mai multe sectoare, refacerea lucrărilor în câteva sectoare, din cauza calității slabe;

- durata mare a lucrărilor la infrastructura feroviară, deși rezultatele deja se văd și au fost elaborate noi studii de fezabilitate și s-au încheiat contracte pentru noi lucrări. Pe acest fond, una din probleme este necesitatea întreruperii totale în 2019 a circulației feroviare între Belgrad și Novi Sad (transportul pasagerilor fiind asigurat cu autobuze).

Indubitabil, în anul 2018, „dosarul Kosovo” a ținut capul de afiș în Serbia și a influențat, practic, întreaga viață politică, economică și socială din țară, precum și relațiile Belgradului cu principalii săi parteneri (UE, Moscova, Washington).

Între elementele de interes în acest domeniu în 2018 pot fi menționate:

- abandonarea, practic, a „dialogului intern”, acesta neoferind nicio soluție concretă și sustenabilă. Singurul rezultat al acestui dialog este reliefaarea diviziunii majore în sânul populației sârbe. Între „soluții” s-au vehiculat măsuri extreme, de la invadarea provinciei KiM, la renunțarea la aceasta. Însuși președintele A. VUCIC a renunțat, parcă prea ușor, la propunerea sa de separare/demarcare între ce este sârb și ce este albanez în Kosovo. Acesta nu și-a detaliat niciodată propunerea, sub pretextul că aceasta a fost respinsă din start atât de către opinia publică internă, cât și de principalii actori străini. Dialogul, totuși, a mai reliefat că Biserica Ortodoxă Sârbă se opune oricărei divizări a Kosovo, ca și recunoașterii independenței acestei provincii. „Soluția” pentru biserica sârbă constă în considerarea KiM drept teritoriu vremelnice ocupat, care va reveni la Serbia când vor fi create condițiile geopolitice;

- Moscova a reconfirmat în mai multe rânduri sprijinul său pentru Belgrad pentru a nu recunoaște independența Kosovo și pentru a bloca tentativele Kosovo de aderare la organizații internaționale (Interpol, UNESCO). La un moment dat se vehicula o „răcire” a relațiilor dintre Belgrad și Moscova, deoarece Belgradul părea dispus să accepte tacit independența Kosovo, în schimbul separării/demarcării;

- stagnarea oricăror măsuri pentru înființarea Asociației Municipalităților Sârbe din Kosovo (ZSO), în condițiile în care Belgradul și sârbii subliniază că este, practic, singura obligație asumată de Pristina în baza „Acordului de la Bruxelles” (aprilie 2013);

- tensionarea în mai multe rânduri a situației de securitate, în urma asasinării politicianului sârb Oliver IVANOVIC și a unor incursiuni ale forțelor speciale ale Poliției Kosovo (KP) în nordul Kosovo;

- modificarea în decembrie 2018 a legislației Kosovo, prin care Ministerul pentru Forțele de Securitate ale Kosovo (KSF) se transformă în Ministerul Apărării, iar mandatul FSK se extinde și, practic, se transformă într-o armată. Măsurile au fost adoptate fără acordul NATO, dar cu susținerea unor state importante din Alianță (SUA, Germania, Marea Britanie). Belgradul a reacționat dur, cerând NATO nu doar respectarea angajamentelor ca FSK să nu acționeze în nordul Kosovo fără acordul NATO și al comunității sârbe, dar chiar și dezarmarea „noii” formațiuni. Totodată, Belgradul a inițiat o amplă campanie pentru ieșirea din FSK a angajaților sârbi și pentru a împiedica noi înrolări ale etnicilor sârbi în FSK;

- în martie 2018 miniștrii propuși de „Lista Sârbă” în guvernul kosovar și-au suspendat activitatea, iar cei patru primari din municipalitățile sârbe din nordul Kosovo (Leposavic, Mitrovica Nord, Zubin Potok și Zvečan) și-au dat demisia. În februarie 2019, unul din miniștrii „Listei Sârbe”, cel al agriculturii, silviculturii și dezvoltării rurale (Nenad RIKALO), a fost înlocuit de premierul Ramush HARADINAJ cu un reprezentant al Partidului Liberal Independent (SLS), dar „Lista Sârbă” și Belgradul au susținut că noul ministru nu are legitimitate, fiind un „sârb privat”, un „sârb de casă” al Pristinei, menit să confere caracter multiethnic executivului kosovar;

- blocaj în desfășurarea de negocieri, atât la nivel tehnic, cât și la nivel înalt, cu consecințe directe asupra unor domenii deosebit de importante: sistemul energetic din Kosovo sau combinatul „Trepca”.

Haradinaj-Thagi, Priștina, 14.12.2018

Punctul culminant al disputelor l-a reprezentat impunerea de către Pristina a unei taxe de 10% pentru importurile de mărfuri din Serbia și BiH, ca urmare a poziției acestor state față de independența Kosovo (Serbia făcea lobby pentru revocarea recunoașterii independenței, iar BiH nu vrea să recunoască independența

Kosovo). La 21.11.2018, în urma eșecului Kosovo de a adera la Interpol, Pristina a crescut taxele la 100%, ceea ce a avut ca efect o serie de proteste în comunitățile sârbe din Kosovo și blocarea pe termen nedefinit a oricărui dialog între Pristina și Belgrad.

În dispută s-au implicat autoritățile de la Bruxelles și Washington, dar premierul Ramush HARADINAJ nu a cedat presiunilor și, cel puțin până la începutul lunii martie 2019 taxele nu au fost nici suspendate și cu atât mai puțin anulate.

În acest context, subliniem că taxele au fost utilizate în lupta politică

internă din Kosovo, responsabilitatea pentru refuzul anulării acestora revenind premierului, în timp ce președintele Hashim THAQI susține că taxele trebuie suspendate, pentru a nu periclita parteneriatul strategic cu SUA.

Belgrad, 29.12.2018

Pe scena politică din Serbia Centrală și Vojvodina în 2018 s-au desfășurat în paralel două procese oarecum contradictorii. Pe de-o parte, coaliția de guvernare în ansamblu, dar mai ales principalul partid, Partidul Progresist Sârb (SNS) și liderul acestuia, A.VUCIC, și-au reconfirmat supremația

(inclusiv prin câștigarea unor alegeri locale anticipate). De cealaltă parte, însă, eforturile fără succes ale opoziției de a se coaliza împotriva regimului și-au găsit alternativa în apariția și consolidarea unei nemulțumiri populare generale. În acest context, partidele din opoziție s-au repliat rapid și acționează pentru fructificarea acestor proteste, pentru obținerea de alegeri parlamentare anticipate și chiar a demisiei președintelui A.VUCIC. Începute la sfârșitul lunii noiembrie 2018 sub sloganul „Stop cămășilor însângerate”, protestele au continuat să se desfășoare apoi sub sloganul general „1 din 5 milioane” (aluzie la o declarație a lui A.VUCIC, că nu își va da demisia nici dacă în stradă vor ieși 5 milioane de protestatari), dar în diverse localități există și sloganuri secundare. O caracteristică a protestelor este exprimarea nu doar a revendicărilor generale, ci și a unora particularizate pentru fiecare localitate. Oricum, președintele A.VUCIC reprezintă pentru protestatari întruchiparea tuturor relelor și abuzurilor coaliției conduse de SNS.

Protestatarii critică și Occidentul pentru că tolerează abuzurile „regimului VUCIC” (abuzuri, corupție, nepotism, încălcarea drepturilor omului, suprimarea libertății de expresie personală și a mass-mediei etc.) doar pentru a-l avea pe acesta ca partener în soluționarea „dosarului Kosovo”.

Normalizarea relațiilor cu Kosovo reprezintă pentru R. Serbia conținutul unui capitol distinct de negociere pentru aderarea la UE, care rămâne principalul obiectiv de politică externă al țării. Acestuia i se adaugă prezervarea și promovarea principiului neutralității militare față de blocurile militare existente. În practică, această neutralitate militară se traduce prin promovarea colaborării atât cu principalele două blocuri militare din lume, NATO și Organizația Tratatului de Securitate Colectivă (OTSC), cu state membre ale celor două blocuri cât și cu alte state, care au implementate

standarde superioare în domeniile apărării și securității.

Colaborarea cu NATO se desfășoară în cadrul dat de Pfp și prin Comisia Comună de Implementare (a Acordului Tehnico-Militar de la Kumanovo, din iunie 1999), JIC.

Cea mai importantă colaborare militară a Serbiei cu un stat membru al NATO este cu SUA și îmbracă forme diverse, una prioritară fiind Parteneriatul de Stat cu Garda Națională din Ohio. Pe lângă aceasta, Serbia este parte a numeroaselor programe ale SUA de colaborare cu alte state, prin intermediul Oficiului pentru colaborarea în domeniul apărării, de pe lângă ambasada americană de la Belgrad.

De asemenea, din 2013 Serbia are statut de observator pe lângă OTSC, iar colaborarea constă în participarea la congrese și conferințe internaționale organizate de organizație (inclusiv pe teritoriul Serbiei), ca și prin asistarea la exercițiile diferitelor structuri ale acesteia.

Principala colaborare militară a Serbiei cu un stat membru al OTSC este cu F. Rusă. Această colaborare este deosebit de variată, de la cea militară propriu-zisă (executarea de exerciții), la cea tehnico-militară sau ajutor tehnic. În ultimii ani ambele forme de colaborarea militară iau și formă trilaterală, prin participarea R. Belarus.

Cele trei state execută anual în comun un exercițiu de forțe speciale sub numele de cod „FRĂȚIA SLAVĂ” (cel din 2019 urmând să se desfășoare pe teritoriul Serbiei).

Putin-Vucic, Belgrad, 17.01.2019

La intervenția directă a președintelui Vladimir PUTIN și a ministrului apărării, Serghei ȘOIGU, în decembrie 2016 Moscova a donat Belgradului șase avioane MiG-29, care au ajuns în Serbia în octombrie 2017. Cinci dintre avioane au fost reparate și operaționalizate la Uzina de Aviație „Moma Stanojlovic” din Batajnica (Belgrad), în comun de către experți sârbi și ruși, cel de-al șaselea fiind reparat și operaționalizat în F. Rusă. Odată cu cele șase avioane au fost reparate și operaționalizate alte patru avioane MiG-29, moștenite de Armata Serbiei de la fosta armată iugoslavă. Donația rusă (din decembrie 2016) de 30 de tancuri T-72 și 30 de vehicule blindate de cercetare BRDM-2 se așteaptă să ajungă în Serbia în cursul anului 2019. Serbia a primit cele șase avioane gratuit, plătind doar lucrările de reparații și de prelungire a resurselor. Părțile negociază distinct pe marginea modernizării acestor aparate (modernizarea sau chiar înlocuirea radarului, înnoirea sistemului de

navigație, echiparea cu rachete performante aer-aer și aer-sol etc.). La un moment dat în acest „pachet” era inclusă și achiziția de către Serbia de sisteme de rachete de apărare antiaeriană („BUK” modernizat sau „Panțir”).

În februarie 2019, „modelul rusesc al donației” a fost preluat de Belarus, care a donat Serbiei patru avioane MiG-29, acestea urmând să fie reparate și aduse la același nivel cu celelalte 10 avioane MiG-29 din înzestrarea armatei sârbe, lucrările urmând să fie executate în Uzina 558 de Reparații de Aviație din Baranovici (Belarus). Lucrările sunt planificate să dureze între 6 și 12 luni.

Potrivit datelor disponibile, Serbia a plătit F. Ruse pentru achiziția a patru elicoptere de asalt Mi-35 și trei elicoptere de transport Mi-17. Belgradul și Moscova (prin compania „Elicopterele Rusiei”) nu au abandonat nici ideea transformării unei părți a Uzinei „Moma Stanojlovic” într-un „centru regional” pentru reparații la elicopterele Mi-8/Mi-17, militare și civile, dar inițiativa este dificil de concretizat.

Parcă „în oglindă”, fidelă politicii de neutralitate militară, Serbia a achiziționat (decembrie 2017) și nouă elicoptere H-145M „Airbus”, cinci pentru armată și patru pentru poliția sârbă. Elicopterele trebuie livrate până la sfârșitul anului 2019. Câteva dintre elicopterele armatei vor fi configurate pentru asalt (H-Force). Noutatea în domeniu este că Belgradul (prin compania națională de stat de comerț și producție de armament, muniții și tehnologie duală, Jugoimport-SDPR J.P.) a obținut particularizarea elicopterelor sale, prin montarea pe acestea de armament produs de industria sârbă de apărare (mitraliere, proiectile reactive nedirijate).

Este posibil ca „Airbus” să fie partenerul Belgradului pentru modernizarea cel puțin a unuia dintre cele două tipuri de avioane sârbe aflate în proces de modernizare: „Orao” („IAR-93” și „Super Galeb” G-4). Numărul de aparate din fiecare tip care vor fi modernizate va depinde de complexitatea modernizărilor. Se acordă prioritate modernizării avioanelor „Orao”.

În plan economic, Serbia atrage investiții semnificative din partea Chinei, dar continuă și colaborarea cu F. Rusă și eforturile de a încheia un acord cu Uniunea Economică Eurasiatică (fără intenția de a adera la aceasta). În 2019 vor continua eforturile Belgradului de a construi pe teritoriul său o deviație a gazoductului „TurkStream”, de la granița cu Bulgaria, la granița cu Ungaria.

Primele reacții ale Uniunii Energetice la acest dosar depus de Serbia în acest sens sunt promițătoare (construcția gazoductului este oportună, dar trebuie îndeplinite câteva condiții pentru a asigura o piață concurențială). Deocamdată Serbia și Bulgaria nu au primit acordul clar al UE pentru acest

proiect.

Bosnia și Herțegovina

Desfășurarea fără probleme a alegerilor generale din Bosnia și Herțegovina (BiH), la 7 octombrie 2018, a dat speranțe cetățenilor și comunității internaționale că relațiile dintre cele trei popoare constitutive (boșniac, sârb și croat) și cele două entități (Republica Srpska/R. Srpska și Federația Bosnia și Herțegovina/F. BiH) se pot îmbunătăți, iar țara să facă progrese pe calea integrării în UE și NATO.

Evoluțiile de după alegeri au reliefat nu doar persistența aceluiași probleme între popoarele constitutive, entități și nivelul central al statului, dar și exacerbarea unora (între cele mai periculoase numărându-se inițiativele de schimbare a numelui R. Srpska). Pe acest fond, nu s-au constituit deplin autoritățile din F. BiH și nici Consiliul de Miniștri al BiH, ceea ce grevează nu numai realizarea de progrese pe calea integrării europene și euroatlantice, dar și însăși funcționarea BiH.

Situația de securitate la nivelul BiH și al entităților este stabilă. Principalul risc la adresa securității (manifestat mai ales în F. BiH, la granița cu Croația) este dat de menținerea și chiar intensificarea fluxurilor de migranți ilegali către statele europene occidentale.

Problema migranților tensionează nu doar situația din localitățile unde sunt concentrați aceștia (îndeosebi în zona Bihac), dar și între entități și între entități și stat: între R. Srpska și F. BiH, dar și între F. BiH și BiH și R. Srpska și BiH. Problemele sunt cauzate de faptul că migranții nu pot trece în Croația și fie rămân în zona de graniță, fie se deplasează de-a lungul acesteia în încercarea de a găsi un loc propice de trecere. Din acest motiv ocazional se înregistrează tensiuni și între Sarajevo și Zagreb (poliția croată returnând pe teritoriul bosniac migranții găsiți pe teritoriul croat, în zona de frontieră comună).

Alte riscuri și provocări la adresa securității interne sunt rezultatele modeste în combaterea radicalismului islamic și posibilitatea revenirii în BiH a „luptătorilor teroriști străini” de pe fronturile din Siria și Irak, odată cu decimarea de către Forțele Democratice Siriene și coaliția internațională a organizației teroriste „Statul Islamic”. În acest context, ONG-uri și analiști apropiați de părțile sârbă și croată îi acuză pe liderii politici și religioși boșniaci de ineficiență în combaterea radicalismului islamic și chiar de subminarea justiției în sancționarea unor teroriști veniți, cu precădere, din Siria și Irak. Între argumentele acestor ONG-uri se numără sancțiunile reduse la adresa foștilor „luptători teroriști străini” și lipsa măsurilor de monitorizare după ce aceștia revin pe teritoriul BiH.

În planul securității externe, este și va rămâne suspendat procesul de aderare a BiH la NATO, în pofida deciziei din 5 decembrie 2018 a Alianței Nord-Atlantice de „activare” a Planului de acțiune pentru aderare (MAP). R. Srpska și reprezentantul R. Srpska în Președinția BiH (Milorad DODIK) se opun întocmirii și înaintării către NATO a Primului program național anual (din MAP).

Situația politică este, de asemenea, complexă și tensionată.

Până la începutul lunii martie 2019, doar la nivelul R. Srpska s-au constituit toate organele legislative și executive, după alegerile din octombrie 2018. La aceeași dată, în F. BiH mai rămânea de completat Camera Popoarelor a Parlamentului F. BiH, iar la nivelul BiH era așteptată constituirea Consiliului de Miniștri al BiH². La nivelul BiH s-a constituit

Komsic-Dodik-Dzaferovic,
Sarajevo, 06.12.2018

rapid doar Președinția BiH, formată din M. DODIK, Zeljko KOMSIC și Sefik DZAFEROVIC.

Elita boșniacă a condiționat sprijinul său pentru formarea Consiliului de Miniștri al BiH de aprobarea de către R.Srpska a Primului program național anual pentru aderarea la NATO. Celelalte elemente principale ale noului executiv bosniac sunt clare: președintele Consiliului trebuie să fie etnic sârb, iar partea sârbă l-a propus în acest sens pe Zoran TEGELTIJA, din partea Alianței Social Democraților Independenți/SNSD.

Pe acest fond, analiștii au speculat că partea bosniacă încearcă să „forțeze” transmiterea către NATO a Primului program național anual de către Consiliul de Miniștri în mandat tehnic, dar acest lucru nu s-a întâmplat, cel mai probabil din cauza opoziției ferme a actualei conduceri a R. Srpska și a reprezentantului acesteia în Președinția BiH.

În acest context, tensiunile au escaladat și ca urmare a celebrării Zilei R. Srpska (la 9 ianuarie), părțile sârbă și boșniacă având opinii contradictorii în această problemă. Partea boșniacă este de părere că sentința Curții Constituționale a BiH a invalidat în întregime Ziua R. Srpska, în timp ce partea sârbă consideră că prin eliminarea legăturii dintre sărbătoarea laică a Zilei R. Srpska și cea religioasă³, precum și prin eliminarea caracterului obligatoriu al sărbătorii, autoritățile R. Srpska au

² Structură asimilată unui guvern al statului bosniac, dar cu atribuții mai puține decât un guvern propriu-zis.

³ La 9 ianuarie se celebrează în R.Srpska cea de-a treia zi de Crăciun după calendarul iulian, Sf.Ștefan.

respectat sentința instanței de la Sarajevo.

În această atmosferă tensionată, principalul lider boșniac, Bakir IZETBEGOVIC, a anunțat o inițiativă de schimbare a numelui R. Srpska, pe motiv că îi discriminează pe cetățenii de altă etnie decât cea sârbă. Reacția de la Banjaluka a fost incredibil de unitară, inițiativa fiind condamnată și de către putere și de către opoziție (actuala opoziție de la Banjaluka este la putere, în „mandat tehnic”, la Sarajevo, la nivelul BiH). Reacția va fi și mai dură după formarea noului Consiliu de Miniștri al BiH, unde partea sârbă va fi reprezentată de către SNSD.

S-au transferat în anul 2019 și discuțiile privind oportunitatea revizuirii Acordului de Pace de la Dayton (DPA), eventual, prin organizarea unei noi conferințe internaționale. Asupra acestui aspect insistă cel mai mult partea boșniacă, deoarece aceasta vizează consolidarea autorităților centrale și reducerea competențelor entităților. Partea croată dorește amendarea DPA doar în sensul creării unor mecanisme de preservare a drepturilor poporului croat din BiH, fie prin amendarea legislației electorale, fie prin crearea unei „entități croate” în BiH. Partea sârbă nu numai că se opune modificării actualelor prevederi ale DPA, dar militează pentru revenirea la prevederile originale ale DPA și la redarea către entități a unor competențe delegate de către acestea statului (BiH) în urma presiunilor comunității internaționale (Oficiului Înaltului Reprezentant/OHR). În acest context, ocazional se ridică problema sistemului comun de apărare, de la nivelul BiH, și se cere revenirea acestei funcții la entități. Nu în ultimul rând, Banjaluka înăbușă în față orice inițiativă care ar putea conduce la crearea unui minister al afacerilor interne la nivelul BiH. În apărarea competențelor sale, R. Srpska mizează cel mai mult pe sprijinul Belgradului și pe cel al Moscovei.

„Atacurile” părții boșniace la adresa identității și a competențelor R. Srpska au condus la coalizarea forțelor sârbe din R. Srpska și, practic, la destrămarea blocului opoziției din această entitate, ceea ce consolidează puterea SNSD și a lui M. DODIK. În acest fel, se poate aprecia că imixtiunile externe în alegerile generale din octombrie 2018 (mai ales din partea Marii Britanii) au avut un efect de bumerang și au slăbit opoziția din R. Srpska, întărind „regimul lui M. DODIK”.

S-au menținut și se fac eforturi pentru dezvoltarea relațiilor paralele și speciale între R. Serbia și R. Srpska, o ședință comună de guvern desfășurându-se la Belgrad la sfârșitul lunii februarie 2019.

În plan extern, blocul sârbesc din BiH acționează pentru afirmarea competențelor R. Srpska, iar puterea din această entitate dorește o cooperare tot mai strânsă cu F. Rusă, practic, în toate domeniile: economie,

cultură, turism, securitate etc. Un accent deosebit se pune pe securitatea energetică, R. Srpska dorind ca pe teritoriul său să treacă o ramură a gazoductului „TurkStream”.

În plan intern în „blocul croat”, principalul partid al acestei etnii, Uniunea Democrată Croată din BiH (HDZ BiH) și-a reconfirmat această poziție. De asemenea, HDZ BiH continuă parteneriatul cu SNSD, îndeosebi la nivelul BiH, constituind un fel de „front comun” împotriva tendințelor de centralizare promovate de principalele partide boșniace, în frunte cu Partidul Acțiunii Democrate (SDA), condus de Bakir IZETBEGOVIC. Aderarea țării la NATO este, practic, singura problemă deschisă recunoscută între SNSD și HDZ BiH, deși partidele „social- democrat” din BiH atrag atenția asupra statutului nemulțumitor al croaților din R. Srpska și la ritmul lent al revenirii în R. Srpska a persoanelor refugiate de etnie croată.

Tot în blocul croat, HDZ BiH continuă războiul cu „reprezentantul croat” în Președinția BiH, Zeljko KOMSIC, pe care îl acuză că nu reprezintă interesele comunității croate din BiH și că a fost ales cu voturile alegătorilor boșniaci din F. BiH. Mai mult, la începutul mandatului lui KOMSIC mai multe formațiuni politice și civice și administrații locale din zonele cu populație majoritară croată anunțau boicotarea acestuia.

În plan extern, blocul croat este criticat de către autoritățile de la Zagreb pentru apropierea și susținerea acestuia pentru SNSD și M. DODIK. Mai mult, se fac auzite tot mai mult acuzații privind intrarea croaților din BiH sub influența Moscovei.

Blocul boșniac din BiH, susținut în anumite probleme de blocul social - democrat, acționează pentru limitarea competențelor entităților și transformarea BiH într-un stat funcțional. În plan externe, principalele obiective ale acestui bloc sunt aderarea BiH la NATO și la UE, simultan cu reducerea influenței F. Ruse în BiH.

Republica Macedonia de Nord

„Acordul de la Prespa”, încheiat de Skopje și Atena la 17.06.2018, este considerat „istoric”, pentru că a rezolvat o dispută de peste 20 de ani, între două state vecine.

Ratificarea și implementarea acestui acord are ca efect detensionarea relațiilor dintre Republica Elenă și Republica Macedonia de Nord și anulează vetoul Greciei față de procesele de integrare a statului macedonean la NATO și UE.

„Acordul de la Prespa” are dușmani atât în R. Macedonia de Nord, cât și în Grecia, în ambele state fiind organizate proteste, inclusiv în anul

2019.

Opoziția de la Skopje consideră că „Acordul de la Prespa” a fost încheiat sub presiunea unor factori internaționali (SUA și o parte din statele membre ale UE și NATO) și că acesta afectează grav interesele naționale macedonene. De asemenea, opoziția acuză că întregul proces care a urmat - ratificarea în parlamentul macedonean, referendumul din luna septembrie 2018 și apoi amendarea Constituției - a fost rezultatul unor acțiuni de presiune și șantaj extern. Opiniile opoziției macedonene sunt susținute de Moscova.

În acest context, puterea de la Skopje a luat în considerare elementele favorabile propriei politici (participanții la referendum au votat în proporție covârșitoare în favoarea „Acordului de la Prespa”, în timp ce referendumul în sine a fost invalidat, ca urmare a prezenței reduse la vot) și a continuat procesul, amendând Constituția (ianuarie 2019) și implementând astfel principalele elemente ale „Acordului de la Prespa”, în luna februarie 2019. Trebuie subliniat că în tot acest timp puterea de la Skopje a fost puternic încurajată de partenerii occidentali, în frunte cu SUA și cele mai puternice state din UE.

La scurt timp după „Acordul de la Prespa”, NATO a deblocat procesul de integrare a acestei țări, iar la 6 februarie 2019 a fost semnat Protocolul de aderare la Alianță. Între timp, mai multe state au ratificat deja Protocolul, în frunte cu Grecia.

Zaev-Stoltenberg, iunie 2017

Deblocarea efectivă a procesului de aderare la UE s-ar putea produce în iunie 2019, când Consiliul European ar putea stabili data

începerii negocierilor de aderare. Buna credință a statului macedonean în implementarea „Acordului de la Prespa” a fost demonstrată prin schimbarea rapidă a indicatoarelor rutiere de la frontieră (încă din luna februarie 2019) și prin demararea schimbării numelor unor instituții (în martie 2019).

Un efect secundar al „Acordului de la Prespa” și al negocierilor pentru implementarea prevederilor acestuia a fost armonizarea pozițiilor între partidele „slavo-macedonene” și cele albaneze din coaliția de guvernământ, cu efect direct asupra consolidării securității interne, chiar dacă nu au fost soluționate definitiv efectele proceselor pentru actul terorist de la Kumanovo (mai 2015) sau asasinatul de la Smilkovo ezero - aprilie 2012.

O confirmare suplimentară a parteneriatului dintre partidele

„slavomacedonene” și cele albaneze din coaliția de guvernare de la Skopje (în afară de votul coordonat pentru ratificarea „Acordului de la Prespa” și amendarea Constituției) o reprezintă desemnarea unui candidat comun pentru alegerile prezidențiale din R. Macedonia de Nord (aprilie 2019) de către SDSM și principalul partid al etnicilor albanezi (Uniunea Democrată pentru Integrare/DUI), în persoana candidatului independent Stevo PENDAROVSKI.

Tot în plan intern, principalul partid de guvernământ, Uniunea Social - Democrată din Macedonia (SDSM), și premierul Zoran ZAEV și-au consolidat pozițiile și au eliminat din unele organe de stat, mai ales din poliție și securitate, persoane considerate compromise și care au susținut fostul regim, comițând abuzuri și delictes pentru prezervarea la putere a vechii guvernări VMRO -DPMNE condusă de Nikola GRUEVSKI.

Beneficiind de o slabă coordonare între justiție și poliție, fostul premier N. GRUEVSKI a părăsit R. Macedonia în noiembrie 2018 și a ajuns în Ungaria, unde a cerut azil politic. Urmărit și condamnat penal pentru abuz și corupție, N. GRUEVSKI a plecat din țară cu doar câteva zile înainte de emiterea mandatului de arestare.

În pofida solicitărilor autorităților de la Skopje, N. GRUEVSKI nu a fost extrădat, iar autoritățile ungare l-au plasat într-o formă de protecție, până la definitivarea analizei solicitării de azil politic. Din datele disponibile în mass-media regională rezultă că acesta s-ar fi deplasat de la Tirana la Budapesta (trecând prin Muntenegru și prin Serbia) în autovehicule ale corpului diplomatic maghiar. Paradoxal, dacă partea elenă a acceptat numele „macedonean” într-o serie de construcții legate de țară, cetățenie sau limbă, termenul are în continuare potențialul de a antagoniza relațiile dintre R. Macedonia de Nord și Bulgaria. Deși conducerea de la Sofia a fost prima care a recunoscut Macedonia ca stat independent, autoritățile bulgare consideră că nu există limba macedoneană, iar o serie de evenimente ale istoriei comune trebuie să fie analizate și „armonizate”.

Într-un fel, ca și în cazul bisericii din Muntenegru, Biserica Ortodoxă Macedoneană - Arhiepiscopia de Ohrid, s-a separat în mod necanonic de Biserica Ortodoxă Sârbă și speră că după soluționarea disputei cu Grecia, într-un viitor nu prea îndepărtat, să obțină tomosul de biserică autocefală de la Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului, la fel ca și biserica din Ucraina.

Muntenegru

Situația de securitate din Muntenegru este calmă și stabilă, dar situația politică, dimpotrivă, este efervescentă și sugerează că anul 2019 va

fi unul „fierbinte”.

În plan extern, în anul 2018, Muntenegru a aderat la NATO și a deschis noi capitole de negocieri pentru aderarea la UE.

În anul 2018, statul muntegrec nu s-a confruntat cu probleme de securitate, iar imixtiunile ruse din anii precedenți (care au culminat în toamna anului 2016) par să se fi diminuat, ca și retorica Moscovei. Experții pun acest lucru pe seama finalizării procesului de aderare la NATO, în iunie 2018. După acel moment, Podgorica a continuat eforturile de integrare deplină în structurile Alianței și și-a armonizat în mod adecvat sistemul de apărare și securitate, prin amendarea legislației și demararea procesului de implementare a unei noi organizări a ministerului apărării și a armatei muntegrene. În anul 2019 a debutat procedura de introducere a serviciului militar voluntar.

După succesul achiziției din SUA a trei elicoptere în anul 2018, în 2019 Podgorica va pune accent pe înzestrarea și modernizarea armatei (achiziții de vehicule blindate, demersuri pentru a cumpăra sau a obține ca donație un radar militar), ca și pe lucrări de infrastructură (construcția unei cazărmi la Andrijevica, modernizarea cazărmii din cartierul „Masline” din Podgorica, amenajarea unor facilități pentru zona militară a portului din Bar, analiza oportunității redислоării forțelor aeriene de la Golubovci la Niksic).

În plan politic, principala problemă a fost și va rămâne disputa identitară, dintre „muntegrec” și „sârb”, aceasta fiind accentuată de centenarul evenimentelor care au avut ca efect răsturnarea dinastiei conducătoare în Muntenegru și intrarea acestui fost regat independent în Statul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, devenit ulterior „Iugoslavia”. În timp ce R. Serbia și sârbii (inclusiv cei din Muntenegru) consideră acest eveniment drept o realizare uriașă, un deziderat realizat întru binele tuturor popoarelor din noul stat, actuala conducere muntegrecă consideră evenimentul drept un act de trădare națională, o anexare realizată cu forța armată a Regatului Sârb. În continuarea acestei dispute interne, s-au menținut acuzațiile partidelor și organizațiilor sârbe din Muntenegru privind discriminarea lor și a membrilor comunității pe care o reprezintă (privind folosirea limbii, angajarea în instituții publice, dreptul la informare etc.). Lideri ai DPS susțin oportunitatea confiscării proprietăților Bisericii Ortodoxe Sârbe de pe teritoriul muntegrec construit înainte de anul 1918 și retrocedarea lor către Biserica Ortodoxă Muntegrecă, nerecunoscută canonic. Aceasta, la rândul său, speră ca evoluțiile politice și religioase să aibă ca efect și în cazul ei o soluție similară celei din Ucraina: Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului să-i acorde tomos de biserică

autocefală.

Spre sfârșitul anului 2018, autoritățile de la Podgorica au interzis accesul în Muntenegru pentru o serie de istorici și oameni de cultură sârbi care promovau evenimentele din anul 1918⁴ și salutau formarea Iugoslaviei. Aceste demersuri au ca efect tensionarea relațiilor dintre Belgrad și Podgorica.

Comunitatea sârbă susține că în același sens se înscrie și hotărârea Muntenegrului din 2018 de participare la misiunea militară condusă de NATO în „Kosovo”, KFOR, deși prezența muntenegreană în KFOR este momentan simbolică (un singur militar la Pristina). Podgorica neagă aceste acuzații și susține că este vorba despre responsabilitate și asumarea rolului în cadrul securității colective a NATO.

Un al doilea element foarte important în plan politic s-a referit la succesul parțial al coalizării opoziției (dezbinată până atunci atât de interese de partid, cât și pe criteriul identității - muntenegrean/sârb), având ca principal obiectiv răsturnarea „regimului” condus de Milo DUKANOVIC.

Apelurile la unificarea opoziției au avut ca efect și crearea unei mișcări populare de contestare a guvernanților, care a culminat cu organizarea de proteste în mai multe localități din țară, dar cu precădere la Podgorica. Noua mișcare s-a intitulat „97.000 - Opune-te” (semnificând că există 97.000 de motive pentru a protesta împotriva regimului întruchipat de DUKANOVIC).

La protestele din luna martie 2019 de la Podgorica s-a cerut demisia guvernanților și a conducerii radioteleviziunii publice, ca și boicotarea oricăror alegeri până la obținerea acestor demisii și crearea de condiții pentru alegeri corecte. Nu există, însă, consens la nivelul opoziției pentru boicotarea activității Parlamentului Muntenegrului, deoarece UE nu agreează această formă de luptă politică.

Protestele și nemulțumirea populară au fost catalizate de dezvăluirile

Podgorica, 16.02.2019

din mass-media locală privind implicarea în acte de corupție a actualilor guvernanți. Dezvăluirile au fost posibile după distanțarea de M. DUKANOVIC a unui colaborator apropiat al acestuia, omul de afaceri Dusko KNEZEVIC (proprietar, între altele, al grupului „Atlas”), cunoscut

⁴ „Adunarea de la Podgorica” sau „Marea Adunare Națională de la Podgorica”, din noiembrie 1918.

și ca finanțator al Partidului Democrat al Socialiștilor (DPS), condus de M. DUKANOVIC.

Pe acest fond, au reapărut în mass-media „dosare” mai vechi și acuzații la adresa unor responsabili ai DPS în diverse funcții publice, iar omul de afaceri D. KNEZEVIC, refugiat între timp la Londra, susține că are dovezi inclusiv la adresa președintelui Muntenegrului și al DPS, M. DUKANOVIC, „pe care le păstrează pentru final”.

Au reapărut și zvonurile privind divizarea iminentă a DPS, „cunoscut fiind” că există cel puțin două „aripi”, una a președintelui M. DUKANOVIC, iar cealaltă a premierului Dusko MARKOVIC. Probabil, pentru a testa atmosfera, fostul ministru de externe, ministru de finanțe și premier, Igor LUKSIC, este vehiculat în mass-media ca o posibilă alternativă la actuala conducere a DPS.

Este de așteptat ca protestele să continue și să conducă la alegeri anticipate.

O noutate în plan politic a reprezentat-o finalizarea în anul 2018 a procesului de transformare a localității Tuzi în municipalitate independentă (până atunci aceasta fiind o municipalitate a orașului Podgorica) și organizarea de alegeri în martie 2019. Cele mai multe mandate de consilier au fost obținute de partidele albaneze. Dezideratul comunității albaneze din Tuzi, de a avea o municipalitate independentă, a fost sărbătorit inclusiv prin scandarea numelui Armatei de Eliberare a Kosovo (UQK) și prin arborarea unui drapel al R. Albania pe sediul unui liceu din Tuzi. De asemenea, mai mulți oameni care au ieșit să sărbătorească în stradă aveau drapele ale R. Albania.

Albania, Croația și Slovenia

Situația de securitate din Albania, Croația și Slovenia, state membre ale NATO (ultimele două fiind și membre ale UE) este calmă și stabilă.

În plan politic, doar Albania se confruntă cu tensiuni care depășesc cadrul normal al unui stat european. Aici puterea și opoziția se acuză reciproc de abuzuri, corupție și implicare în crima organizată, iar populația este nemulțumită și ușor de manipulat, protestele de amploare fiind frecvente. Procesele politice din Croația și Slovenia sunt cele normale pentru niște state europene. În planul securității și apărării, ambele state participă atât la dezvoltarea politicilor NATO de securitate colectivă și parteneriat, cât și la politica pentru Cooperarea permanentă structurată a UE (PESCO), de configurare și consolidare a unei identități europene distincte în planul apărării și securității. Ambele state susțin crearea și operaționalizarea mai multor programe (de exemplu, privind apărarea

NBC).

În domeniul apărării, Slovenia s-a confruntat în ultimii ani cu reduceri continue și semnificative ale resurselor financiare alocate apărării, ceea ce a avut ca efect scăderea volumului și a calității procesului de pregătire și instruire pentru luptă a Armatei Slovene (inclusiv eșecuri în evaluarea unor unități destinate participării la operații conduse de NATO). Reducerile financiare au avut ca efect retragerea din uz și conservarea majorității tancurilor slovene.

În Croația, cel mai important eveniment al anului 2018 din domeniul apărării a fost eșecul licitației pentru achiziționarea unei escadrile de avioane de vânătoare, pentru forțele aeriene croate. Licitația a fost câștigată (în anul 2017) de către Israel, cu 12 avioane F-16 (Block 30, variantele C/D, Barak/Brakeet), dar începutul anului 2019 a adus un deznodământ nefericit pentru Zagreb: Israelul nu a obținut acordul SUA pentru livrarea aparatelor cu modificările (îmbunătățirile) efectuate de industria de apărare israeliană, partea americană cerând ca înainte de a fi transferate către Zagreb, avioanele să fie aduse la forma inițială în care au fost vândute Israelului de către SUA.

Principalele probleme **în plan social** din Croația se referă la atitudinea privind fenomenul mișcării fasciste croate din cel de-Al Doilea Război Mondial, mișcarea „ustașilor”, și la neîncrederea și problemele dintre majoritatea croată și minoritatea sârbă.

Negarea amplorii atrocităților comise de „ustași” a fost criticată atât de către o parte a societății civile din Croația (în frunte cu organizațiile antifasciste), cât și de oficiali americani și israelieni. Această negare a fost condamnată cel mai puternic de către sârbi și organizațiile evreiești.

De asemenea, Belgradul și comunitatea sârbă din Croația acuză Zagrebul că nu acționează sincer pentru crearea condițiilor pentru revenirea la vetrele lor din Croația a persoanelor de etnie sârbă, refugiate sau strămutate. Mai mult, Zagrebului i se impută instituirea de noi obstacole în calea revenirii (demararea nejustificată a unor investigații penale pentru crime de război, dificultăți în realizarea drepturilor de răscumpărare a locuințelor aflate în proprietatea statului, discriminare la angajarea în administrația de stat sau locală, lipsa investițiilor în zonele cu populație sârbă, tolerarea atacurilor cu motivație interetnică etc.).

În acest context, o situație specifică este întâlnită în orașul Vukovar, unde fosta Armată Populară Iugoslavă (JNA) și milițiile sârbe sunt acuzate de distrugerea orașului și comiterea multor atrocități și crime de război.

Problemele legate de comunitatea sârbă din Croația influențează și relațiile dintre Croația și Serbia, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese

(îmbunătățirea situației minorității croate din Serbia, returnarea în Croația a unor obiecte de patrimoniu aparținând structurilor din Croația ale Bisericii Ortodoxe Sârbe etc.).

Anul 2019 a adus, surprinzător, recunoașterea de către președinta Croației, Kolinda GRABAR-KITAROVIC, a erorii că a crezut că salutul croat fascist din Al Doilea Război Mondial: „Za dom spremni” („Pregătiți pentru patrie”) ar fi un vechi salut croat de care au abuzat fasciștii croați.

Totodată, Croația nu și-a soluționat disputele teritoriale cu niciunul din noii vecini. Cu Serbia este disputată granița pe Dunăre (inclusiv două insulițe, Vukovarska ada și Sarengradska ada); cu BiH, zona de frontieră de lângă portul bosniac Neum (cu influență asupra construcției podului rutier de la Peljesac, menit să asigure continuitatea teritoriului croat pe axa Nord-Sud); iar cu Muntenegru, zona de frontieră în peninsula Prevlaka. Evoluția cea mai negativă în domeniu este în relația cu Slovenia, deoarece Zagrebul s-a retras din procedura de arbitraj internațional privind zonele de frontieră în dispută, deoarece consideră că partea slovenă a viciat procesul (arbitrul sloven consultându-se cu reprezentantul statului sloven în procesul de arbitraj).

Din cauza numeroaselor probleme în relațiile bilaterale, se amână sine die (în așteptarea unor condiții favorabile) vizita președintei Croației în Serbia.

Aprecieri și concluzii

Spațiul Balcanilor de Vest este caracterizat de o serie de dispute pe diverse teme (teritoriu, drepturi ale minorităților, gestionarea unor probleme comune, cum ar fi migrația etc.), interese dar și de implicarea unor actori geopolitici (SUA, UE, F. Rusă, China) sau puteri regionale (Germania, Turcia). Pe acest fond, implicarea unor actori este văzută drept „malignă” de către ceilalți actori.

Un rol pozitiv în stabilizarea situației și descurajarea demersurilor unilaterale violente îl au prezența (militară și civilă) internațională și opțiunea tuturor statelor regiunii de aderare la UE și de cooperarea într-un sistem colectiv de securitate (regional sau internațional).

Pentru pace și stabilitate în Balcanii de Vest este nevoie de o reconciliere reală între popoare. Fostul Tribunal Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (ICTY), de la Haga, nu și-a îndeplinit această menire, unii analiști afirmând că efectele activității acestuia au fost contrare acestui deziderat. Reconcilierea trebuie să plece de la elitele din fiecare țară sau entitate și să fie susținută de o amplă campanie mediatică. În prezent, în fiecare țară sau entitate se prezintă propriul adevăr privind evenimentele

violente din perioada destrămării fostei Iugoslavii, ceea ce alimentează intoleranța interetnică și chiar ura. Reconcilierea nu se poate realiza cu școli pe criterii etnice și programe școlare nearmonizate în domeniul istoriei recente.

Pe un astfel de sol, se creează condiții pentru prezervarea și chiar pentru crearea de probleme și dispute noi, practic, în toate domeniile. Principalele probleme ale regiunii rămân statul bosniac (nefuncțional, cu tendințe centrifuge ale principalelor popoare constitutive, boșniac, sârb și croat) și statutul disputat al „Kosovo”.

Grabar-Kitarovic - Vucic, iunie 2016

În anul 2019 este de așteptat ca principalele probleme ale R. Serbia să rămână statutul Kosovo și provocările în parcursul european (inclusiv influența relațiilor sale bune cu F. Rusă asupra acestui parcurs). Nu sunt de așteptat progrese în soluționarea disputelor teritoriale ale Belgradului cu Croația sau cu BiH. Problemele Belgradului în relația cu Zagrebul pot bloca temporar

parcursul european al R. Serbia (prin amânarea deschiderii unor capitole de negociere).

În plan intern, Kosovo se va confrunta cu aceeași neîncredere între principalele două comunități, albaneză și sârbă, și față de dorința Pristinei de a-și extinde dominația și în nordul Kosovo. În „plan extern”, Pristina va încerca din nou să devină membru al organizațiilor internaționale relevante (cel puțin în Interpol, dacă nu și în UNESCO) și va miza în acest sens pe sprijinul SUA, al statelor membre ale UE care au recunoscut independența Kosovo, ca și pe sprijinul mai multor state musulmane.

În anul 2019 nu sunt așteptate progrese reale ale BiH pe calea aderării la UE, iar demersurile de aderare la NATO vor fi cel puțin suspendate, dacă nu anulate. În pofida presiunilor Zagrebului, este probabilă menținerea parteneriatului sârbo-croat în BiH, pentru contracararea dorinței elitelor boșniace de centralizare a BiH.

În pofida nemulțumirilor privind ritmul lent, Muntenegruul își va continua parcursul european, având (ca și în cazul aderării rapide la NATO) argumentul necesității contracarării influenței Moscovei. Nu au șanse de soluționare problemele identitare (muntenegrean versus sârb), dar este puțin probabil ca acestea să escaladeze.

Albania se va confrunta în continuare cu tensiuni între putere și opoziție, cu șanse mari ca acestea să se transpună și în (violente de) stradă.

Pe acest fond, probabil, progresele în parcursul european vor fi modeste.

În Croația este puțin probabilă o ofensivă serioasă a puterii pentru combaterea simpatiei unor cercuri pentru mișcarea fascistă croată din cel de-Al Doilea Război Mondial. De asemenea, nu sunt așteptate progrese în soluționarea disputei de graniță maritimă cu Slovenia, dar nici incidente violente de amploare în zonă. Va continua și construcția podului din zona Peljesac.

În ansamblu, va fi în continuare activă Ruta balcanică a migrației, cu posibilitatea intensificării în perioada verii, când cresc semnificativ și fluxurile de turiști, iar structurile de la frontiere sunt mai aglomerate.

Statele regiunii vor continua să monitorizeze revenirea în regiune a „luptătorilor teroriști străini” și a familiilor acestora, fiind puțin probabile acte teroriste.

O problemă comună a tuturor statelor regiunii, care va continua și în anul 2019, este „exodul creierelor” spre Occident, fenomen favorizat de faptul că cetățenii din regiune (cu excepția celor din „Kosovo”) nu au nevoie de viză pentru deplasările în UE.

Dezvoltarea economică lentă și prelungirea procesului de aderare la UE a statelor și entităților din Balcanii de Vest pot face ca și alte probleme minore din regiune⁵ să devină obstacole în calea reconcilierii și cooperării regionale.

BIBLIOGRAFIE

www.rts.rs

www.tanjug.rs

www.srbija.gov.rs

www.mod.gov.rs

www.ambasadarusije.rs

www.rtrs.rs

www.rtcg.me

www.gov.me

www.mod.gov.me

www.mia.mk

www.hrt.hr

www.slovenskavojska.si

www.tangosix.rs

⁵ De exemplu, revendicarea de către Croația a Navei-Școală ”Jadran” și a două fregate de la Muntenegru (fregatele fiind scoase la vânzare de către M.Ap. muntenegrean fără a fi soluționată succesiunea proprietăților militare ale fostei Iugoslavii), comunicarea defectuoasă privind returnarea migrantilor ilegali, divergențele privind interpretarea unor evenimente istorice etc.

www.obris.org

www.sarajevotimes.com

BIBLIOGRAFIA FOTOGRAFIILOR

<https://balkaninsight.com/2017/10/04/vucic-postpones-announced-zagreb-visit-10-04-2017/>

[https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_144881 .htm](https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_144881.htm)

<https://www.euractiv.com/section/enlargement/news/kosovo-president-and-pm-at-odds-over-serbia-border-changes/>

<http://www.ambasadarusije.rs/sr/mediafoto/poseta-predsednika-rusije-vputina-srbiji-2>

[http://www.slovenskavojska.si/odnosi-z-javnostmi/sporocila-za-](http://www.slovenskavojska.si/odnosi-z-javnostmi/sporocila-za-javnost/novica/nov/slovenski-vojaski-kontingent-v-latviji-na-integracijsko-certifikacijski-vaji/)

[javnost/novica/nov/slovenski-vojaski-kontingent-v-latviji-na-integracijsko-certifikacijski-vaji/](http://www.slovenskavojska.si/odnosi-z-javnostmi/sporocila-za-javnost/novica/nov/slovenski-vojaski-kontingent-v-latviji-na-integracijsko-certifikacijski-vaji/)

<http://www.sarajevotimes.com/wp-content/uploads/2018/12/presidency-dodik-dzaferovic-komsic.jpg>

INCIDENTUL DIN MAREA AZOVDINTRE RUSIA ȘI UCRAINA

Col. (r) Ion SCARLAT

La data de 25.11.2018, Kievul a anunțat capturarea în Marea Neagră de către forțele speciale navale rusești, a trei dintre navele lor ce navigau spre portul ucrainean Mariupol aflat în Marea Azov. Se preciza că navele rusești au deschis focul asupra convoiului ucrainean, după care au trecut la capturarea acestora. Șase marinari au fost răniți, iar navele ucrainene, împreună cu cei 24 de marinari membri ai echipajelor au rămas în custodia autorităților ruse.

După incident a urmat sarabanda acuzelor reciproce. În primul rând ambele considerau că cealaltă parte a încălcat legile maritime internaționale.

Președintele ucrainean Petro Poroșenko a convocat o reuniune a cabinetului de război pentru a discuta situația creată și a fost instituită legea marțială pentru 30 de zile, justificată de posibilitatea unei invazii rusești. Ministerul de Externe al Ucrainei a declarat pe data de 28.11.2018 că a

lansat un apel țărilor semnatare ale Memorandumului de la Budapesta (Statele Unite, Marea Britanie și Rusia), țări care ar trebui să garanteze independența Ucrainei, prin care solicita organizarea unor consultări urgente cu privire la tensiunile din strâmtoarea Kerchi¹. Marina ucraineană a emis un comunicat prin care acuza Rusia că a „acționat agresiv” împotriva a trei nave

care navigau spre Mariupol. De asemenea, administrația ucraineană făcea precizarea că informase în prealabil Rusia despre planul de navigație al navelor, fapt pe care, așa cum era de așteptat, Moscova l-a negat.

¹ Agerpres/ Lilia Traci

La rândul său, Rusia a acuzat Ucraina de „acțiuni provocatoare”, motivând că navele ucrainene erau în apele teritoriale rusești. Totodată, administrația de la Moscova a transmis că remorcherul și cele două nave de război, Berdyansk și Nikopol, încercau să „creeze un motiv de conflict în regiune”. Reprezentanții serviciilor secrete ruse au transmis printr-un comunicat faptul că: „Navele ucrainene au intrat ilegal într-o zonă închisă temporar aflată în apele teritoriale ale Rusiei”. Ministerul Apărării al Rusiei a luat hotărârea de a desfășura de-a lungul coastei rachete cu rază scurtă de acțiune, cu scopul de a controla militar coridorul dintre Marea Neagră și Marea Azov².

Așa cum era de așteptat, incidentul a provocat creșterea tensiunilor dintre Ucraina și Rusia în ceea ce privește accesul în Marea Azov, în care ambele țări au drept de navigare.

Reacțiile internaționale nu au întârziat să apară.

Secretarul general al ONU, Antonio Guterres, a cerut Rusiei și Ucrainei să dea dovadă de maximum de rețineră și să evite escaladarea situației după incidentul naval din Marea Neagră. Antonio Guterres a declarat că este foarte îngrijorat de incidentul din apropierea Peninsulei Crimeea, lângă strâmtoarea Kerchi, cerând ambelor părți să dea dovadă de maximum de rețineră și să ia măsuri fără întârziere pentru a controla acest incident și pentru a reduce tensiunile.

Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) a cerut Rusiei și Ucrainei să dea dovadă de moderație și să aleagă calea dialogului pentru a reduce tensiunile din zona Mării Azov și a Strâmtoării Kerchi. Într-un comunicat, președintele OSCE, Enzo Moavero Milanesi și secretarul general al organizației, elvețianul Thomas Greminger, au cerut tuturor părților să se abțină de la folosirea forței. *„Suntem extrem de îngrijorați de evoluția evenimentelor din zona Mării Azov și a Strâmtoării Kerchi. Cerem tuturor părților să contribuie prin mijloace politice și diplomatice la detensionarea situației și reducerea tensiunilor și să evite riscuri și mai mari de destabilizare a regiunii”*.

Președintele SUA, Donald Trump, a anulat întrevederea cu Vladimir Putin de la Summitul G20 din 28/29 iunie 2019 Osaka - Japonia. Pentagonul, pe fondul tensiunilor dintre Rusia și Ucraina generate de incidentul de lângă strâmtoarea Kerchi, a început pregătirile pentru trimiterea unei nave de război în Marea Neagră.

Cancelarul german Angela Merkel i-a telefonat președintelui rus Vladimir Putin, după ce în prealabil a vorbit cu președintele ucrainean,

² Agerpres/ Mihaela Moise

Petro Poroșenko, subliniind necesitatea detensionării situației și a inițierii dialogului între părți. La rândul său, ministrul de externe german Heiko Maas, a declarat că Germania nu va renunța la eforturile sale pentru reducerea conflictului dintre Rusia și Ucraina și că este mai important ca oricând să se revigoreze discuțiile dintre Germania, Franța, Rusia și Ucraina.

Ministrul de externe francez, Jean-Yves Le Drian, a cerut Moscovei și Kievului să evite alte incidente grave în Marea Neagră. Acesta i-a spus ministrului de externe al F. Ruse, Serghei Lavrov, că se așteaptă un gest din partea Rusiei, ca marinarii reținuți și navele capturate să fie eliberate cât mai curând posibil, însă îi va cere și omologului ucrainean să depună eforturi pentru o detensionare a situației, a subliniat șeful diplomației franceze.

Ministrul de externe austriac, Karin Kneissl, a cărui țară deținea președinția prin rotație a Consiliului Uniunii Europene, a declarat pe 27.11.2018 că Rusia și Ucraina ar trebui să acționeze pentru reducerea tensiunilor în Marea Azov și pentru rezolvarea conflictului fără a recurge la forță: „Este important să rezolvăm acest conflict pe calea dialogului și nu cu ajutorul armelor” a afirmat șeful diplomației austriece la Conferința pentru Securitate de la Berlin, cerând folosirea dialogului prin intermediul Organizației Națiunilor Unite (ONU) și a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

Președintele turc, Recep Tayyip Erdogan, a declarat că Rusia și Ucraina ar trebui să-și rezolve problemele prin dialog, spunând că Ankara dorește ca Marea Neagră să fie o „mare a păcii”.

Ministrul estonian al apărării, Juri Luik, a cerut Uniunii Europene să impună noi sancțiuni împotriva Moscovei. „Am spus că vom fi gata să susținem o astfel de înăsprire a sancțiunilor. Sancțiunile sunt probabil cele mai importante căi de a semnala conducerii ruse că luăm în serios aceste lucruri”, a declarat Luik într-un interviu acordat presei.

Concluzii privind posibilele motive care justifică agresiunea Rusiei față de Ucraina

- Conducerea politică a Rusiei dorește să prezinte Rusia ca o superputere de care trebuie să se țină seama în relațiile internaționale. Ca

întotdeauna, argumentul principal al Moscovei pentru a-și impune voința a rămas acțiunea militară. Acesta este motivul pentru care Rusia își proiectează nestingherită puterea în zonele de la granița sa de vest și chiar în interiorul unor țări membre ale Uniunii Europene și agită apele securității regionale în mod repetat, pentru a avertiza că rămâne o putere globală demnă de luat în seamă și ale cărei interese trebuie respectate.

Tot tradițional, Occidentul a reacționat conform așteptărilor Moscovei.

- Controlul apelor din jurul Peninsulei Crimeea constituie a doua etapă după anexare. După anexarea Crimeei, Moscova a blocat Strâmtoarea Kerci pentru a controla rutele maritime, folosite inclusiv de navele militare și comerciale ucrainene. În luna mai 2018, președintele rus Vladimir Putin a inaugurat un pod de 19 km peste strâmtoare, care leagă terestru Crimeea de Rusia, în pofida protestelor Ucrainei. Obiectivul Kremlinului este acela de a aduce complet sub controlul său teritoriul și apele din jurul peninsulei. Acesta este, în parte, motivul pentru care s-a executat foc asupra navelor ucrainene, fiind astfel o modalitate de a-și consolida dominația asupra căii navigabile. Anexarea Crimeei este cea mai mare realizare a lui Putin în conflictul cu Ucraina, deoarece Rusia a obținut astfel acces și control asupra porturilor din zone considerate de interes strategic pentru Rusia. Aceasta a fost angajată într-o politică de anexare și a Mării Azov încă de la finalizarea construcției podului peste strâmtoarea Kerci. La început a recurs la hărțuirea navelor comerciale ucrainene, apoi, odată cu creșterea capacităților navale în regiune, a trecut la atacarea navelor ucrainene, cărora le refuză accesul la căile navigabile.

- Afectarea exporturilor ucrainene și creșterea presiunii economice. Prin porturile de la Marea Azov, Mariupol și Berdiansk, Ucraina derulează majoritatea exporturilor sale de cereale și oțel. Această mare are astfel o miză economică foarte importantă pentru Kiev, iar șicanele Rusiei înseamnă mulți bani pierduți pentru Ucraina. Mai mult de 80% din exporturile Ucrainei trec prin Marea Azov, ceea ce o face vitală pentru Ucraina. Este de asemenea un important centru de pescuit care oferă hrană pentru întreaga regiune. Dacă ruta maritimă de transport a mărfurilor ucrainene nu este sigură, partenerii economici externi nu vor mai cumpăra cerealele și oțelul ucrainean pe motiv că această țară nu-și poate onora obligațiile contractuale.

- Acțiunea Rusiei poate fi văzută și ca o formă de represiune față de opțiunea Bisericii Ortodoxe Ucrainene de a deveni independentă față de Biserica Ortodoxă Rusă. Recent, Patriarhia Ortodoxă a Constantinopolului a recunoscut autocefalia Bisericii Ortodoxe Ucrainene. Timp de trei secole

biserica a fost un canal major prin care Moscova și-a răspândit influența în Ucraina, canal pe care riscă să-l piardă în totalitate. Acțiunea Bisericii Ortodoxe a Ucrainei deschide cutia Pandorei și în ceea ce privește echilibrul dintre creștinii ortodocși din Rusia și celelalte culte religioase, cu alte cuvinte, ortodocșii ruși după desprinderea ucrainenilor nu mai reprezintă o majoritate absolută, alte confesiuni apropiindu-se numeric periculos de mult. Aceasta este o problemă majoră pentru Vladimir Putin, deoarece situația va afecta poziția autoproclamată a Rusiei de apărătoare a Ortodoxiei, față de Noul Constantinopol³.

- Implicarea în alegerile prezidențiale din Ucraina. În martie 2019, în Ucraina au loc alegeri prezidențiale. Actualul șef al statului, Petro Poroșenko, candidează pentru un nou mandat. În momentul de față, Poroșenko este al patrulea în sondajele de opinie, fiind creditat cu doar 8% din intențiile de vot. Pe primul loc se află Iulia Timoșenko, care, potrivit sondajelor, are 20% din intențiile de vot. Motivul prăbușirii lui Poroșenko în preferințele electorale este liberalizarea treptată a economiei ucrainene, fapt care a dus la creșterea prețurilor la combustibil și a inflației. Strategia Rusiei de a crește presiunea economică asupra Ucrainei i-ar putea reduce și mai mult șansele lui Poroșenko la prezidențiale. Sunt voci care susțin, însă, că „pericolul rusec” l-ar putea face să recupereze în sondaje.

- Vladimir Putin vrea să oprească propriul declin în sondaje. Experții consideră că Putin se folosește de aceste tactici militare agresive pentru a-și îmbunătăți rata de sprijin în rândul propriilor alegători, rată aflată în prezent în declin. Deși a promis că va transforma Rusia într-o putere economică globală, iar acest lucru va duce la o îmbunătățire a vieții rușilor de rând, liderul de la Kremlin a eșuat pe fondul unui preț scăzut al petrolului, iar acest lucru l-a afectat electoral. Rata de creștere economică a Rusiei încetinește, iar rușii sunt tot mai nemulțumiți.

Recurgerea la vechea metodă rusească, aceea de a flutura în fața poporului amenințarea Occidentului față de „Mama Rusie” pare să fie încă eficientă și să salveze pozițiile de putere ale liderilor ruși. Dacă a mers la Stalin de ce nu ar merge și la Putin.

³ Alexandr Dughin/Bazele geopoliticii

PROIECTUL „ONE BELT, ONE ROAD”, DE LA VIS LA REALITATE

Gl.mr. (r) Teodor PALADE

Vorbind despre China, ne-am obișnuit deja să fim surprinși. Evoluția Chinei, pe plan intern și internațional pare să sfideze mersul firesc al lucrurilor. Inițiativa „One Belt, One Road” nu face decât să ne confirme uimirea atunci când este vorba despre cel mai numeros și cel mai dinamic, azi, popor al lumii.

1. Cine a lansat ideea, ce este „One Belt, One Road” și care sunt obiectivele sale principale?

Trebuie spus încă de la început că „One Belt, One Road” este, în esența sa, un proiect cu implicații majore în ceea ce privește edificarea noii ordini mondiale. Totodată, el înglobează germenii viitorului statut geopolitic și geostrategic al Republicii Populare Chineze, un care își asumă tot mai pregnant prim-planul actor pe scena internațională. Unii ar spune că este vorba doar de ambiția unei mari puteri aflată în plină ascensiune; alții, că ne aflăm în plin război economic între China și SUA. Și, s-ar putea ca toți să aibă dreptate.

Ambițiosul program „One Belt, One Road”, denumit și „One Belt, One Road Initiative”, a fost enunțat pentru prima dată, ca idee a realizării unui Cordon Economic al Drumului Mătăsii, de președintele Xi Jinping în septembrie 2013, în Kazahstan. Peste numai o lună, de data aceasta în Indonezia, Xi Jinping lansează și proiectul care viza constituirea unui Drum Maritim al Mătăsii pentru Secolul XXI. Ideea „One Belt, One Road” nu pare a fi apărut subit. Când a comunicat inițiativele de mai sus, nu trecuse mai mult de un an de la alegerea lui Xi Jinping în funcția de Secretar General al Partidului Comunist Chinez, de Președinte al Republicii Populare Chineze și de Președinte al Comisiei Militare Centrale. Nici suportul financiar al proiectului nu bătea pasul pe loc. În noiembrie 2014, odată cu întâlnirea de la Beijing consacrată Cooperării Economice Asia-Pacific (APEC), Xi Jinping a anunțat că în China a fost creat deja un fond în valoare de 40 miliarde \$ dedicat Noului Drum al Mătăsii.

„One Belt, One Road” (OBOR) reprezintă, conform declarațiilor oficiale chineze, un program ale cărui scopuri sunt pur economice. Prin program sunt angajate proiecte de cooperare cu 69 de țări din Asia Centrală, Asia de Sud și de Sud-Est, Europa, Orientul Mijlociu, Africa de Nord, Africa de Est și Pacificul de Sud. Costul total estimat al programului OBOR? Un TRILION dolari SUA!

Dacă ne-am limita la a crede în totalitate cele declarate de oficialitățile chineze, am da, cu certitudine, dovadă de naivitate. Putem fi siguri că țelurile pentru care oricare guvern al lumii investește 1 trilion de dolari nu acoperă o singură latură a intereselor sale. Ar fi complet stupid să ne închipuim că în cadrul programului OBOR se va întâmpla în alt mod. De altfel, realitatea geopolitică a demonstrat, și indică pe zi ce trece, că ambițiile Chinei se află azi pe un năucitor drum ascendent. Și în acest caz particular este neîndoielnic că aspirațiile Chinei sunt pe măsura cheltuielilor preconizate. În plină ascensiune politică, economică și militară, China are ambiția să reazeze, să dirijeze viitoarea ordine economică mondială (și nu numai) în deplină conformitate cu propriile interese. Atingerea acestui scop implică o amplă operațiune de atragere a cât mai multor țări în sfera sa de influență. Influența politică în primul rând, economică, financiară și militară în al doilea rând. De altfel, încă de la instalarea sa în fotoliul prezidențial, Xi Jinping a trasat ca obiective imediate și de perspectivă ale Chinei: realizarea unei stabilități durabile în relațiile chino-americe; crearea unor noi sfere de putere în paralel cu sporirea influenței deja realizate în cadrul comunității internaționale; niciun compromis în ceea ce privește interesele majore ale Chinei.

Pentru China, importanța programului OBOR este demonstrată și de faptul că la nivel național a fost creat un organism special, responsabil pentru ducerea la îndeplinire a tuturor proiectelor stabilite, denumit Centrul de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare Națională și Comisia de Reformă. Directorul general al acestei însemnate instituții naționale, Cao Wen Lian, declara de curând că scopul său principal este de a elabora și pune în practică un „Plan pentru preluarea conducerii noii globalizări 2.0”

Ca obiective principale ale programului OBOR, putem distinge:

- cooperarea diplomatică, de securitate și energetică;
- sprijin financiar reciproc, stabilirea de noi granițe în ceea ce privește investițiile financiare și de tehnologie, noi granițe pentru importurile în plină ascensiune de energie și materii prime;
- reducerea expunerii la riscurile de securitate, aici subsumându-se și cooperarea militară pe diverse planuri;

- extinderea influenței politice, economice și militare cât mai departe spre Vest;
- deschiderea de noi drumuri pentru exportul de bunuri chinezești;
- reabilitarea importanței geostrategice a fostului „Drum al mătășii”, socotit a fi coloana vertebrală, centrul nervos, a întregului program OBOR.

2. „Noul drum al mătășii” și rolul său în programul „One Belt, One Road”

Gândindu-ne la Drumul Mătășii, fiecare dintre noi are în minte imaginea creată de cunoștințele dobândite în decursul anilor de lecturi ce pot fi mai mult sau mai puțin în concordanță cu realitatea, de șansa de a ne întâlni ori nu cu acest subiect în activitatea noastră profesională. Oricât ar părea de curios, Drumul Mătășii nu este un singur drum. Drumul Mătășii subsumează o largă varietate de căi terestre sau maritime, unele mai dificile, altele mai lesnicioase, împletindu-se sau despărțindu-se, ocolind din prudență sau traversând cu curaj zone pline de pericole, întâlnind ori nu puncte de o mare importanță comercială, unind lumi diferite. Priviți imaginea de mai jos, ea materializează, cu precizie geografică, vechiul Drum al Mătășii. Veți descoperi cât de mult corespunde acesta cu propria idee despre atât de cunoscutul Drum.

Fig 1. Vechiul drum al Mătășii

Noul Drum al Mătășii, prezentat pe larg de China ca parte integrată conceptului OBOR în luna mai a anului 2015, are în componență, conform profesoarei japoneze Rumi Aoyama, specializată în politica externă

contemporană a Chinei, șase coridoare economice internaționale, plus cordonul maritim al Drumului Mătăsii din secolul XXI:

- Coridorul economic China-Mongolia-Rusia. Include două rute de bază: Nordul Chinei – Hohhot – Mongolia - Rusia și NE China - Manzhouli (NE Mongoliei) -Chita (Rusia);

- Coridorul economic denumit Noul pod terestru Euro-Asia. Cuprinde trei rute: a) Lianyungang - Provincia Jiangsu - Rotterdam (Olanda); b) Japonia - Coreea de Sud - Europa (trecând prin Lianyungang); c) Kazahstan – Iran – Rusia – Ungaria;

- Coridorul economic China – Asia Centrală – Asia de Vest. Pornind din Regiunea Autonomă Uyghur (Xinjiang), prin Golful Persic, Marea Mediterană și Peninsula Arabică;

- Coridorul economic China – Peninsula Indochina: Nanning – Regiunea Autonomă Guanxi Zhuang – Provincia Yunan – Singapore;

- Coridorul economic China -Pakistan. Leagă, pe un drum de 3000 de km, orașul Kashgar (Xinjiang) cu portul pakistanez Gwadar;

- Coridorul economic China – Bangladesh - India – Myanmar prin care se încearcă dezghețarea relațiilor deficitare cu India;

- Cordonul maritim al Drumului Mătăsii din secolul XXI. Este constituit din rutele maritime care leagă Marea Chinei de Sud și Oceanul Indian cu Europa și Africa, precum și căi maritime pornind din Marea Chinei de Sud și sfârșind în Pacificul de Sud.

Fig. 2. OBOR, coridoarele economice ale noului Drum al Mătăsii, și dimensiunile efortului financiar chinez în diferite centre zonale implicate în program

Restabilirea, reabilitarea importanței economice, politice și militare a fostului Drum al Mătăsii înseamnă pentru China lărgirea granițelor în ceea ce privește investițiile financiare și de tehnologie. În acest context, înaintarea spre Vest a prezenței politico-economico-militare reprezintă pilonul principal pentru importul în creștere de energie și materii prime, pentru plasarea excedentului de produse finite pe noi piețe, pentru sporirea influenței politice și pentru mutarea spre noi limite a ariei de Securitate și cooperare militară.

Implicațiile financiare ale Chinei, subordonate programului OBOR prin revigorarea noului Drum al Mătăsii sunt uriașe, atât ca dimensiune financiară, ca domenii de interes, dar și ca număr al statelor implicate.

Conform raportului pe anul 2018 al revistei New Frontiers, principalele proiecte incluse în programul OBOR angajează 69 de state în care trăiește 60% din populația lumii și care generează 40% din produsul intern brut mondial.

Investițiile totale se vor apropia de 1 trillion \$ și vor acoperi domenii extrem de diverse:

- energie (Kazahtan, Uzbekistan, Turkmenistan, Iran, Arabia Saudită, Myanmar, Pakistan, Rusia);

- facilități și construcții portuare (Kazahstan, Turcia, Israel, Myanmar, Pakistan, Rusia, Malaezia, Lituania, Sri Lanka, Indonezia, Grecia, Djibuti, Kenia, Spania, Belgia, Coasta de Fildeș, Egipt);

- autostrăzi (Vietnam, Myanmar, Laos, Thailanda, Cambodgia, Noua Zeelandă);

- căi ferate (Kazahstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Iran, Rusia, Kirghizstan, Vietnam, Laos, Myanmar, Cambodgia, Thailanda, Malaezia, Singapore, Belarus, Polonia, Cehia, Germania, Belgia, Franța, Olanda, Spania, Marea Britanie, Kenia, Noua Zeelandă);

- constituirea unor zone economice (Kazahstan, Myanmar, Pakistan, Mongolia, Malaezia, Cambodgia, Thailanda, Belarus, Sri Lanka, Maroc, Egipt).

Domeniile și statele nominalizate în revista New Frontiers nu sunt exhaustive. În iunie 2017, într-un articol din ziarul Adevărul, Elena Deacu afirmă că, prin proiectul OBOR, până în anul 2022, China va investi în România 11 miliarde dolari. Banii ar fi destinați realizării unui lanț de aprovizionare cu produse petroliere pe traseul China – Kazahstan – România, demers definitiv pentru securitatea energetică a României și pentru aprovizionarea cu petrol și gaze a statelor din Uniunea Europeană. Deși până acum nu se cunosc alte elemente privitoare la concretizarea acestui proiect, conform aprecierilor specialiștilor în domeniu programul

este de maxim interes pentru România și pentru zona adiacentă. În această colaborare China vine cu fonduri, Kazahstan-ul cu resurse, iar România cu baza și activele energetice.

3. Aspecte geopolitice, geostrategice și militare ale programului OBOR

Una dintre deciziile controversate ale administrației Trump a fost abandonarea, în ianuarie 2017, a „Parteneriatului Trans – Pacific” (PTP) semnat în februarie 2016, după ani de negocieri, de președintele Obama. PTP angaja proiecte de importanță strategică cu 11 state (Australia, Brunei, Canada, Chile, Japonia, Malaezia, Mexic, Noua Zeelandă, Peru, Singapore, Vietnam) aflate în zone ce răspundeau pe deplin intereselor globale ale SUA. Decizia președintelui Trump a fost motivată, la data retragerii din PTP, de nevoia reducerii drastice de fonduri conform viziunii sale privind realizarea dezideratului „America first”. A fost un act politic apreciat ca fiind, cel puțin, neinspirat care, afirmă analiștii, a adus un substanțial serviciu programului chinez OBOR, lansat cu numai câțiva ani înainte și aflat în plină afirmare.

Din punct de vedere geostrategic, renunțarea unilaterală la PTP, un program care îngloba circa 40% din PIB-ul mondial și aproape 25% din comerț, a întrerupt în mod brutal inclusiv legăturile economico – politico - militare ale SUA cu țări importante din Asia de Sud – Est și din alte zone de interes, înlesnind Chinei un reviriment politic, economic și militar, în întreaga sa arie de interes. Nu este întâmplător că, în același an, 2017, în cadrul Forumului Economic Mondial de la Davos (unde, în fiecare an, alături de circa 3.000 de oameni din lumea finanțelor, participă șefi de state, premieri sau personalități politice și economice de prim rang), președintele Chinei, Xi Jinping, a șocat asistența afirmând că dat fiind haosul global creat de Administrația Trump el este cel care, în prezent, își asumă rolul de „gardian al ordinii internaționale”. În 2018, tot la Davos, vicepreședintele chinez, Wang Qishan, păstrează aceeași poziție.

De altfel, prin ambițiile sale globale, OBOR depășește clar orice alte înțelegeri regionale și chiar programe cu tendințe globaliste de genul PTP inițiate de marile puteri economice, politice și militare ale lumii.

Este evident că un demers de dimensiunile OBOR are și o importantă latură militară. În mod cert, în filozofia OBOR există, în partea ascunsă cunoașterii publice, aspecte conexe industriei de apărare și, eventual, prezenței militare chineze. Un raport al Centrului Pentru Studii de Apărare (C4ADS) din Washington sublinia: „sub aparența generării de influență politică, în mod invizibil este extinsă prezența militară chineză și

este creat un mediu strategic care o avantajează acolo unde este prezent proiectul One Belt-One Road”. În acest context merită amintit efortul Chinei care, și prin programul OBOR, este direct preocupată de a-și spori prezența militară în Marea Chinei de Sud. Un efort serios, stimulat de competiția cu SUA în ceea ce privește influența politico-militară în zonă. Dar nu numai în Marea Chinei de Sud se confruntă interesele militare ale celor două mari puteri. În portul pakistanez Gwadar, la Marea Arabiei, este în plină desfășurare un proiect de sporire a infrastructurii portuare angajat în cadrul OBOR, cu expertiză și cu fonduri chinezești. De securitatea portului Gwadar răspunde un contingent de 150.000 militari organizați în Divizia Specială de Securitate. La vest de Gwadar, în proximitate, postat în volatila provincie Balucistan, se află portul Jiwani. Aici, China participă la dezvoltarea unei permanente baze militare navale și aeriene. De altfel, pe fondul stării de încordare cu India și încurajată de declinul cooperării pakistanezo – americane, sprijinul militar al Chinei pentru Pakistan s-a intensificat acoperind domenii precum: fabricarea de rachete, aeronautica sau al modernizării tehnicii de luptă terestre. Deși nu este recunoscut oficial, prezența militară a Chinei se face simțită și pe coastele Africii, în Oceania sau în Peninsula Arabă. Reducerea prezenței militare a SUA în Afghanistan va obliga China să-și adapteze intențiile și să-și sporească prezența militară în zonă sub pretextul luptei împotriva terorismului.

4. Are proiectul OBOR vreun rol în lupta împotriva terorismului, rol prin care să se permită intervenția armată?

Aparent, China pare să se posteze în afara acțiunii uraganului mondial al terorismului. Dar, numai aparent. China include în teritoriul său o largă populație de religie islamică. Aceasta este provincia nord vestică Xinjiang, în care se manifestă serioase turbulențe religioase care au în spate intransigența islamismului radical.

Fig.3 Provincia Xinjiang

Aici, pe o suprafață de aproximativ 1,7 milioane kilometri pătrați, trăiesc 23.600.000 chinezi din care mai mult de jumătate sunt de religie musulmană. Xinjiang nu este o provincie oarecare a Chinei deoarece este traversată de 80% din vechiul Drum al Mătăsii, în componenta sa terestră. În același procentaj noul Drum al Mătăsii trece prin Xinjiang. Practic, întregul sistem de legături economice, politice și militare ale Chinei cu Asia Centrală și Siberia depinde de starea de securitate din provincial Xinjiang.

Fig.4 Componente terestre ale noului Drum al Mătăsii care, în cadrul „One Belt, One Road”, traversează provincia Xinjiang

Acesta este motivul pentru care, odată cu lansarea OBOR, prin activarea acestui nou Drum al Mătăsii, a devenit necesară sporirea controlului asupra provinciei și limitarea la maxim a mișcărilor islamiste orientate împotriva administrației de la Beijing. Sute de morți și mii de răniți, an de an, reprezintă rezultatul mișcărilor considerate teroriste din Xinjiang. Așa-numite Tabere de Reeducare în care sunt adunați militanți ai diferitelor organizații teroriste interne au fost organizate pe întreg teritoriul provinciei. De asemenea, prezența militară în zonă a fost sporită continuu.

Este îndeobște cunoscută colaborarea Chinei cu vecinii săi central-asiatici în lupta antiteroristă. O instituție specializată, Organizația de Cooperare de la Shanghai (OCS), asigură informații cu privire la existența și mișcările terorismului din zonă și organizează acțiuni de cooperare, inclusiv militare, împotriva terorismului. Numai în cadrul OCS, China a participat la peste 15 exerciții militare. Componenta antiteroristă a OBOR este determinată și de faptul că multe dintre traseele destinate dezvoltării proiectului traversează regiuni extrem de active din punct de vedere al terorismului.

De curând, China a adoptat o nouă lege antiterorism care, la art. 7, permite ca Armata Populară de Eliberare – forța armată a Chinei –

împreună cu alte forțe din sistemul de Securitate, poate participa la acțiuni în afara granițelor naționale dacă situația o impune și dacă statele pe teritoriul cărora se acționează își dau acordul. Adaptându-se la noile exigențe ale programului OBOR, la nivelul administrației centrale chineze au apărut propuneri ce prevăd ca guvernul să poată sprijini financiar și firme particulare de natură paramilitară din alte state, atunci când securitatea Chinei o impune.

5. Concluzii

Programul „One Belt, One Road” reprezintă, din perspectiva mai multor analiști, o ofensivă politică fără precedent, la scară mondială, a Chinei. Acest proiectul, care în următorii cinci ani ar trebui să asigure economiei chineze peste 2,5 trilioane dolari, este, de asemenea, fără precedent. El demonstrează imensa putere, aflată în plin avânt, a Chinei. Deocamdată, programul își urmează cursul iar China pare insensibilă la protestele, exprimate pe față sau voalat, prin care se manifestă alte puteri economice sau militare ale lumii, inclusiv marile puteri.

Nu trebuie uitat că, în proiectele de asemenea dimensiuni, un rol important îl joacă marketingul. Ar fi impardonabil din partea noastră să neglijăm aspectul marketing în cazul OBOR, aspect care, în ziua de azi, aduce cel puțin tot atâtea beneficii cât aduce și investiția financiară în sine.

Acest articol nu și-a propus, și ca urmare nici nu a reușit, să prezinte întreaga vastitate și toată complexitatea proiectului OBOR. Aspecte noi, dimensiuni nebănuite, apar în fiecare zi. Sute de articole și zeci de specialiști economici, analiști militari ori politici se ocupă de fenomenul „One Belt, One Road”.

Îți propun, cititorule, ca în încheiere să-l cităm pe Karin von Hippel, directorul Institutului Regal al Serviciilor Unite din Londra care, la încheierea Reuniunii de la Davos, din anul 2019, a spus: *„În acest an, China reprezintă, cu adevărat, o țară despre care vorbește toată lumea. China devine o putere din ce în ce mai mare și, fără îndoială, constituie într-un anumit fel o amenințare, însă, în același timp, este atât de mare și va deveni atât de puternică încât nu ne putem permite s-o tratăm ca pe un inamic. Noi toți va trebui să găsim o cale să conlucrăm cu ea.”*

După ce am aruncat o privire asupra acestei ambițioase acțiuni a Chinei numită „One Belt, One Road” și ne-am lămurit cât de cât asupra dimensiunilor, scopului și metodelor ei de acțiune, nu putem să nu observăm că revin, cu insistență, întrebările: *„Își va atinge acest proiect obiectivele? Sau se va prăbuși sub propria greutate, ca un colos cu*

picioarele de lut, supraviețuindu-i numai numele - un simplu vis?" Cel care ne va oferi răspunsul este numai măria sa Viitorul.

BIBLIOGRAFIE.

1. Knight Frank, „New Belt and Road Index ranking 67 countries along the Belt and Road Initiative”
2. Joshua Kurlantzick, China’s Soft Power Offensive, One Belt One Road, and the Limitations of Beijing’s Soft Power
3. Mihir Sharma, The Hole at the Heart of China’s Silk Road A seething and repressed Xinjiang can’t become a hub for trade.
4. Su-Mei Ooi and Kate Trinkle, China’s New Silk Road and Its Impact on Xinjiang

ARMELE NUCLEARE ALE ISRAELULUI. PROPAGANDĂ, DESCURAJARE, MIT SAU REALITATE

Col. (r). Constantin MOISA

I. Scurt istoric

Încă de la înființare, în mai 1948, Statul Israel a fost înconjurat de state arabe, Liban, Siria, Iordania și Egipt, a căror politică viza distrugerea acestuia.

În aceste condiții era clar pentru politicienii evrei, în frunte cu Ben Gurion, prim ministru al Israelului, că sunt absolut necesare trei condiții pentru apărarea cu succes a statului evreu: Israelul trebuie să aibă ca aliat strategic o putere mondială; trebuie să aibă o armată capabilă să lupte concomitent pe toate fronturile și să mute rapid

ostilitățile pe teritoriul inamic; să facă pace cu vecinii arabi. Dacă primele două priorități trebuiau realizate imediat, ultima putea să fie amânată până când vor fi create condiții favorabile Israelului.

Acesta era contextul în care conducerea politică și militară a Israelului a decis demararea programului de realizare, în secret, a armei nucleare. Ulterior a apărut și doctrina „ambiguității nucleare” conform căreia nu trebuia nici recunoscută și nici negată posesia armei nucleare, oricine putând crede ce dorește.

Shimon Peres, viitor premier și președinte al Israelului, spunea, în modul său caracteristic, că „*Ben Gurion a crezut că Știința ne poate compensa ceea ce ne-a negat Natura*”. În anul 1949, urmare a deciziei luate, la nivelul conducerii statului, specialiști din cadrul armatei israeliene (IDF) au efectuat mai multe studii geologice în Deșertul Negev, unde au găsit câteva surse de uraniu. De asemenea, a fost lansată și căutarea de specialiști în domeniul nuclear capabili să lanseze și să ducă la bun sfârșit programul nuclear israelian.

Convingerea lui Ben Gurion era aceea că „*Ceea ce Einstein, Oppenheimer și Teller au făcut pentru Statele Unite, cei trei fiind evrei, ar putea fi făcut și de oamenii de știință în Israel, pentru poporul lor*”. Un astfel de om de știință a fost chimistul Ernst David Bergmann. Născut în Germania, Bergmann a studiat la Universitatea din Berlin și a venit în Palestina în 1934. În 1952 a fost numit președinte al Comisiei pentru

Energie Atomică a Israelului (IAEC) și este considerat părintele programului nuclear. Bergmann a fost, de asemenea, șef al Departamentului de Cercetare și Infrastructură al Ministerului Apărării (EMET), reorganizat în 1958 ca Autoritatea pentru Dezvoltarea Armamentelor (RAFAEL).

Se pare că Bergmann nu era totuși un bun administrator, fapt pentru care sarcina organizatorică i-a fost încredințată lui Shimon Peres, care până în 1955 a fost directorul de facto al programului nuclear. Ben Gurion, Bergmann și Peres au conceput împreună direcția de dezvoltare a programului nuclear israelian în primii săi ani.

În pofida secretului ce învăluia programul nuclear, prima referire la arsenalul nuclear al Israelului a apărut relativ repede, la 13 decembrie 1960, într-un mic articol din săptămânalul american „Times”, care a spus că o țară non-comunistă și non-NATO, a făcut o „dezvoltare atomică”. La data de 16 decembrie 1960, publicația Daily Express a dezvăluit că această țară este Israel, iar pe 18 decembrie, președintele Comisiei pentru Energie Atomică a SUA, John McCone, a apărut la NBC în emisiunea „Meet the Press”, pentru a confirma oficial construcția unui reactor nuclear în Israel.

Ar fi nedrept dacă nu am preciza că o contribuție însemnată la realizarea armei nucleare israeliene a avut-o cooperarea cu Franța, cel puțin pentru prima parte a programului. Această colaborare s-a desfășurat în baza unui acord secret de cooperare nucleară semnat în anul 1957, prin care Franța se angaja să construiască un reactor nuclear militar tip G1-Marcoule¹, care a și fost construit la Dimona cu o masivă asistență tehnică franceză, dar după semnarea protocoalelor de la Sevres² între Franța, Marea Britanie și Israel. Lucrările s-au desfășurat în afara regimului de inspecție al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică/AIEA. Pentru ascunderea adevăratului scop al lucrării, autoritățile israeliene au camuflat construcția într-o fabrică textilă, apoi au declarat că atât reactorul nuclear cât și facilitățile de cercetare sunt destinate activităților specifice de cercetare în domeniul științelor nucleare. În anul 1961, generalul de Gaulle decide să oprească cât mai rapid construcția reactorului Dimona și să stopeze toate ajutoarele franceze privind instalația de separare a plutoniului.

Cu sau fără sprijinul Franței, Israelul a reușit ca în anul 1961 să operaționalizeze reactorul nuclear de la Dimona. Începând cu anul 1963 acesta a atins capacitatea maximă de funcționare și a asigurat Israelului

¹ Modelul reactorului G1, a intrat în funcțiune în anul 1955, deci Franța a oferit tehnologia sa avansată pentru acea vreme.

² Protocoalele/Acordurile de la *Sèvres* (cunoscute și drept *Complotul de la Sèvres*) sunt un acord secret în șapte puncte, un acord tripartit între Israel, Franța și M. Britanie ca răspuns și reacții la naționalizarea Canalului Suez de către conducătorul egiptean Nasser în 26 iulie 1956.

suficient plutoniu pentru dotarea armatei israeliene cu câteva bombe nucleare. Se estimează că era posibilă producerea de 3-5 lovituri nucleare/an. Ulterior, au fost realizate multe alte îmbunătățiri tehnologice, transformând Israelul într-o putere nucleară. Această calitate face ca Israelul să aibă un impact major în echilibrul de forțe din Orientul Mijlociu, dar în același timp, să stimuleze și dorința statelor arabe să dobândească arma nucleară.

În prezent, spațiul aerian aferent facilităților nucleare de la Dimona este închis survolului aerian pentru toate aeronavele, iar în zonă accesul neautorizat este interzis. Așa cum era de așteptat, în decursul timpului facilitățile de la Dimona au fost ținta unor acțiuni de cercetare aeriană, de cele mai multe ori aceste încercări sfârșind tragic pentru curioși.

De asemenea, trebuie subliniat că eforturile de racolare a oamenilor de știință, evrei sau non-evrei, au continuat și în deceniile următoare, fiind aproape o politică deschisă a Tel Avivului, la fel ca și politica de interdicere, prin orice metode, a dobândirii armelor nucleare de către țările ce ar putea atenta la independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Israelului. Metodele folosite au fost diverse: acțiuni politice, asasinat, atacuri cibernetice, dar de cele mai multe ori s-a recurs la IDF sau la Mossad, nu numai pentru eficiența acestora, dar și pentru semnalul pe care îl transmiteau în lumea arabă. Exemple de astfel de acțiuni sunt multe și literatura de specialitate le-a consemnat în detalii, totuși, pentru exemplificare, vom menționa câteva:

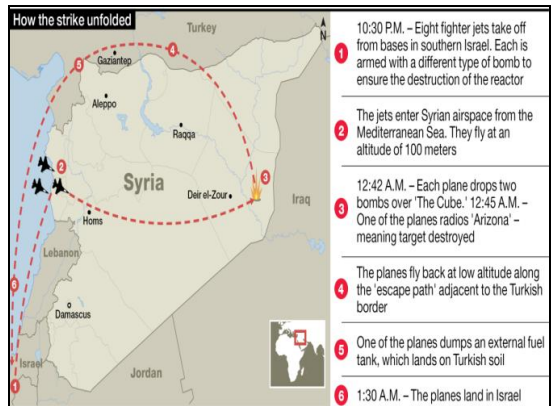
- distrugerea reactoarelor destinate Irakului (agenții Mossad au declanșat în aprilie 1979 explozii la o fabrică din apropierea orașului Toulon, Franța, distrugând miezul celor două reactoare destinate centralei nucleare irakiene);

- atacul asupra reactorului irakian de la Osirak (Operațiunea Opera, 7 iunie 1981);

- atacul asupra reactorului nuclear sirian de la Al Kibar (Operația Orchard, în noaptea de 5 spre 6 septembrie 2007);

- atacul cibernetic asupra reactoarelor iraniene.

Analizând date existente din abundență în literatura de specialitate, dar și cea destinată marelui public, o întrebare apare cu obstinație. Oare chiar nimeni nu a știut de programul nuclear israelian? Greu de crezut, cu atât mai mult cu cât semnale au existat încă de la început.

Operațiunea Opera

Primele informații consolidate despre Programul Nuclear Israelian, apar încă din anii '60, din zona serviciilor secrete canadiene, care descoperiseră că Israelul a cumpărat cel puțin 80 de tone de uraniu din Argentina. Apoi, urmare a procedurilor specifice, alte informații au fost furnizate de diplomații americani și agenții CIA din zonă. Atât americanii cât și canadienii au avut informații oficiale despre programul nuclear al Tel Aviv-ului (fără să mai menționăm pe francezi și britanici care deja furnizau echipamente nucleare Israelului), dar nimeni nu s-a alarmat. Conform unor documente secrete din perioada președintelui Nixon, declassificate recent de Washington, conducerea americană era extrem de îngrijorată de programul nuclear al Israelului, mai mult, existau „dovezi indirecte care sugerau că o cantitate considerabilă de material fisionabil folosit în programul nuclear israelian, a fost obținută ilegal din SUA, în anul 1965” (... „cred că israelienii ne-au înșelat cu acest program sau poate chiar au furat tehnologie de la noi”).

O dovadă clară a existenței programului și arsenalului nuclear israelian este adusă în anul 1986, când tehnicianul israelian Mordechai Vanunu a contactat publicația Sunday Times și a făcut dezvăluiri despre existența unui arsenal nuclear în Israel, la o fabrică din orașul Dimona, în Deșertul Negev.

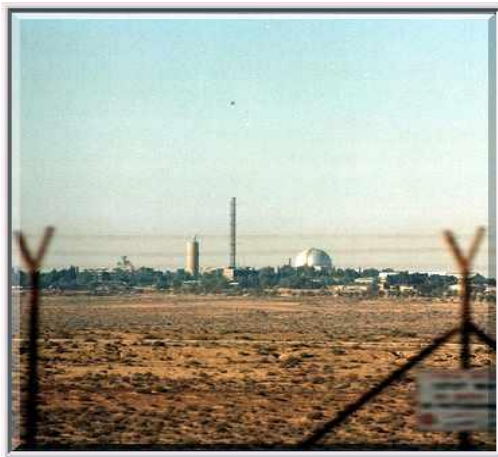
Documentele prezentate de Vanunu³ în susținerea afirmațiilor sale au inclus și fotografii din interiorul reactorului de la Dimona.

Mordechai Vanunu

³ Mordechai Vanunu, un inginer la centrul de cercetare de la Negev, a avut o contribuție însemnată la programul nuclear, ajungând să cunoască temeinic secretele sale. A dezvăluit întregii lumi secretele arsenalului nuclear al Israelului. În 1985, Vanunu face câteva zeci de poze ale

Pentru aceasta, Vanunu a fost răpit de serviciile secrete israeliene, judecat și condamnat la 18 ani de închisoare.

Complexul Nuclear Dimona, foto din satelit de recunoaștere american Corona (stânga) în anul 1968 și foto terestră din exterior (dreapta)

Al treilea moment prin care este dezvăluit programul nuclear al Israelului îl constituie declarația fostului premier Shimon Peres, care într-un interviu televizat în 1998 a subliniat că pentru a preveni războiul, Israelul a început să dezvolte o „opțiune nucleară” în anii 1950. Subliniază că centrul programului israelian este Centrul de Cercetări Nucleare Negev, în apropierea de Dimona.

Primul test nuclear israelian, a avut loc, se pare, în februarie 1960, sub forma unui parteneriat franco-israelian bazat pe acordul de cooperare menționat. Pe timpul unui test nuclear francez⁴, unde a fost detonată bomba

complexului nuclear, iar în anul următor încearcă să vândă povestea ziarului londonez Sunday Times. Precauți, editorii ziarului au luat legătura cu câțiva experți care au confirmat versiunea sa, dar pentru că Sunday Times a întârziat cu publicarea dezvăluirilor sale, Vanunu a luat legătura cu Sunday Mirror. Se crede că proprietarul acestuia avea legături cu Mossad, reușind să dea de știre guvernului israelian. Pentru a evita mânia autorităților britanice, s-a reușit ademenirea lui la Roma și în urma unei operații specifice este capturat de Mossad. Transportat pe coasta Italiei, este urcat într-o navă militară și dus în Israel. Răpirea a avut loc pe 6 octombrie 1986, la o zi după ce Sunday Times a publicat dezvăluirile lui Vanunu. Deși se cunoștea într-o anumită măsură că Israelul avea arme nucleare, nimeni nu ar fi bănuțit că arsenalul său era atât de extins. După un proces secret, Vanunu este condamnat pentru trădare și întemnițat 18 ani. S-a luat în considerare pentru el și pedeapsa cu moartea, dar s-a decis să nu se meargă așa departe. Din cei 18 ani petrecuți în închisoare, 11 ani i-a petrecut în izolare. Eliberat în 2004, a declarat că, în ciuda a tot ceea ce s-a încercat, nu s-a reușit înfrângerea spiritului său. Într-un interogatoriu dat ulterior publicității, el s-a apărut spunând: „nu sunt un trădător sau un spion, eu doar am vrut ca lumea să știe ceea ce se întâmplă”.

⁴ La 13 februarie 1960 a avut loc în Sahara algeriană primul test nuclear francez prin detonarea bombei cunoscută sub numele de „Gerboise Bleue”. Președintele Hollande, avea să declare că

nucleară „Gerboise Bleue”, partea israeliană a avut statut de observator special și a beneficiat de toate informațiile necesare pentru a putea dezvolta apoi propriul program nuclear. Următorul test a fost subteran și a avut loc în anul 1963, în Deșertul Negev, conform unui raport al armatei Germaniei de Vest (RFG). Conform savantului Taysir Nashif, se pare că la 2 noiembrie 1966 Israelul ar fi efectuat un alt test tip non-nuclear, cu implozie și încărcătura nucleară zero, tot în Deșertul Negev. Al treilea test nuclear, cunoscut ca „Incidentul Vela”, a avut loc în colaborare cu Republica Sud-Africană (RSA). La 22 septembrie 1979, un satelit de tip Vela al SUA (de detecție lovituri nucleare) a detectat în Oceanul Indian, în apropierea Insulelor Edwards din Antarctica, un dublu flash luminos, caracteristic exploziilor nucleare cu puterea de 2-3 Kt. Confirmarea testului nuclear a fost dată a doua zi, când o stație de monitorizare seismică din Filipine a comunicat că a înregistrat șocuri maritime. Mai multe comisii de experți (americană, AIEA, dar și alte echipe) au examinat incidentul și au ajuns la concluzia că nave ale Marinei a RSA au navigat din portul Simonstown, în apropiere de Cape Town, într-o locație secretă din Oceanul Indian, unde au efectuat testul nuclear. În concluziile tuturor comisiilor care au anchetat incidentul participarea Israelului era dată ca sigură.

Momente cruciale în care Israelul a planificat folosirea armei nucleare:

Conform dezvoltărilor profesorului și istoricului Avner Cohen în lucrările „Israel and the Bomb” și „The Worst-Kept Secret”, publicate în anul 1998, respectiv 2010, dar și a datelor din documentarul „Ultimul secret al războiului de șase zile”, publicat în The New York Times, rezultă faptul că înaintea începerii Războiului de șase zile, din 1967, Israelul planificase folosirea unei lovituri nucleare de avertisment.

Conform planului, conducerea militară intenționa să introducă în Sinai, cu elicopterul, o echipă de parașutiști care la comanda primului ministru și șefului IDF, să detoneze de la distanță o bombă nucleară dispusă într-o zonă slab populată, ca un avertisment pentru statele beligerante înconjurătoare. Planificarea acțiunii nu conținea nicio prognoză privind urmările exploziei nucleare și efectele contaminării radioactive.

De asemenea, Israelul a fost la un pas de a utiliza arme nucleare în războiul de Yom Kippur, din anul 1973.

norul radioactiv a ajuns pe coasta spaniolă și a acoperit jumătate din Sicilia, cu valori ale radioactivității care au depășit limitele în multe locuri.

Documente declassificate arată că Israelul a fost foarte aproape de a folosi armele sale nucleare în momentul în care apărarea organizată pe Înălțimile Golan risca să se prăbușească. Urma ca sirienii să introducă în luptă o divizie de blindate dotată cu tancuri T-62, care analizând terenul nu s-ar mai fi oprit până la M. Mediterană. Se pare că atunci conducerea Israelului a avertizat atât Washingtonul cât și Moscova că intenționează să folosească arma nucleară pentru a opri ofensiva siriană. Se pare că amenințarea era suficient de credibilă fiindcă marile puteri au intervenit, sirienii au oprit ofensiva, Israelul a reușit să termine mobilizarea rezervei și să trimită forțe suficiente în Golan. Mai departe soarta războiului se cunoaște.

Sunt câteva elemente de interes în derularea evenimentelor ce au precedat începerea Războiului de Yom Kipur. Primul este acela că Israelul avea un agent bine acoperit la cel mai înalt nivel al conducerii militare sau politice a Egiptului. Acesta a transmis mesajul de avertizare privind iminenta declanșare a ostilităților dar din diferite motive, datele de începere a războiului nu s-au confirmat. Mai mult, Israelul a mobilizat rezerva după fiecare avertisment, dar nu au mai efectuat-o a treia oară, când țările arabe chiar au declanșat ostilitățile. Astfel se explică victoriile inițiale ale atacatorului, întârzierea în executarea mobilizării rezervei de către IDF și restructurările militare care s-au făcut după sfârșitul războiului. Faptul că amenințarea era percepută acut la Tel Aviv rezultă și din propunerea făcută de Moshe Dayan, ministrul apărării la acea dată, prim-ministrului Golda Meir, de a utiliza armele nucleare. Dayan nu a intenționat în mod expres să atace forțele arabe cu focoaase nucleare, ci mai degrabă să demonstreze forța de care dispune Israelul. După începerea războiului, când situația devenea critică, Golda Meir și conducerea IDF au decis să pună în alertă permanentă opt avioane F-4 de la Baza Aeriană Tel Nof, înarmate cu lovituri nucleare și un număr de 8 lansatoare de rachete nucleare aflate la baza militară de la Sdot Micha.

În consecință, se poate afirma că în 1973 omenirea a fost foarte aproape de un dezastru nuclear.

Israelul a mai intrat în alertă nucleară maximă pe timpul războaielor din Golf din 1991, după ce Irakul a atacat Israelul cu rachete Scud.

Sistemele mobile de lansatoare de rachete nucleare Jericho II au intrat în dispozitiv de luptă, gata pentru lovitura preventivă sau lovitura nucleară de răspuns, în funcție de evoluția conflictului⁵. Având în vedere presiunea exercitată de SUA asupra Israelului de a nu se implica în război, consider că alarmarea forțelor aeriene israeliene a avut mai curând un caracter demonstrativ, de descurajare și de o mai bună poziționare pentru obținerea de avantaje materiale din partea SUA.

Încercări de comercializarea armamentului nuclear

Documente recent declassificate, dar și mass-media prezintă o nouă capacitate a arsenalului nuclear al Israelului, aceea de a asigura necesarul intern și de a oferi excedentul la vânzare. Posibil client era, nimeni altul, decât vechiul partener, Republica Sud Africană cu mult hulitul său regim de apartheid.

Într-un articol publicat în cotidianul „The Guardian”, se prezintă modul în care oficialii din RSA au cerut armament nuclear și sunt „interesați de rachetele israeliene Jericho, dar numai în versiunea nucleară”, pe care Tel Aviv-ul a promis că este dispus să le vândă regimului de la Johannesburg.

Potrivit unui raport declassificat în anul 1975, Pieter W. Botha, ministrul apărării al RSA, a organizat o întâlnire secretă cu Shimon Peres, ministrul apărării Israelului, la care a fost semnat un acord secret de cooperare militară în care Botha a solicitat arme nucleare și Peres a oferit spre vânzare trei versiuni de focoașe în funcție de preț (n.a. clasice, chimice sau nucleare). Probabil că unele considerente de ordin financiar l-au împiedicat pe Botha să finalizeze afacerea⁶.

⁵ În prima zi, Irakul a lansat 7 rachete SCUD împotriva orașelor Tel Aviv și Haifa (doar două au lovit de fapt Tel Aviv și una Haifa). Această alertă s-a întins pe toată durata războiului, de 43 de zile. Pe parcursul războiului, Irakul a lansat aproximativ 40 de rachete în 17 atacuri separate în Israel. Au existat puține pierderi: două persoane au fost ucise direct, 11 indirect, iar multe structuri deteriorate.

⁶ Este de subliniat că RSA avea un program nuclear propriu încă din anii 50. Documente oficiale arată că între 1981 și 1989, oamenii de știință din sudul Africii au fabricat șase arme nucleare. Cea de-a șaptea a fost în etapele finale ale producției. Au fost construite două locații de testare nucleară de tip puț care au fost finalizate în 1976 și 1977. Un puț test a fost de 385 de metri adâncime iar celălalt de 216 de metri.

În 1990, după ce s-a decis transferarea regimului la majoritatea neagră, guvernul și-a închis instalația de uraniu îmbogățit, a distrus cele șapte arme nucleare și a plasat toate cantitățile de deșeuri materiale și nucleare în exces sub supravegherea AIEA. Armele nucleare dezvoltate de Africa de Sud erau de tip „pistol”. Este o tehnologie foarte învechită, au afirmat afro-sud-africanii într-o declarație. Bombele mai avansate pe care le au puterile nucleare sunt de tipul „implozie”.

În concluzie, toate aceste documente declasificate demonstrează, după ani de speculații, că Israelul deține într-adevăr arme nucleare.

II. STOCUL DE ARME NUCLEARE ȘI MIJLOACELE DE ÎNTREBUINȚARE

Stocul nuclear israelian este o mare enigmă și evaluările privind numărul loviturilor nucleare de care dispune sunt prezentate în cifre controversate și adesea contradictorii prin diferențele semnalate.

În anul 2008, fostul președinte american, Jimmy Carter, estima că Israelul avea probabil cca. 150 arme nucleare în stoc, gata de a fi folosite. Șase ani mai târziu, în anul 2014, acesta a revizuit estimarea, menționând cca 300 lovituri nucleare în arsenalul IDF.

Pentru aceeași perioadă, studiul Rand Corporation evalua numărul loviturilor nucleare operative ale Israelului la 75 – 85. Probabil că estimarea cea mai aproape de adevăr este cea făcută în 2015 de către generalul Colin Powell, potrivit căreia *„Israelul are 200 de lovituri nucleare, toate vizând ținte din Iran.”*

Cifrele vehiculate sunt foarte diferite variind de la 60 la 400 lovituri nucleare; la fel și în cazul tipului de muniție și vectorilor purtători.

Ne oprim aici cu estimările privind arsenalul nuclear israelian deoarece nu vrem să contribuim și noi la perpetuarea confuziei.

Mijloace de întrebuințare a muniției nucleare.

Strategia nucleară tradițională menționează că o triadă nucleară oferă cel mai bun nivel de descurajare a unui atac. Cu toate acestea, în realitate, majoritatea puterilor nucleare, cu excepția SUA și a F. Ruse, nu au bugetul militar și capacitatea de a susține o triadă nucleară completă.

De-a lungul anilor, Israelul a construit sau achiziționat rachete, submarine și avioane capabile să transporte focoase nucleare, dar nu este clar dacă și cum au fost modificate pentru acest lucru.

Analizii militari consideră că o eventuală triadă nucleară a Israelului ar trebui să conțină o serie de componente obligatorii: forțe aeriene strategice; sistemul de rachete nucleare; submarine cu armament nuclear la bord, forțe terestre și alte mijloace cu destinație specială.

Potrivit presei din străinătate, Israelul a avut focoase cu cea mai avansată tehnologie din lume. Bomba de tip implosion poate fi lansată dintr-o rachetă sau un tun. O armă nucleară de tip explozie/fisiune este lansată doar de o aeronavă.

Forțele Aeriene Israeliene (FAI) au ca misiuni de bază angajarea luptei cu inamicul în faza inițială a războiului, obținerea și păstrarea supremației aeriene astfel încât mobilizarea rezervei să se desfășoare în siguranță și crearea astfel a condițiilor favorabile pentru preluarea luptei de către trupele de uscat. Complexitatea acestor misiuni a determinat conducerea politico-militară a Israelului să acorde o atenție specială dezvoltării și dotării aviației militare. În înzestrarea FAI se află avioane de luptă F-15 I și F-16 I Sufa și mai nou F-35, capabile să lanseze rachete nucleare tactice și strategice la distanțe mari, eventual folosind avioanele de realimentare în aer de tip Boeing 707 modificat, aflate în dotarea flotei aeriene. Se estimează că IDF are

F-16 I din Escadrila 253 Negev

destinate 3 escadrile de F-15 I și F-16 I pentru executarea loviturilor nucleare.

În plus, în decembrie 2017, pe baza acordurilor cu SUA, Israelul a declarat operațională prima escadrilă F-35 I (la care va aduce modificări cu eforturi proprii, conform acordului cu partenerul

american). Escadrila 140 VB Golden Eagle, este dislocată la Baza Aeriană Nevatim, la Sud-Est de Beer Sheva.

Sistemele de rachete balistice/strategice nucleare: acestea sunt componente ale FAI și alături de aviație, constituie prima forță nucleară israeliană și forța de bază a triadei nucleare.

Rachetele Jericho II și Jericho III din categoriile IRBM și ICBM au raze de acțiune de 3.500 km și respectiv de 5.500 până la 11.500 km. Se consideră că acestea oferă o opțiune clară pentru lovitura nucleară preventivă, dar și pentru a doua lovitură, lovitura de răspuns, asigurând o acoperire regională totală.

Rachetele balistice cu capacitate nucleară din Israel sunt considerate a fi dispuse atât de adânc în subteran încât ar putea supraviețui unui atac nuclear inamic.

Racheta Jericho III, denumită și YA-4, a fost testată prima dată în ianuarie 2008 la Baza Aeriană și Centrul de Testare de la Palmachim de lângă Tel Aviv (aceasta este bază și pentru rachetele spațiale israeliene Shavit 1, 2 și 3, cu care sunt lansați sateliții de recunoaștere și cu alte destinații speciale). Jericho III este o rachetă balistică intercontinentală,

intrată în serviciul IDF în 2011, ce poate transporta o lovitură nucleară de până la 400 Kt sau 3-4 lovituri nucleare de putere mai mică, estimate la 20 Kt. fiecare, fiind astfel un ICBM cu încărcături multiple dirijabile independent/MIRV dotat cu focoaase nucleare.

Rachetele Jericho II și III sunt dislocate în prezent în zona Zacharia, la Hirbat Zacharia, 45 km Sud-Vest de Tel Aviv și staționate în peșteri subterane și silozuri speciale. Imaginile de satelit declassificate, dezvăluie aproximativ 100 de amplasamente de rachete, împărțite relativ uniform între rachetele clasice și cele nucleare.

Rachetele Jericho II vor fi retrase din serviciu până în anul 2026, urmând a fi înlocuite cu cele din seria Jericho III și cele ce vor urma.

Subliniez că în iunie 2017 a fost dezvăluită existența unei noi baze aeriene, cea de la Sdot Micha sau Sdot Ha'ela, care se adaugă astfel celor 10 baze aeriene israeliene cunoscute. Aceasta nu figurează pe hărțile Israelului și se pare că este destinată și celor 3 divizioane de rachete Jericho. Se pare că localizarea ei ar fi în apropierea Bazei Aeriene de la Tel Nov.

Forțele Navale Israeliene (FNI) au capacitatea nucleară necesară de a executa mai ales lovitura de răspuns, deci un al doilea atac, folosind rachete de croazieră cu capacitate nucleară, dar și alte tipuri de rachete nucleare de tip navă-sol, care pot fi lansate de submarineele din clasa Dolphin. FNI are în dotare o flotă de cinci submarine moderne din clasa Dolphin, construite în Germania și are contractate încă trei submarine, planificate pentru anii următori. Diferite rapoarte indică faptul că aceste submarine sunt echipate cu noile rachete de croazieră Popeye Turbo, care pot transporta focoaase nucleare și convenționale cu precizie extrem de mare. Adaptarea submarinelor pentru muniție nucleară a fost făcută în șantierul naval israelian.

Flota 7 Submarine de Atac operează din Baza Navală Haifa și este considerată parte a capacităților nucleare ale Israelului.

Forțele Terestre Israeliene (FTI) destinate pentru lovire și transport la țintă a armelor nucleare, includ sisteme de rachete, piese de artilerie și foarte probabil, unele unități din Forțele de Operații Speciale.

Tunul autopropulsat M107 este o piesă de artilerie de 175 mm, cu bătaie lungă, de cca. 40 km, care se pare că a fost extinsă prin folosirea unor proiectile speciale. M107 excelează prin mobilitate și putere de foc, dar este deficitar la protecția echipajului. La scurt timp după războiul din 1973, Israelul ar fi asamblat primele proiectile nucleare pentru piesele de artilerie de 175 mm și 203 mm autopropulsate.

Numai două tipuri de muniție de 175 mm au fost fabricate pentru tunul autopropulsat M107, cel clasic și cel tip proiectil nuclear, cu putere de 15 Kt.

Obuzierul M110 este o piesă de artilerie autopropulsată de 203 mm cu bătaie de peste 30 km, ce folosește atât proiectile nou-dezvoltate de tip cluster, cât și proiectile nucleare și chimice. Urmează ca rachetele sol-sol din dotarea IDF să fie resubordonate conform unei noi doctrine de folosire în luptă. Conducerea IDF a luat hotărârea (ianuarie 2018) să înființeze, în cadrul FTI, Comandamentul și Corpul de Rachete Terestre, destinate planificării și executării loviturilor cu rachete sol-sol. În termen de 2 ani Industriile Militare din Israel (IMI), vor furniza rachete sol-sol cu bătaie de 150 kilometri și capacitatea de a distruge orice țintă în maxim cinci minute, sistem la care ulterior vor fi conectate și rachete care acoperă toată adâncimea Libanului și pot lovi adânc în Siria, respectiv la distanțe de 300 – 500 km.

Alte capacități nucleare: Surse multiple din rândul think tank-urilor, precum și analiști politico-militari, au raportat că Israelul are și alte câteva capacități de arme nucleare speciale.

Savantul Seymour Hersh a susținut că Israelul și-a dezvoltat încă din anii '80 capacitatea de a miniaturiza focoase nucleare astfel încât să încapă într-o valiză.

III. DOCTRINA NUCLEARĂ ȘI STRATEGIA NAȚIONALĂ

Israelul este printre puținele țări care a refuzat să semneze Tratatul de neproliferare a armelor nucleare (NPT), în pofida presiunii internaționale de a face acest lucru, declarând că aceasta ar fi contrar intereselor sale de securitate națională. Urmând același principiu, conducerea IDF a elaborat propria strategie nucleară care nu a fost aprobată de guvern și nici nu a fost făcută public.

În cadrul IDF această strategie este cunoscută sub denumirea de „coridorul cel lung”. Așa cum este și firesc, prea multe date nu avem despre prevederile strategiei israeliene de utilizare a arsenalului nuclear, dar pornind de la estimarea că aceasta trebuie circumscrisă strategiei generale de apărare a țării și că modelul cel mai apropiat de strategie nucleară trebuie să fie cel american (SUA garantează supraviețuirea statului israelian), putem trage unele concluzii.

Astfel putem presupune că Israelul va lua în considerare dezarmarea sa nucleară numai după ce toate țările ce sunt în război oficial cu acesta ar semna tratatele de pace și toate țările vecine ar abandona nu doar programele lor nucleare ci și arsenalele biologice și chimice. Israelul

consideră armele sale nucleare ca o garanție de existență națională într-un mediu extrem de ostil.

De asemenea, dimensiunea geografică a țării este importantă și aceasta se caracterizează prin lipsa de adâncime strategică (un avion subsonic poate traversa cei 72 de kilometri de la Râul Iordan până la Marea Mediterană în doar 4 minute). În consecință, strategia sa se bazează pe premisa că lupta trebuie mutată cât mai repede pe teritoriul inamic și că Israelul nu își poate permite să piardă nici un singur război.

Un alt principiu care trebuie susținut de strategia nucleară este acela al acțiunilor preventive, în sensul în care pentru a evita surprinderea, Israelul trebuie să acționeze preventiv, adică să lovească primul potențialul inamic.

Potrivit istoricului Avner Cohen, Israelul a formulat pentru prima dată o politică oficială privind utilizarea armelor nucleare în 1966, care se referea la patru „linii roșii” care ar putea conduce la un răspuns nuclear:

- o pătrundere militară reușită în zonele populate din apropierea granițelor⁷;
- distrugerea forțelor aeriene israeliene;
- expunerea orașelor israeliene la atacuri aeriene masive și devastatoare sau la posibile atacuri chimice sau biologice;
- utilizarea armelor nucleare împotriva teritoriului israelian.

De asemenea, luând în considerație perseverența liderilor israelieni de a rămâne fideli ambiguității nucleare, putem concluziona că există speranța că armele nucleare pot descuraja și fără utilizarea acestora. Poate că aici își are originea exagerarea potențialului militar israelian, atât clasic cât și nuclear.

CONCLUZII

1. Fără îndoială, Israelul poate lua hotărârea politică și are capacitatea militară de a executa atât atacul nuclear preventiv cât și contralovitura nucleară. De asemenea, are posibilitatea de a declanșa

⁷ „Linia verde” sau granița înainte de 1967 cunoscută și ca frontiera Armistițiului din 1949, reprezintă linia de demarcare stabilită în acordurile de armistițiu din 1949 dintre armatele Israelului și cele ale vecinilor săi (Egipt, Iordania, Liban și Siria) după războiul arabo-israelian din 1948. A servit ca frontieră de facto ale Statului Israel din 1949 până la Războiul de Șase Zile din 1967. Numele provine de la cerneala verde folosită pentru a desena linia de pe hartă în timp ce se desfășurau discuțiile de armistițiu.

După Războiul de Șase Zile, teritoriile capturate de Israel dincolo de Linia Verde au ajuns să fie desemnate drept Ierusalimul de Est, Cisiordania, Fâșia Gaza, Înălțimile Golan (Golan Heights) și Peninsula Sinai (Peninsula Sinai a fost returnată de Egipt ca parte a Tratatului de Pace din 1979)

represalii masive în situația în care percepe o amenințare gravă ce poate pune în pericol existența statului.

Întrebarea este dacă este de ajuns?

Ben Gurion a avut dreptate când a formulat cele trei condiții obligatorii pentru existența Israelului. Primele două s-au realizat: SUA este într-o alianță strategică cu Israelul și îi garantează și bunăstarea și securitatea; IDF este un adevărat „zid de oțel” peste care greu se poate trece; pacea cu vecinii s-a realizat parțial și eforturi se fac în continuare, dar încredere nu există, poate doar interese iar acestea se schimbă rapid în lumea arabă.

Situația aceasta a funcționat în favoarea Israelului până acum și probabil va mai funcționa și de acum înainte. Însă relațiile internaționale se schimbă, alianțele se fac și se desfac, lumea arabă se transformă, se trezește, devine conștientă de propria putere, își caută un lider care încă nu a apărut, deși Turcia se pregătește pentru acest rol și, în sfârșit, interesele marilor puteri sunt dinamice. În concluzie și pentru Israel va fi din ce în ce mai greu să se poziționeze în viitor pe locul câștigătorului.

2. Aducerea armelor nucleare în Orientul Mijlociu, una dintre cele mai complicate zone geostrategice ale lumii, credem că a fost o greșeală. Siria este un caz tipic pentru Orientul Mijlociu: un conflict local între șiiți și sunniți, a atras imediat vecinii, după care s-au implicat puterile regionale și nelipsitele mari puteri. O situație care a provocat un dezastru umanitar, un fenomen global (imigrația masivă fie ea provocată, stimulată sau generată de,, starea de conflict continuu), a readus Rusia în jocul de putere regional, arma chimică a făcut victime, a schimbat unele alianțe și le amenință pe altele și lista poate continua. Noi credem că războiul civil din Liban a fost un avertisment, Siria este o amenințare, urmează cumva Iranul și oare cum va arăta bilanțul la sfârșit?

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- <https://fas.org/nuke/guide/israel/nuke/>, Israel Nuclear Weapons
- https://en.wikipedia.org/wiki/Sdot_Micha_Airbase date Sdot Micha Airbase
- https://en.wikipedia.org/wiki/Palmachim_Airbase, date Palmachim Air Base
- <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-how-israel-misled-the-u-s-about-its-nuclear-program-1.5438686> articol How Israel Misled the U.S. About Its Nuclear Program, in 21 aprilie 2016
- <https://nationalinterest.org/blog/buzz/israels-nuclear-weapons-5-things-you-need-know-27382>, articol Israel's Nuclear Weapons: 5 Things You Need to Know din 31 iulie 2018 July 31
- <https://www.theguardian.com/world/2010/may/23/israel-south-africa-nuclear-weapons>, articol How Israel offered to sell South Africa nuclear weapons din 24 May 2010

- <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/books/first/c/cohen-israel.html>, articol Israel and the Bomb, de Aven Cohen
- <http://www.ziare.com/cultura/documentar/prizonier-in-tara-lui-david-omul-care-a-dezvaluit-secretele-nucleare-ale-israelului-documentar-1309945> articol Omul care a dezvăluit secretele nucleare ale Israelului – de Laurentiu Dologa, iunie 2014
- <http://www.ziare.com/international/israel/planul-apocaliptic-al-israelului-ar-putea-darama-pilonii-lumii-documentar-1308895> articol Planul apocaliptic al Israelului: Ar putea dărâma pilonii lumii, de Laurentiu Dologa, Sâmbătă, 05 Iulie 2014

LEGĂTURA ACTIVISTEI LINDA SARSOUR CU FRĂȚIA MUSULMANĂ DIN SUA

Dr. Alba Popescu

Filiala Frăției Musulmane din SUA (USMB)

The *Muslim Students Association* - *Asociația studenților musulmani*, prima organizație a Fraților Musulmani din SUA, a fost înființată în 1963, în campusul Universității Illinois (o foarte scurtă informație despre evoluția acestei organizații poate fi găsită în Anexa 1). Ulterior, au fost înființate și alte organizații, cum ar fi: the *Council on American - Islamic Relations* - *Consiliul pentru Relațiile Americano - Islamice*, the *North American Islamic Trust Council* - *Consiliul de Securitate Islamică din America de Nord*, the *North American Islamic Fund* - *Fondul Islamic din America de Nord* în 1971, the *Islamic Society of North America* - *Societatea Islamică din America de Nord* și the *International Institute of Islamic Thought* - *Institutul Internațional de Gândire Islamică* din 1981, the *Holy Land Foundation for Relief and Development* - *Fundația Pământului Sfânt pentru Ajutor și Dezvoltare* în 1989, the *American Muslim Council*¹ - *Consiliul Musulman American* în 1990, the *Muslim American Society* - *Societatea Musulmană Americană* în 1993, the *Council on American Islamic Relations*² (CAIR) - *Consiliul pentru Relațiile Islamice Americane* în 1994, the *Association of Muslim Social Scientists* - *Asociația Cercetătorilor Sociali Musulmani* etc.

În decembrie 2001, autoritățile americane au interzis activitatea organizației *The Holy Land Foundation for Relief and Development* ca

¹ANALYSIS: *Holy Land Documents Point to Covert Muslim Brotherhood Structure In The U.S.*, GlobalMB, 29.08.2007, <https://www.globalmbwatch.com/2007/08/29/analysis-holy-land-documents-point-covert-muslim-brotherhood-structure/>, accesat la data de 07.07.2017

²Robin Simcox, *The Trump Administration Must Investigate the Muslim Brotherhood's U.S. Activities*, The Heritage Foundation, 20.04.2017, <http://www.heritage.org/terrorism/report/the-trump-administration-must-investigate-the-muslim-brotherhoods-us-activities>, accesat la data de 07.07.2017

urmare a implicării sale în finanțarea atentatelor teroriste³ ale organizației islamiste radicale palestiniene HAMAS⁴. Deși legăturile dintre *Holy Land Foundation* și *Muslim Brotherhood*, respectiv *Frăția Musulmană*,⁵ au fost bine documentate - există înregistrări on-line care demonstrează activitatea subversivă a *Frăției Musulmane* în SUA⁶ - activitatea *Frăției Musulmane* este, încă, legală pe teritoriul american. În același timp, odată cu dezvoltarea rețelelor mass-media și academică ale USMB, procesul de extindere a ramurii sale politice locale a continuat.

În timpul procesului deschis de autoritățile americane *Holy Land Foundation* pentru activități de finanțare a terorismului, Biroul Federal de Investigații (FBI) a făcut publice o serie de documente care au prezentat vasta rețea a USMB, alcătuită din organizații și grupuri controlate de o structură centrală de comandă. Dintre aceste documente se disting:

✓ *The Preliminary vision for preparing future leadership*⁷ - *Viziunea preliminară pentru pregătirea viitoarei conduceri*, datată în decembrie 1988 și semnată de un anume M.A. (probabil Mohamed Akram⁸), în care este descrisă strategia de înrădăcinare/dezvoltare a *Frăției Musulmane* pe teritoriul SUA. În acest document există un tabel cu o coloană intitulată *Aparate* - termenul utilizat de *Frăția Musulmană* centrală (egipteană) pentru grupurile și organizațiile sale publice și sub acoperire. Cu excepția *the International Institute of Islamic Thought - Institutului Internațional de Gândire Islamică*, toate organizațiile amintite mai sus au fost menționate în categoria *Aparatelor*. În același document există o notă despre structurile acoperite:

³Scott W. Johnson, *Coming Clean About CAIR*, National Review, 22.08.2007, <http://www.nationalreview.com/article/221895/coming-clean-about-cair-scott-w-johnson>, accesat la data de 07.07.2017

⁴*Harakat al-Muqawama al-Islamiyya*

⁵John Mintz, Douglas Farah, *In Search Of Friends Among The Foes*, Washington Post, 11.09.2004, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A12823-2004Sep10.html>, accesat la data de 08.07.2017

⁶*Ikhwan in America*, https://www.investigativeproject.org/redirect/Ikhwan_in_American-Zeid_Al-Nomann.pdf, accesat la data de 07.07.2017

⁷http://www.investigativeproject.org/documents/case_docs/1117.pdf, accesat la data de 23.08.2018

⁸Mohamed Akram Adlouni este secretarul general al *Al Quds International Foundation* – *Fundația Internațională Al Quds*, o entitate desemnată ca fiind *Special Designated Global Terrorist*, acuzată de Departamentul de Trezorerie din S.U.A. că finanțează HAMAS.

Vezi: Thomas Quiggin, *What Is the Muslim Brotherhood?*, 08.02.2017,

<https://medium.com/@GatestoneInst/what-is-the-muslim-brotherhood-ecb35bcd43b>, accesat la data de 23.08.2018

- *Shura*, compusă din 15 membri condusă de Al-Qadi - Elkadi Ahmed, șeful USMB⁹ (Akram apare în document ca membru al Shura);
- *Oficiul*
- *Securitatea*;
- *Surorile*;
- *Comitetul Special*;
- *Palestina C. (Comitetul Palestinei - cunoscut și sub numele de HAMAS în SUA) etc.*

✓ *An Explanatory Memorandum, On the General Strategic Goal for the Group in North America, 5/22/1991*¹⁰ - *Un memorandum explicativ, privind obiectivul strategic general pentru grupul din America de Nord, 5/22/1991*, care conține normele de aplicare a documentului anterior, semnat din nou de Mohamed Akram. La sfârșitul documentului se află o listă a Aparatelor care include și the *International Institute of Islamic Thought*.

Ambele documente pun accentul pe **obiectivul central al USMB**, respectiv **colonizarea islamistă a Statelor Unite**: „*obiectivul general strategic al Grupului în America, aprobat de Consiliul Shura și de Conferința Organizatorică pentru anul (1987)*”, este „*venirea la putere a Islamului în America, ceea ce presupune: înființarea unei mișcări islamice eficiente și stabile, condusă de Frăția Musulmană care reprezintă cauzele musulmanilor la nivel intern și global, care funcționează pentru a extinde baza musulmană observativă, are drept scop unificarea și dirijarea eforturilor musulmane, prezintă Islamul ca alternativă de civilizație și sprijină Statul Islamic global oriunde este acesta.*”¹¹

Pe fondul invaziei sovietice din Afganistan, din 1979, (șeicul) Abdullah Yusuf Azzam - un cleric palestinian, membru al Frăției Musulmane din anii 1950, cunoscut drept „tatăl” *Jihad*-ului global - a emis o *Fatwa* - un decret în care a afirmat că apărarea pământurilor Islamului

⁹*OBITUARY: Former Head of U.S. Muslim Brotherhood Dies*, The Global Muslim Brotherhood Daily Watch, 14.04.2009, <https://www.globalmbwatch.com/2009/04/14/former-head-of-us-muslim-brotherhood-dies/>, accesat la data de 07.07.2018

¹⁰<http://www.investigativeproject.org/documents/misc/20.pdf>, accesat la data de 23.08.2018

¹¹Textul original: „*The general strategic goal of the Group in America which was approved by the Shura Council and the Organizational Conference for the year (1987)*” is the “*enablement of Islam in North America, meaning: establishing an effective and a stable Islamic Movement led by the Muslim Brotherhood which adopts Muslims’ causes domestically and globally, and which works to expand the observant Muslim base, aims at unifying and directing Muslims’ efforts, presents Islam as a civilization alternative, and supports the global Islamic State wherever it is.*”

este prima obligație a musulmanilor, după credința în Allah¹². Stabilit la începutul anilor 1980 în orașul pakistanez Peshawar, Azzam a înființat *Bait ul-Ansar - Casa de Ajutor*, o organizație islamică de ajutorare, menită să sprijine lupta jihadiștilor împotriva invadatorilor sovietici din Afganistan¹³. În 1981, antreprenorul saudit Osama bin Laden, fost student al lui Azzam la *Universitatea King Abdul Aziz* din Jeddah¹⁴, a fost convins de profesorul său să se mute în Peshawar și să finanțeze taberele de antrenament ale jihadiștilor, în marea lor majoritate membri ai Frăției¹⁵. În 1984, în Peshawar, cei doi au fondat *Maktab al-Khidamat - Oficiul de Servicii* (cunoscut și ca *Al Kifah - Lupta*) pentru a coordona și a finanța activitățile de recrutare și de antrenare ale *al-Mujaahid - Mujahedinilor* din Afganistan¹⁶. *Maktab al-Khidamat* a asigurat finanțarea grupurilor islamiste din anii 1980 care au acționat în Afganistan și în alte state asiatice¹⁷.

În anii 1980, Azzam a desfășurat o campanie intensă de prozelitism și de strângere de fonduri în statele din Europa, Orientul Mijlociu și în 50 de orașe americane¹⁸. Prima filială americană a lui *Maktab al-Khidamat (Al Kifah)* a fost the ***Islamic Center of Tucson Arizona - Centrul Islamic din Tucson Arizona***, aflat deja în funcțiune în 1984. În câțiva ani, rețeaua MB din SUA cuprindea mai mult de 30 de filiale implicate în strângerea de fonduri pentru jihadiștii din Afganistan. Cea mai importantă sucursală din SUA a fost cea situată în Brooklyn, New York, cunoscută sub numele de ***Al Kifah Refugee Centre***¹⁹ - *Centrul pentru Refugiați Al Kifah*. Încă de la deschiderea sa, în cadrul acestui centru a funcționat oficial o moschee, ***Masjid al-Fukra***, unde a predicat „Șeicul Orb” Omar Abdel-Rahman²⁰.

¹²Abdullah Azzam, *Document - Defense of the Muslim Lands*, 01.02.2002, <http://english.religion.info/2002/02/01/document-defence-of-the-muslim-lands/>, accesat la data de 07.07.2017

¹³Stephen E. Atkins, *Encyclopedia of Modern Worldwide Extremists and Extremist Groups*, Greenwood Press Westport, Connecticut London, 2004, pp.35-36

¹⁴Stephen E. Atkins, *idem. op.cit.*

¹⁵*Terrorism: Muslim Brotherhood, idem. op.cit.*

¹⁶*Profile: Maktab al-Khidamat (MAK), History Commons*, http://www.historycommons.org/entity.jsp?entity=maktab_al-khidamar, accesat la data de 07.07.2017

¹⁷Farhan Zahid, *FOREIGN ANALYZES N°22 ORIGINS OF AL-QAEDA : REVISITING MAKTAB UL KHIDMAT AL MUJAHEDEN (SERVICES BUREAU FOR THE HOLY WARRIORS)*, Centre Français de Recherche sur le Renseignement, <http://www.cf2r.org/fr/foreign-analyzes/origins-of-al-qaeda-revisiting-maktab-ul-khidmat-al-mujahedeen.php>, accesat la data de 07.07.2017

¹⁸Steven Emerson, *Terrorists Among Us: Jihad in America*, 1994; Abdullah Yusuf Azzam, *idem. op.cit.*

¹⁹*Profile: Maktab al-Khidamat (MAK), idem. op.cit.*

²⁰Bos Smith, *Held Hostage At Masjid Al-Taqwa*, Canadian Free Press, 28.04.2008, https://2005-09.newenglishreview.org/blog_direct_link.cfm?blog_id=14499, accesat la data de 21.08.2018

„Șeicul Orb” obișnuia să predice și la o moschee vecină, *Masjid at-Taqwa*. *Masjid at-Taqwa* a fost fondată de clericul **Siraj Wahaj** cu ajutorul petrodolarilor saudiți²¹. În anii '80, Arabia Saudită, Pakistan și SUA (prin intermediul Agenției Centrale de Informații - CIA) au sprijinit, prin arme, logistică și expertiză, recrutarea și instruirea rețelei lui Azzam (mujahedini), precum și acțiunile sale militare împotriva prezenței sovietice în regiune. În februarie 1989, după retragerea sovietică din Afganistan, Azzam și bin Laden au decis să continue lupta pentru eliberarea „pământurilor Islamului” și au înființat organizația Al-Qa'ida. În noiembrie 1989, Azzam a fost ucis într-un atentat cu bombă.

În 1993, a fost înregistrat primul atac islamist împotriva *World Trade Center* din New York. Acest atac a declanșat cel de-*al treilea val de terorism islamist*. Deși conexiunile atacatorilor au condus spre **Centrul Maktab al-Khidamat** din Brooklyn, New York, autoritățile americane nu au întreprins nicio acțiune semnificativă împotriva rețelei islamiste²². Singura acțiune demnă de remarcat a fost arestarea „Șeicului orb” Omar Abdel-Rahman, a cărei activitate a fost legată de filiala Frăției Musulmane din New York. Deși Abdel-Rahman era bine-cunoscut pentru islamismul său radical, el a beneficiat de sprijinul CIA, care a facilitat emiterea vizei sale de intrare în Statele Unite și, mai târziu, aprobarea statutul său de rezident²³.

Atacurile Al-Qa'ida împotriva Statelor Unite, din 11 septembrie 2001, au reprezentat apogeul celui de-*al treilea val de terorism islamist*. Din acel moment, percepția publică privind terorismul islamist s-a schimbat. Astfel, terorismul islamist a încetat să mai fie perceput ca un fenomen colateral al conflictului arabo-israelian și a devenit o amenințare asimetrică globală introdusă mai târziu în conceptul strategic al NATO. Mediatizarea globală a atacurilor a adus în prim plan atât islamismul radical, cât și necesitatea contramăsurilor. Atenția opiniei publice a fost captată de Al-Qa'ida, de talibanii afgani și de războiul împotriva terorismului, determinând scăderea interesului față de alte organizații islamiste precum Frăția Musulmană - în condițiile în care strategul

²¹ Bos Smith, *idem.op.cit.*

²² *Profile: Maktab al-Khidamat (MAK), idem. op.cit.*

²³ Bill Trott, 'Blind sheikh' convicted in 1993 World Trade bombing dies in U.S. prison, Reuters, 18.02.2017, <http://www.reuters.com/article/us-usa-tradecenter-rahman-idUSKBN15X0KU>, accesat la data de 07.07.2017

atacurilor, Khalid Shaikh Mohammed, era membru al Frăției Musulmane din Kuwait încă din adolescență²⁴.

În tot acest timp, Frăția Musulmană și-a întărit aripa politică și socială dezvoltând o rețea complexă și foarte extinsă de organizații Islamice de ajutor financiar, caritabile, menite să ofere sprijin financiar proiectelor organizației²⁵. Acest sprijin financiar s-a concentrat din ce în ce mai mult pe mijloacele de informare în masă²⁶, pe mediul academic²⁷ și pe *think-tank*-uri influente²⁸. Astfel, începând cu anul 2002, Frăția Musulmană a fost re-etichetată de către mass-media globală (cum ar fi canalul TV *Al Jazeera*) drept o mișcare reformistă, care a fost supusă represiunii regimurilor autoritare ale lumii arabe și care constituie un – *zid protector* împotriva organizațiilor teroriste²⁹.

Linda Sarsour

Fostul director al *Arab American Association* (*Asociației Arabe Americane*) din New York, americanca de origine palestiniană Linda Sarsour a fost desemnată - *Campioana Schimbării* de către administrația Obama, a fost delegată la Convenția Națională a Partidului Democrat și s-a numărat printre cei patru organizatori principali ai *Women's March - Marșului Femeilor*.

Deși Sarsour a afirmat mereu că nu are nici o legătură cu islamistiții USMB, aceasta:

²⁴Richard Minter, *Secretary Mattis: Time To Get Tough On Qatar*, Forbes, 22.05.2017, <https://www.forbes.com/sites/richardminter/2017/04/22/secretary-mattis-time-to-get-tough-on-qatar/#181d53256311>, accesat la data de 07.07.2017

²⁵The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center, *The structure and funding sources of the Muslim Brotherhood*, CRETHI PLETHI, 19.06.2011, <http://www.crethiplethi.com/the-structure-and-funding-sources-of-the-muslim-brotherhood/global-islam/2011/>, accesat la data de 07.07.2017

²⁶Mohannad Sabry, *Muslim Brotherhood's media machinations*, Al Monitor, 29.07.2014, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/07/muslim-brotherhood-media-egypt-propaganda.html>, accesat la data de 07.07.2017; Shaimaa Ibrahim, *A Study of Official Media Outlets of Muslim Brotherhood Group and Freedom and Justice Party in Egypt*, The American University in Cairo: School of Global Affairs and Public Policy, May 2013, <http://dar.aucegypt.edu/handle/10526/3638>, accesat la data de 07.07.2018

²⁷Meira Svirsky, *Muslim Brotherhood Inside American Colleges*, CLARION project, 16.05.2013, accesat la data de 07.07.2017

²⁸Chuck Ross, 'Yikes!': *Influential Think Tanks In The Tank For Foreign Governments*, The Daily Caller, 09.07.2014, <http://dailycaller.com/2014/09/07/yikes-influential-think-tanks-in-the-tank-for-foreign-governments/>, accesat la data de 07.07.2017

²⁹Bob Dreyfuss, *Al Jazeera's Muslim Brotherhood Problem*, The Nation, 10.07.2013, <https://www.thenation.com/article/al-jazeeras-muslim-brotherhood-problem/>, accesat la data de 07.07.2017

- ✓ a fost invitată să țină discursuri la convențiile și reuniunile organizațiilor aparținând USMB, cum ar fi *Muslim American Society*³⁰ - *Societatea Americană Musulmană*, *Islamic Circle of North America*³¹ - *Cercul Islamic din America de Nord* și *Council of American Islamic Relations*³²(CAIR) - *Consiliul pentru Relațiile Islamice Americane*;
- ✓ s-a fotografiat cu Salah Sarsour - membru al *Islamic Society of Milwaukee* – *Societății Islamice din Milwaukee*, fost operativ al HAMAS³³, care a fost închis în Israel în anii 1990, al cărui nume apare în documentele legate de *Holy Land Foundation*. Este posibil ca Salah Sarsour să fie vărul Lindei Sarsour, pe baza afirmației acesteia că are verișori aflați în detenție în Israel pentru afilierea la HAMAS³⁴;
- ✓ a fost arestată, împreună cu alți membri ai CAIR, pentru nesupunere civică³⁵;
- ✓ a scris un mesaj exaltat pe Twitter în 2011, în timpul „primăverii arabe”, spunând că: „*Yo the Muslim Brotherhood knows how to*

³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=HFwA31RjZxM>, accesat la data de 07.08.2018

³¹ <https://www.facebook.com/isnahq/videos/linda-sarsour-gives-the-keynote-address-at-the-community-service-recognition-lun/10154538687786105/>, accesat la data de 07.08.2018

³² <https://www.youtube.com/watch?v=00gwBw6CUFc>, accesat la data de 07.08.2018

³³ Confesiunea lui Jamil Sarsour: „La 23 octombrie 1998, Sarsour a fost arestat de GOI pentru implicarea sa în organizația teroristă HAMAS, în special pentru acordarea de asistență financiară și de altă natură activului fugar și militar HAMAS, ' A1 Awadallah. La momentul arestării sale, Sarsour avea 66.530 de dolari, o carte telefonică personală și două pașapoarte americane. Sarsour a fost intervievat și a oferit informații cu privire la activitățile lui Salah în favoarea HAMAS în ultimii ani. În cursul interviului său, Sarsour a descris implicarea fratelui său Salah Sarsour în HAMAS și activitățile de strângere de fonduri de către HLFDRD, în Richardson, Texas, în numele HAMAS. Sarsour a declarat că unii dintre membrii Islamic Center in Milwaukee - Centrului Islamic din Milwaukee, Wisconsin, și frații săi, Salah și Imad, sunt implicați în strângerea de bani în numele HLFDRD pentru HAMAS. (Exhibit102).“

„Jamil Sarsour Confession: On October 23, 1998, Sarsour was arrested by the GOI for his involvement with the HAMAS terrorist organization, specifically, for providing financial and other assistance to HAMAS fugitive and military activist,' A1 Awadallah. At the time of his arrest, Sarsour was carrying \$66,530.00, a personal telephone book and two American passports. Sarsour was interviewed and provided information concerning his and his brother, Salah's activities in support of HAMAS over the last several years. During the course of his interview, Sarsour described his brother Salah Sarsour's involvement with HAMAS and fund raising activities by the HLFDRD, in Richardson, Texas on behalf of HAMAS. Sarsour stated that some of the members of s Islamic Center in Milwaukee, Wisconsin, and his brothers Salah and Imad are involved in raising money in the name of HLFDRD that is actually for HAMAS. (Exhibit102).” – Vezi http://www.investigativeproject.org/documents/case_docs/466.pdf#page=49, , accesat la data de 07.08.2018, p.48

³⁴ Souad Mekhennet, *Under Attack as Muslims in the U.S.*, *New York Times*, 07.08.2012, <https://www.nytimes.com/2012/08/08/us/08iht-letter08.html>, accesat la data de 07.08.2018

³⁵ *Linda Sarsour arrested at Paul Ryan's office*, Al Jazeera, 06.03.2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/03/linda-sarsour-arrested-paul-ryan-office-180306103336945.html>, accesat la data de 07.08.2018

*parrrrttaay! So much for radical islamists taking over! If these r - they r da coolest! #jan25 #Egypt*³⁶ – „Uraa, Frăția musulmană știe cum să joace!”

✓ a fost numită în mod public „soră” de către *American Muslims for Palestine*³⁷ (AMP) - *Musulmanii Americani pentru Palestina*, într-o scrisoare publică destinată să o sprijine împotriva „Islamofobiei”:

„*Dragă Linda:*

Ai devenit baliza de speranță pentru atât de mulți americani musulmani, precum și un catalizator care îi împinge pe oameni să acționeze pozitiv. The American Muslims for Palestine îți apreciază cu adevărat eforturile tale neobosite în numele comunităților afectate de rasism și bigotism și pentru susținerea drepturilor palestinienilor. Ai o platformă majoră în care poți face mult bine.

Îți scriem pentru a-ți oferi sprijinul nostru necondiționat în fața bigotismului și a atacurilor pe care le suferi în prezent. Știm că toți musulmanii, în special musulmanii palestinieni americani, care sunt vizibili și activi din punct de vedere politic, sunt întotdeauna ținte ale urii și tacticilor de reducere la tăcere și ne pare rău că treci prin asta chiar acum, ca urmare a muncii tale excelente, de ajutor la organizarea Women’s March la Washington .

Ne rugăm pentru protecția ta și ne rugăm ca Allah SWT să îți dea răbdare și să te aline în aceste zile dificile. AMP este aici pentru tine și este gata să te susțină în orice fel putem.

Cu sinceritate,

*The American Muslims for Palestine.”*³⁸

³⁶Haris Alic, *Eight of Linda Sarsour’s Most Controversial Tweets*, The Washington Free Beacon, 12.03.2018, <https://freebeacon.com/culture/eight-linda-sarsours-controversial-tweets/>, accesat la data de 07.08.2018

³⁷<https://www.ampalastine.org/newsroom/a-message-of-support-to-our-sister-linda-sarsour>, accesat la data de 07.08.2018

³⁸ Textul original:

„*Dear Linda:*

You have become the beacon of hope for so many Muslim Americans as well as a catalyst who spurs people on to positive action. The American Muslims for Palestine truly appreciates your tireless efforts on behalf of communities impacted by racism and bigotry and for standing up for Palestinian rights. You have a major platform where you can affect much good.

We are writing to offer you our unconditional support in the face of the bigotry and attacks you’re enduring currently. We know that any Muslim, particularly Palestinian American Muslims who are visible and politically active, are always targets for hatred and silencing tactics and we’re sorry you are going through this right now because of your excellent work helping to organize the Women’s March on Washington.

We pray for your protection and we pray that Allah SWT grants you patience and comfort during these difficult days. AMP is here for you and stands ready to support you in any way we can.

Sincerely,

The American Muslims for Palestine este o organizație conectată la HAMAS, care urmărește să delegitimizeze statul Israel în America³⁹. Salah Sarsour este membru al consiliului de administrație al acestei organizații⁴⁰ și a fost văzut în prejma lui Sumeyye Erdoğan Bayraktar, fiica președintelui Turciei, Reșep Tayyip Erdoğan, în timpul vizitei sale la convenția anuală a *Muslim American Society* și a *Islamic Circle of North America (MAS-ICNA)*⁴¹.

✓ a fost susținută public de USMB - CAIR⁴²: „*The Council on American-Islamic Relations (CAIR), cea mai mare organizație a națiunilor pentru drepturi civile și organizații de avocatură, a cerut astăzi oamenilor de toate credințele și medii să „contracareze” campania care o vizează pe Linda Sarsour - un activist comunitar musulman cunoscut și respectat la nivel național - folosind #IStandWithLinda*”.⁴³

✓ a mulțumit public „*persoanei preferate din această cameră ... Imam Siraj Wahhaj, care mi-a fost mentor, motivator și cel care mi-a dat curaj*” - la un banchet organizat de ICNA Relief în data de 1 aprilie 2017⁴⁴. Potrivit site-ului USMB CAIR Minnesota⁴⁵, „*Siraj Wahhaj este unul dintre cei mai admirați lideri și vorbitori musulmani din America. El este imamul Moscheii Al-Taqwa din Brooklyn, NY și servește în comitetul executiv al*

The American Muslims for Palestine”.

³⁹Steven Emerson, *American Muslims for Palestine's Web of Hamas Support*, The Algemeiner, 14.12.2011, <http://www.algemeiner.com/2011/12/14/american-muslims-for-palestines-web-of-hamas-support/>, accesat la data de 07.08.2018

⁴⁰*American Muslims for Palestine*, <https://www.ampalifornia.org/about-amp/staff>, accesat la data de 07.08.2018

⁴¹Chuck Ross, EX-HAMAS FINANCIER SPOTTED WITH TURKISH PRESIDENT'S DAUGHTER AT US MUSLIM CONVENTION [VIDEO], THE DAILY CALLER, 28.12.2016, <http://dailycaller.com/2016/12/28/ex-hamas-financier-spotted-with-turkish-presidents-daughter-at-us-muslim-convention-video/>, accesat la data de 07.08.2018

⁴²Council on American-Islamic Relations, *CAIR Calls for #IStandWithLinda 'Push Back' Against Smear Campaign Targeting Linda Sarsour*, 07.07.2017, <https://www.prnewswire.com/news-releases/cair-calls-for-istandwithlinda-push-back-against-smear-campaign-targeting-linda-sarsour-300484682.html>, accesat la data de 07.08.2018

⁴³ Textul original: “*The Council on American-Islamic Relations (CAIR), the nation's largest Muslim civil rights and advocacy organization, today called on people of all faiths and backgrounds to "push back" against an online smear campaign targeting Linda Sarsour -- a nationally-known and respected Muslim community activist -- using #IStandWithLinda*”.

⁴⁴https://www.youtube.com/watch?v=0DOo8-_mlzo, accesat la data de 07.08.2018, min. 3.15 - 3.38

⁴⁵*Imam Siraj Wahhaj*, CAIR Minnesota, <https://cairmn.com/2-uncategorised/313-imam-siraj-wahhaj.html>, accesat la data de 07.08.2018

*Muslim Alliance in North America (MANA). A lucrat anterior la consiliul național al Council on American-Islamic Relations.*⁴⁶

✓ A scris pe Twitter, în data de 25 iunie 2011 (în timpul „primăverii arabe”), că: „*my husband was abducted by #Bahrain's military | A woman's ordeal after her husband was jailed after a military trial http://aje.me/mvJtwl*”⁴⁷ - „*soțul meu a fost răpit de către # militarii din Bahrain|O încercare pentru femeie, după ce soțul ei a fost închis în urma unui proces militar http://aje.me/mvJtwl*”. De altfel, soțul ei, Maher Judeh (alias Maher Abo Tamer), și-a exprimat simpatia față de FATAH, HAMAS, Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei (PFLP) George Habash și față de ofițerul de poliție al autorității palestiniene, Amjad Sukkari „Abu Omar” care a atacat un punct de control în Israel⁴⁸.

- susține în mod deschis legea Shariah în emisiuni TV49 și „twit”-uri: „*You'll know when you're living under Sharia Law if suddenly all your loans & credit cards become interest free. Sound nice, doesn't it?*”⁵⁰ / „*@LaRebelleFleur shariah law is reasonable and once u read into the details it makes a lot of sense. People just know the basics*”⁵¹ / „*Sharia Law is misunderstood & has been pushed as some evil Muslim agenda. Some Muslimsr oppressors for sure https://twitter.com/rashaddrakeford/status/719300709871706112 ...*”⁵² / „*Sharia is the Arabic translation of the Hebrew word Halakhah. Its also akin to canonic law. Get informed. #CounterActHate*”⁵³ / „*Read this piece on #Sharia Law from the Associate Religion Editor at @HuffPostRelig. Educate yourself. https://www.google.com/amp/m.huffpost.com/us/entry/us_5788f567e4b03fc3ee507c01/amp?client=safari ...*”⁵⁴ - „*Veți ști că trăiți sub Legea Sharia dacă brusc toate împrumuturile și cardurile de credit devin fără dobândă. Sună frumos, nu-i așa?*” / „*@LaRebelleFleur legea Shariah este*

⁴⁶ Textul original: “*Siraj Wahhaj is one of the most admired Muslim leaders and speakers in America. He is the imam of Al-Taqwa Mosque in Brooklyn, NY and serves on the executive committee of the Muslim Alliance in North America (MANA). He previously served on the national board of the Council on American-Islamic Relations.*”

⁴⁷ <https://twitter.com/lsarsour/status/84670693056331776>, accesat la data de 07.08.2018

⁴⁸ *The Democrat/Jihadist Connection*, <https://liberalforum.net/viewtopic.php?t=25373>, accesat la data de 07.08.2018

⁴⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=vR3c5xGlgOI>, accesat la data de 07.08.2018

⁵⁰ <https://twitter.com/lsarsour/status/598327052727615488?lang=en>, accesat la data de 07.08.2018

⁵¹ <https://twitter.com/lsarsour/status/116922589967949824?lang=en>, accesat la data de 07.08.2018

⁵² <https://twitter.com/lsarsour/status/719301817771892737?lang=en>, accesat la data de 07.08.2018

⁵³ <https://twitter.com/lsarsour/status/873576800428986369>, accesat la data de 07.08.2018

⁵⁴ <https://twitter.com/lsarsour/status/828045045433565184?lang=en>, accesat la data de 07.08.2018

rezonabilă și odată ce o citești în detaliu devine plină de sens. Oamenii îi cunosc doar elementele de bază”/ „Legea Sharia este înțeleasă greșit și a fost prezentată ca o agendă musulmană diabolică. Unii musulmani sunt opresori cu siguranță <https://twitter.com/rashaddrakeford/status/719300709871706112> ...” / „Sharia este traducerea în limba arabă a cuvântului ebraic Halakhah. De asemenea, este asemănătoare cu legea canonică. Informați-vă. #CounterActHate”/ „Citești această piesă din Legea Sharia de la editorul religios asociat la @HuffPostRelig. Educă-te. https://www.google.com/amp/m.huffpost.com/us/entry/us_5788f567e4b03fc3ee507c01/amp?client=safari ...”;

- ✓ a cerut declanșarea Jihad-ului împotriva administrației Trump în timpul unui discurs la Chicago⁵⁵, în cadrul conferinței *the Islamic Society of North America - Societății Islamice din America de Nord* (ISNA);
- ✓ a salutat cu un deget, salutul DAESH⁵⁶;
- ✓ a scris pe Twitter că: „When we write the history of Islam in America, the Nation of #Islam is an integral part of that history.”⁵⁷ - „Când scriem istoria Islamului în America, Nation of Islam este o parte integrantă a acelei istorii.” - liderul *Nation of Islam*, Louis Farrakhan este un binecunoscut antisemit care obișnuiește să își înceapă discursurile cu expresia „evreii satanici”⁵⁸.

Concluzii

- Obiectivul USMB este colonizarea islamică a SUA în cadrul obiectivului Frăției Musulmane Globale de creare a Califatului Global cu capitala la Ierusalim;
- Strategia USMB a fost aceea a „pașilor mărunți”;
- Strategia a urmat succesiunea: aripa confesională / academică → aripa financiară / economică → aripa socială → aripa politică susținută de mass-media / think-tank-uri / aripa societății civile (în prezent, există o

⁵⁵ *Activist Linda Sarsour Calls For ‘Jihad’ Against Trump Administration*, 07.07.2017, <https://thepoliticalinsider.com/linda-sarsour-jihad/?source=TPIpost>, accesat la data de 07.08.2018

⁵⁶ https://www.reddit.com/r/The_Donald/comments/5pk72z/linda_sarsour_muslim_brotherhoodhas_operative, accesat la data de 07.08.2018

⁵⁷ Haris Alic, *Eight of Linda Sarsour’s Most Controversial Tweets*, The Washington Free Beacon, 12.03.2018, <https://freebeacon.com/culture/eight-linda-sarsours-controversial-tweets/>, accessed at 07.08.2018

⁵⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=tK5UJ8Z4zps>, accesat la data de 07.08.2018

aripă militantă și pe teritoriul american⁵⁹ – aripa militantă era o ramură oficială a organizației până la mijlocul anilor 1970);

- Linda Sarsour și familia ei au legături puternice și vizibile cu organizațiile USMB;
- Linda Sarsour este un operativ al Frăției Musulmane Globale pe teritoriul american, care are ca obiectiv crearea aripii politice locale a organizației fie printr-un viitor partid politic, fie prin politicieni afiliați USMB care vor fi aleși în Congres / Casa Albă. Linda Sarsour ar putea candida ea însăși, în alegerile viitoare pentru un fotoliu în Congres sau în Senat.

⁵⁹Erik Rosales, 22 *Jihad Camps Inside the US? Here's the Disturbing Islamic Prophecy Behind Them*, CBN News, 20.08.2018, <http://www1.cbn.com/cbnnews/national-security/2018/august/jihad-camps-inside-the-us-heres-the-disturbing-islamic-prophecy-behind-them>, accesat la data de 29.09.2018

ANEXĂ

Mișcarea politico-socială pan-islamică ultra-conservatoare intitulată Jama 'At / Harakat Ikhwan al-Musulmeen (Ikhwan) - Frăția Musulmană⁶⁰ a fost înființată în 1928 în orașul egiptean Ismailia de către clericul Hassan al-Bannā (1906-1949) fiul imamului ultraconservator Hanabilah⁶¹ (Shaykh) Ahmad Abd al-Rahman al-Bann al-Sa'ati.

În cei aproximativ 90 de ani de existență ai organizației, se disting mai multe etape de transformare a Frăției dintr-o mișcare islamistă locală într-o organizație panislamică, precum urmează:

I. 1928 - 1938: corespunde perioadei interbelice, cu două etape distincte:

a) **1928 - 1935:** consolidarea organizației în Egipt prin activități sociale și prozelitism;

b) **1935 - 1938:** extinderea în țările învecinate Egiptului și în China.

II. 1939 - 1945: înființarea Aparatului Secret - aripa militantă, ofensivă, responsabilă de acțiunile violente ale Mișcării. Această etapă corespunde perioadei celui de-al Doilea Război Mondial.

III. 1945 - 1953: amplificarea activismului politic și a conflictelor cu monarhia egipteană. Corespunde perioadei dintre sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial și proclamarea Republicii Egipt.

IV. 1953 - 1970: etapa intensificării conflictului cu regimul naționalist, republican, laic egiptean și expansiunea globală. Corespunde perioadei dintre proclamarea Republicii Egipt (18 iunie 1953) și moartea președintelui Gamal Abdel Nasser (28 septembrie 1970).

V. 1970 - 1981: expansiunea globală și construirea aripii politice. Corespunde administrației președintelui Anwar el Sadat, care a folosit Frăția Musulmană pentru a contrabalansa influența sovietică în regiune (Siria, Libia, Algeria etc.). Confruntat cu oprobiul public și cu riscul dezmembrării Frăției din cauza valului de atrocități declanșat de Aparatul Secret, al doilea lider suprem, Hassan al-Hudaybi, a schimbat radical strategia organizației prin scoaterea aripii militante din structura oficială a Frăției și prin crearea imaginii unei mișcări ideologice care a decis să

⁶⁰Fatma Ozyagli, *Hassan Al-Banna: The man who started it all*, World Bulletin, <http://www.worldbulletin.net/personage/115124/hassan-al-banna-the-man-who-started-it-all>, accesat la data de 29.03.2017

⁶¹Un urmaș al școlii juridice ultraconservatoare, fondată de (Musnad Imam) Ahmad bin Hanbal (780-855), care respinge complet reflecția personală, susținând aplicarea strictă a Coranului și a Sunnei (tradiției).

renunțe la trecutul violent. Această strategie a permis Frăției să supraviețuiască și mai târziu a argumentat caracterul ideologic exclusiv al Mișcării. De asemenea, evenimentele geopolitice din 1979 - invazia sovietică din Afganistan, asediul mării moschei din Mecca *Masjid al-Haram* și Revoluția Islamică din Iran au amplificat activismul Mișcării. Astfel, militanții Frăției s-au alăturat mujahedinilor și au luptat în Războiul Civil din Afganistan (1979-1989) și în războaiele arabo-israeliene (1973, 1971-1982).

VI. 1981 - 2011: Perioada de guvernare a președintelui Muhammad Hosni Sayyid Mubarak care poate fi împărțită în trei etape distincte:

a) **1981 - 1991:** dezvoltarea filialelor Frăției Musulmane în Asia de Sud și Europa și consolidarea aripii politice a Mișcării;

b) **1992 - 2001:** diseminarea Fraților Musulmani în fosta Iugoslavie și fostul bloc estic și „ruptura” dintre Al Qa'ida și CIA. Etapa este delimitată între implozia fostului Imperiu Sovietic și atacurile Al-Qa'ida din 11 septembrie 2001 împotriva Statelor Unite;

c) **2002 - 2011:** dezvoltarea rețelei Frăției Musulmane în mass-media, mediul academic, think-tank-uri, urmată de re-etichetarea în mișcarea reformistă; expansiunea globală în contextul războiului global împotriva terorismului; preluarea controlului politic în Turcia și declanșarea conflictului cu Arabia Saudită în privința Ierusalimului ca și viitoare capitală a Califatului Global.

VII. 2011 - 2012: „primăvara arabă” - valul de anarhie și de insurgență care a spulberat Orientul Mijlociu și Africa de Nord (MENA), ducând la răsturnarea regimurilor naționaliste arabe, laice, republicane.

VIII. 2012 - 2013: Administrația președintelui Mohamed Morsi și a Frăției Musulmane în Egipt; Crearea patrolaterului islamist Egipt -Sudan - Turcia - Qatar; apariția ISIL; eșuarea Libiei.

IX. 2014 - prezent: președinția generalului Abdul Fattah Saeed Hussein Khalil el-Sisi; regruparea MB în Turcia, apariția DAESH, criza migrației, criza Consiliului de Cooperare al Golfului și acuzațiile de organizare teroristă.

Concluzii sumare:

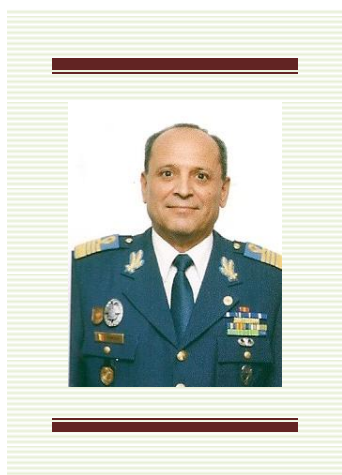
- Scopul Frăției Musulmane este de a construi Califatul Global cu capitala din Ierusalim;
- Strategia Frăției Musulmane a fost cea a „pașilor mărunți”, aplicată inițial în Egipt și apoi în toate celelalte state țintă ale organizației;
- Strategia a urmat succesiunea: aripa confesională / academică → aripa financiară / economică → aripa socială → aripă militantă (a fost o

ramură oficială a organizației până la mijlocul anilor 1970) → aripa politică susținută de mass-media / think-tank-uri → aripa societății civile;

- Expansiunea globală a rețelei s-a desfășurat concentric, în jurul axei egiptene, și a reușit să cuprindă aproape toate continentele;
- Alianțele cu alte organizații au fost construite în jurul unor ținte ideologice comune (antisemitism/anti-comunism/anti-liberalism /anti-creștinism); alianțe cu regimuri politice naziste, anticomuniste - alianță cu CIA; alianța cu neomarxiștii/anarhiștii/separatiștii; disputa cu Arabia Saudită privind siturile de pelerinaj ale Islamului și viitoarea capitală a Califatului; alianța cu Iranul.

CAZUL JAMAL KHASHOGGI: REGATUL ARABIEI SAUDITE, SUA ȘI TURCIA ÎN JOCUL PROMOVĂRII PROPRILOR INTERESE

Col. (r) Popescu. Ion

Uciderea la Istanbul, la începutul lunii octombrie 2018 a lui Jamal Khashoggi, jurnalist saudit, dizident și emigrant în SUA, a provocat largi dezbateri în presa internațională, mai ales că acesta a fost un promotor al drepturilor și libertăților omului.

Nemulțumit de felul în care drepturile omului și libertatea presei erau tratate de către regimul saudit, Jamal Khashoggi a decis că imigrarea în SUA ar putea fi soluția rezolvării problemelor sale personale. Nu mai puțin important de menționat este și faptul că jurnalistul

saudit era un apropiat și un promotor al intereselor Frăției Musulmane și un critic îndârjit al regimului de la Riyadh.

Pe scurt, pe timpul șederii sale în SUA, Khashoggi a cunoscut o tânără saudită cu care a dorit să oficializeze relația. Pentru aceasta avea nevoie să obțină documentele necesare căsătoriei, fapt pentru care a decis să meargă la Consulatul Arabiei Saudite din Istanbul. Firesc, se pune întrebarea de ce la Consulatul de la Istanbul și nu la un alt consulat sau ambasadă saudită dintr-o altă țară de pe continentul european sau chiar american?

Potrivit propriilor aprecieri, Jamal Khashoggi a fost „îndrumat” să se deplaseze la Istanbul deoarece acolo ar fi putut obține cu celeritate documentele necesare căsătoriei.

Logodnica sa nu l-a însoțit în clădirea Consulatului, fapt ce poate da naștere unor întrebări. Mai trebuie menționat faptul că Jamal Khashoggi era nepotul lui Adnan Khashoggi, un important om de afaceri saudit foarte activ în domeniul operațiunilor cu armamente, muniții și tehnică de luptă,

persoană cu puternice relații în cadrul familiei regale saudite și cu afaceri de miliarde de dolari mai ales pe relația cu SUA, dar și foarte interesant, cu Federația Rusă. La rândul său, Adnan Khashoggi a preluat și continuat aceste afaceri de familie.

După asasinat și mai ales după declanșarea scandalului determinat de această tragedie, atât fiul cât și logodnica lui Jamal Khashoggi au fost primiți de către prințul moștenitor al coroanei regale saudite, prințul Mohammed bin Salman bin Abdulaziz al Saud

pentru prezentarea de condoleanțe și primirea unor „mici reparații” în legătură cu pierderea suferită. Acest gest este mai mult decât o mărturisire a implicării regimului saudit, dacă nu chiar a prințului moștenitor, în dispariția jurnalistului.

Acestea au fost, în opinia noastră, principalele elemente de interes referitoare la ziaristul saudit și la tipul de relații dezvoltate de el.

Considerăm că pentru o mai bună înțelegere a evenimentelor ce au generat această criză, ar trebui să aruncăm o scurtă privire și asupra contextului politic regional, marcat de preluarea puterii în Arabia Saudită de către prințul moștenitor, Mohammed bin Salman (MBS - cum i se spune în mediul diplomatic de la Riyadh) și de inițiativele acestuia, unele menite să implementeze o serie de reforme în statul saudit, altele să-i consolideze poziția de lider în lumea arabă. Unele măsuri probabil se impuneau, dar modul brutal în care au fost implementate este cel puțin discutabil. Oricum, toate aceste mișcări în plan intern și internațional au fost întreprinse cu scopul de a promova noua politică de modernizare a societății saudite oficializată prin planul „Viziunea 2030”, plan atribuit lui MBS.

Dintre acțiunile de notorietate întreprinse se remarcă:

- modul abuziv în care premierul libanez, Saad Hariri, a fost reținut în Arabia Saudită;
- disputa diplomatică cu Canada și arestarea clericului saudit Salman al Auda;
- scandalul Ritz Carlton, unde au fost reținuți unii dintre cei mai importanți demnitari ai tatălui său, printre care și fostul ambasador al Arabiei Saudite în SUA;

- multiple arestări, pe motiv de corupție, a mai multor prinți din cadrul familiei regale saudite.

Eludând scandalurile care au însoțit toate aceste măsuri, putem afirma că „Viziunea 2030” s-a bucurat de sprijinul președintelui SUA, Donald Trump, cel puțin până la un anumit punct deoarece, printre altele, acestea însemnau semnarea unor contracte foarte tentante pentru companiile americane. De asemenea, prin planul „Viziunea 2030”, în mod strategic, se încurajează și promovează noul naționalism ce include reajustarea rolului islamismului fundamentalist, forța dominantă în Arabia Saudită de o lungă perioadă de timp (guvernării subliniau că „*nu vor să deschidă fereastra prea mult pentru că intră democrația occidentală pe teritoriul saudit*”).

De asemenea, „Viziunea 2030” conține elemente importante concentrate pe reformele sociale și economice, considerate a fi elemente cheie în dezvoltarea societății saudite. Aceste reforme au și elemente sociale mobilizatoare precum: identificarea poporului saudit cu o națiune și nu cu familia regală (regatul saudit fiind singurul stat din lume care poartă numele dinastiei conducătoare); creșterea rolului națiunii și promovarea intereselor poporului; câștigarea sprijinului poporului în lupta împotriva inamicilor tradiționali (este vizat direct Iranul); contracararea statelor care, prin diverse acțiuni, insultă mândria națională saudită; revizuirea politicii externe și în acest context „reășezarea” relației cu Israelul.

În contextul acestor acțiuni întreprinse de MBS, menite să împrăștiereze clasa conducătoare a regatului și să-i consolideze puterea încă fragilă¹, era oarecum normal ca Jamal Khashoggi să fie perceput ca omul care lucrează împotriva intereselor națiunii, deci acesta trebuia „convins” să își regândească acțiunile.

Uciderea cu brutalitate a lui Jamal Khashoggi a adâncit falia dintre părțile „combatante”, punând în pericol legitimitatea acțiunilor desfășurate de către regimul de la Riyadh și chiar amenințând poziția lui MBS. Ulterior,

¹ întoarcerea de la Londra a prințului Ahmed bin Abdulaziz al Saud, fratele regelui, înlăturat de la succesiunea tronului în iulie 2017, nu fără implicarea SUA, a alimentat zvonurile potrivit cărora în cadrul familiei regale saudite se duce o luptă pentru putere

lucrurile s-au mai calmat, însă falia creată în sânul familiei regale saudite a rămas.

Analiza intereselor americane în Arabia Saudită, dar și mai larg în Orientul Mijlociu, nu poate fi neglijată, iar sintagma „două națiuni care au nevoie una de alta” pare să exprime o realitate... cel puțin de moment. Astfel, încă de la începutul crizei generate de uciderea lui Khashoggi președintele american, Donald Trump, a avut un discurs prudent, chiar părtinitor în ceea ce-l privește pe MBS. Motivele care au generat această atitudine sunt evidente și, în pofida faptului că între cele două țări nu există un parteneriat strategic, aria intereselor reciproce justifică toleranța Washingtonu-ului față de despotismul monarho-religios saudit. Printre interesele majore care leagă cele două putem menționa:

- asigurarea fluxului exportului de petrol saudit către ceilalți parteneri strategici ai SUA, cum ar fi Japonia și Coreea de Sud, precum și către celelalte state asiatice ale căror economii se bazează pe dolarul american;

- dezvoltarea sistemului militar saudit este esențială pentru descurajarea Iranului;

- securitatea statelor din Peninsula Arabică depinde de volumul și nivelul cooperării militare americano-saudite;

- modernizarea societății saudite și implementarea reformelor economice pot fi îndeplinite doar într-o țară stabilă și cu masive investiții americane;

- SUA nu pot lupta împotriva extremismului și terorismului în regiune fără cooperarea fermă și stabilă cu Regatul Saudit.

Prin urmare, cele două națiuni sunt „condamnate” să coopereze pentru satisfacerea propriilor interese, iar cazul Khashoggi nu putea afecta

relația strategică dintre acestea, chiar dacă nivelul de încredere a mai scăzut ca urmare a oprobiului public internațional, inclusiv din SUA unde Arabia Saudită nu se bucură totuși de aceeași toleranță arătată de

liderii formali sau informali americani.

Un alt actor important în cazul Khashoggi a fost Turcia care, prin modul de acțiune, a reușit să influențeze mass-media occidentale. Greșelile făcute de puterea de la Riyadh au fost maximizate de către liderul turc,

Recep Tayyip Erdogan, care a dorit să obțină un anumit ascendent pe relația Turcia-SUA, relație ce prezintă multe fisuri în prezent.

Astfel, punând la dispoziția mass-media o multitudine de informații legate de „dispariția” lui Khashoggi, liderul turc a dorit să combată raportul emis în aprilie 2018 de către Departamentul de Stat american privind drepturile omului, raport care evidențiază faptul că în Turcia reprimarea umană este mai mare decât în Arabia Saudită, datorită menținerii fără o corectă justificare a situației de urgență decretată de regimul turc, după tentativa de lovitură de stat din iulie 2016.

În același timp, liderul turc a evidențiat faptul că Fethullah Gulen și mișcarea sa au sprijinit tentativa de lovitură de stat, acuzând indirect implicarea SUA.

Totodată, Erdogan, periclitând relația turco-saudită, a dorit să aducă în atenția opiniei publice internaționale câteva elemente comparative privind drepturile omului și libertatea presei, punând sub semnul întrebării planul „Viziunea 2030”, astfel:

- Turcia a manifestat mai multă grijă față de opoziția regimului de la Ankara aflați în închisori decât a manifestat Arabia Saudită față de Jamal Khashoggi;

- măsurile extreme luate împotriva oponentilor politici nu sunt specifice numai Turciei, ci și Arabiei Saudite, aceasta fiind o aluzie la execuția clericului shiit Nimr Al Nimr în ianuarie 2016, ordonată de regimul de la Riyadh;

- referitor la libertatea presei, Turcia permite existența și funcționarea unor asociații/organizații, cum ar fi: Comitetul pentru Protecția Jurnaliștilor, Uniunea Jurnaliștilor din Turcia sau Platforma pentru Journalism Independent, pe când în Arabia Saudită abia acum se discută despre asemenea organisme.

De asemenea, având în vedere volumul mare de informații puse la dispoziția mass-media internațională și sensibilitatea acestora, se poate aprecia că serviciile de informații turcești au executat acțiuni de supraveghere și culegere de informații privind activitatea diplomatică saudită pe teritoriul Turciei, ca în cazul unei națiuni ostile, iar acest fapt nu poate să rămână neobservat la Riyadh.

BIBLIOGRAFIE

Stratfor

Anthony H. Cordesman – Centrul pentru Studii Internaționale și Strategice (CSIS)

OPINII

TRATATUL INF, JOC STRATEGIC PARITAR SUA – FEDERAȚIA RUSĂ SAU REVENIRE LA CURSA ÎNARMĂRILOR?

Gl. mr. (r.) dr. Adrieian PĂRLOG

La 20 octombrie 2018, Președintele Donald Trump a anunțat că S.U.A. dorește să se retragă din Tratatul INF (Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty), invocând nerespectarea acestuia de către Federația Rusă. Cea mai mare parte a comunității occidentale a respins declarațiile Moscovei, conform cărora sistemele NATO și americane de apărare antirachetă din Europa de Est, aparent menite să intercepteze rachete din Iran, reprezintă de fapt, prin modificări ce pot fi realizate rapid, o forță ofensivă considerabilă situată foarte aproape de

frontierele Rusiei.

Analize ale experților din Federația Rusă, publicate în februarie 2019, în „*The Buletin of The Atomic Scientists*”, au arătat că sistemele Aegis din Polonia și România nu sunt capabile să ofere garanții de securitate împotriva rachetelor Iranului datorită limitelor tehnologice ale sistemelor radar asociate, dar că maschează capacități ofensive care încalcă prevederile Tratatului INF.

SUA a suspendat oficial continuarea prezenței sale ca parte la tratat în primele zile ale lunii februarie 2019, iar Federația Rusă a urmat-o imediat, trimițând practic securitatea globală înapoi cu mai multe zeci de ani.

Tratatul privind forțele nucleare intermediare, cunoscut sub acronimul INF, se referea la eliminarea rachetelor cu rază scurtă și intermediară, a fost semnat pe 8 decembrie 1987 de președintele Ronald Reagan, pentru Statele Unite și președintele Mihail Gorbaciov pentru Uniunea Sovietică (și asumat de Federația Rusă ca stat succesor). Tratatul a fost ratificat de Reagan și Gorbaciov la 1 iunie 1988. Conform prevederilor acestui tratat se eliminau rachetele și lansatoarele de rachete cu bază la sol, cu raze de acțiune de 500-1000 km (rază scurtă), respectiv 1000-5.500 km

(rază intermediară). Tratatul nu acoperea rachetele ce puteau fi lansate din aer sau de pe apă. Până în mai 1991, au fost eliminate 2692 sisteme de rachete, efort urmat timp de 10 ani și de inspecții reciproce la fața locului.

Câteva elemente de context

În martie 1976, Uniunea Sovietică a operaționalizat rachetele RSD-10 Pioneer (cunoscute în Occident sub denumirea de SS-20 Sabre) pe care le-a dislocate în unele state socialiste europene. SS-20 era o rachetă balistică mobilă, capabilă să transporte la țintă trei focoaie nucleare de 150 de kilotone.

Rachetele SS-20 aveau o rază de acțiune de până la 5.000 km, capabile să lovească Europa de Vest de pe teritoriul sovietic.

Caracteristicile sistemelor SS-20 plasau aceste rachete în afara limitei minime prevăzute în Tratatul SALT II referitoare la sistemele de rachete balistice intercontinentale (peste 5.500 km). SS-20 înlocuiau sistemele sovietice SS-4 Sandal și SS-5 Slean, depășite tehnologic. Statele Unite, sub președintele

Jimmy Carter, a considerat inițial că armele nucleare strategice și avioanele de bombardament strategic ar fi contrabalansat sistemele SS-20, fiind suficiente pentru descurajarea strategică a Uniunii Sovietice. În 1977, cancelarul Helmut Schmidt al Germaniei de Vest a cerut un răspuns occidental la desfășurarea SS-20, idee preluată de NATO. La 12 decembrie 1979, ca urmare a presiunii europene pentru un răspuns la redislocările de sisteme SS-20, miniștrii de externe și ai apărării din statele NATO, reuniți la Bruxelles, au apreciat că Pactul de la Varșovia „a dezvoltat o capacitate nucleară care amenință direct Europa de Vest” prin sistemele de atac „din teatrul de confruntare directă” făcând referiri explicite nu numai la rachetele SS-20, ci și la redislocarea de bombardiere sovietice Tupolev Tu-22M.

Pentru contracararea inițiativelor sovietice, SUA și NATO au decis modernizarea propriilor forțe nucleare cu rază lungă și medie de acțiune (LRTNF, respectiv INF), prin înlocuirea rachetelor Pershing 1a cu 108 lansatoare Pershing II, ce au fost redislocate în Germania de Vest, concomitent cu desfășurarea a 464 sisteme de rachete de croazieră BGM-109G în Belgia, Olanda, Italia și Regatul Unit, începând cu decembrie 1983. În acest fel, practic, s-a declanșat ceea ce istoria avea să cunoască sub

denumirea de „Războiul Stelelor”, concept dezvoltat sub administrația Reagan.

Uniunea Sovietică și Statele Unite au convenit să deschidă negocieri și discuții preliminare referitoare la forțele nucleare intermediare, care au început la Geneva, în octombrie 1980, cu câteva zile înainte de alegerile prezidențiale din SUA, care au făcut posibilă, la 20 ianuarie 1981, învestirea în funcția de președinte a lui Ronald Reagan. Discuțiile oficiale au început la 30 noiembrie 1981, co-prezidate de Ronald Reagan și de Leonid Brejnev și s-au axat pe următoarele principii stabilite de fostul președinte american, Jimmy Carter: plafoanele și drepturile convenite de cele două părți să fie paritare și asigurarea reciprocă a unui regim de verificare.

La 18 noiembrie 1981, cu puțin timp înainte de începerea discuțiilor oficiale din Elveția, Reagan a făcut propunerea cunoscută ca „Opțiunea Zero” (adică suspendarea implementării de către SUA a sistemelor GLCM și Pershing II, concomitent cu retragerea rachetelor sovietice SS-4, SS-5 și SS-20). Au urmat o serie de întâlniri sovieto-americane, în august și septembrie 1986, ce au culminat la 11 octombrie 1986, cu reuniunea la nivel înalt de la Reykjavik dintre Reagan și Gorbaciov. Ambii au convenit, în principiu, înlăturarea sistemelor INF din Europa și limitarea reciprocă la 100 de focoase de rachete INF. În acest context, Gorbaciov a propus schimbări profunde și fundamentale în relația strategică, ajutat de decizia istorică a cancelarului german, Helmut Kohl, din august 1986, de a elimina în mod unilateral sistemele Pershing 1a, dislocate în Germania de Vest.

Urmare a semnării documentului de către cei doi lideri, Statele Unite au trecut la dezafectarea sistemelor de rachete BGM-109G, Pershing 1a și Pershing II, iar URSS au dezafectat sistemele SS-4 Sandal, SS-5 Skean, SS-12 Scaleboard, SS-20 Saber, SS-23 Spider și SSC-X-4 Slingshot.

Revenirea Rusiei în prim planul problematicii de securitate globală

În februarie 2007, președintele rus Vladimir Putin a ținut un discurs la Conferința de Securitate de la München, în care a formulat unele idei care aveau să marcheze evoluțiile strategice ale lumii în următorii ani:

- „Cei care vor să ne dea nouă lecții, nu vor să învețe nimic din faptul că nimeni nu se simte mai în siguranță astăzi”;
- „Cea mai mare tragedie a secolului XX a fost reprezentată de acceptarea disoluției URSS”;
- „Tratatul INF ar trebui revizuit pentru a asigura securitatea globală, deoarece acesta a restricționat doar Rusia și SUA, dar nu și alte țări”;

- „În 1990, Secretarul General NATO dădea asigurări că Alianța Nord-Atlantică nu se va extinde dincolo de granițele Germaniei”.

Dan Blumenthal, director al American Enterprise Institute a apreciat că problema reală a Rusiei cu INF este legată de fapt de R. P. Chineză, care nu intră sub restricțiile acestui tratat și continuă nestingherită să își construiască propriile forțe nucleare intermediare.

Tot în 2007 șeful de atunci al Statului Major General al Forțelor Armate din Federația Rusă, Iuri Baluievski, declara că Rusia intenționează să se retragă unilateral din tratat ca răspuns la desfășurarea unui nou sistem de apărare antirachetă al NATO și pentru că alte țări nu au fost obligate să adere la tratat.

Conform declarațiilor unor oficiali americani, începând cu 2008, Rusia a încălcat tratatul prin testarea rachetei de croazieră SSC-8.

În 2013 au apărut rapoarte conform cărora Rusia a testat noi rachete care ar putea încălca termenii tratatului. Este vorba de rachetele balistice intercontinentale SS-25, RS-26, dar și Topol M, cunoscute și sub denumirea de RS-29. În același an și Statele Unite au testat la sol o nouă rachetă de aviație, AGM-158-B, cu raza de acțiune de aproximativ 1000 km, iar în decembrie 2017, președintele Trump a semnat un proiect de lege care, printre altele, prevedea alocarea a 25 milioane de dolari pentru a dezvolta o nouă rachetă de croazieră de acest tip. Potrivit diplomaților ruși, aceasta a reprezentat o încălcare a Tratatului INF.

În perioada 2014 – 2017, reprezentanți ai Statelor Unite au acuzat în mod repetat Federația Rusă că a încălcat Tratatul INF. În toamna anului 2018, Directorul Național pentru Informații al Statelor Unite, Daniel Coats, a furnizat detalii suplimentare privind încălcarea tratatului de către Moscova. Acesta a arătat că Statele Unite consideră că Rusia a încercat să trișeze prin efectuarea testelor admisibile din punct de vedere legal, atunci când a testat racheta 9M729, pentru o distanță de peste 500 km de pe un lansator fix, precum și testarea aceleiași rachete de pe un lansator mobil pentru distanță mai mică de 500 km. Coats a menționat că prin „aranjarea celor două tipuri de teste, Rusia a reușit să dezvolte o rachetă cu rază intermediară care ar putea fi lansată de pe o platformă mobilă, încălcând astfel tratatul”.

În loc de încheiere - situația azi

Astăzi, mulți analiști occidentali apreciază că nici SUA și nici NATO nu dispun de o politică de descurajare nucleară adecvată, chiar dacă Rusia a pus opțiunea nucleară în centrul strategiei sale de securitate națională.

Începând cu 4 decembrie 2018, Statele Unite au acordat Rusiei 60 de zile pentru a se conforma tratatului. La 5 decembrie 2018, Rusia a răspuns prin prezentarea publică a laserului de luptă „Peresvet”, declarând că a fost achiziționat de forțele armate ale Rusiei încă din 2017, ca parte a programului său de achiziții publice. În acest context, pe 23 ianuarie 2019, Rusia a prezentat racheta 9M729 (SSC-8) și diplomaților militari acreditați la Moscova.

Autoritățile de la Kremlin au ținut să precizeze că a fost vorba de un exercițiu de transparență. Ministerul rus al Apărării a declarat că diplomații militari din Statele Unite, Marea Britanie, Franța și Germania deși au fost invitați să participe la prezentarea rachetei, au refuzat să participe. Statele Unite au respins anterior oferta Rusiei de a face acest lucru, deoarece un astfel de exercițiu nu i-ar permite să verifice adevărata gamă de focoaase. Conform unor informații neconfirmate, 9M729 provine dintr-o rachetă Kh-101 aer-sol, dezvoltată de compania NPO „Raduga” și utilizată pe scară largă de forțele aeriene ruse din Siria. Racheta are o rază de acțiune de circa

5.500 km, dar conform unor estimări poate ajunge până la 10.000 km. Poate transporta o încărcătură de 450 kg, inclusiv o ogivă nucleară, cu o viteză de 270 metri pe secundă. Cel mai grav însă este faptul că există temeri formulate de experți în domeniu, inclusiv americani, care consideră ca acest tip de

rachetă nu poate fi interceptat cu sistemele antirachetă de astăzi.

La rândul lor, oficiali ruși au acuzat și ei că decizia americană de a implementa sistemul de apărare antirachetă în Europa a constituit o încălcare a tratatului INF, la fel și utilizarea de către SUA a vehiculelor aeriene fără pilot MQ-9 Reaper și MQ-4.

La 2 februarie 2019, Administrația Trump a anunțat suspendarea obligațiilor SUA conform cu Tratatul INF și și-a anunțat oficial intenția de a se retrage din acord în următoarele șase luni. La puțin timp după aceea, președintele rus Vladimir Putin a anunțat, de asemenea, că Rusia va suspenda și ea oficial obligațiile sale din tratat, respingând practic și solicitarea Secretarului general al NATO, Jens Stoltenberg, care a cerut și el Rusiei să respecte tratatul.

Numeroși experți în controlul armamentelor nucleare, printre care George Shultz, Richard Lugar, Sam Nunn și Mihail Gorbaciov, au cerut Administrației Trump să păstreze tratatul pentru că în caz contrar se anunță o nouă cursă a înarmărilor, comparabilă cu cea din anii 70 – 80 ai secolului trecut. Decizia a fost criticată de lideri ai Camerei Reprezentanților Statelor Unite, ai Comitetului pentru Afaceri Externe și ai categoriilor de Forțe Armate, care au apreciat că, în loc ca Rusia să fie ținută la contact, administrația Trump îi oferă lui Putin o cale ușoară de ieșire din tratat, așa cum probabil și-a dorit. Argumente similare au fost aduse anterior, la 25 octombrie 2018, de membrii europeni ai NATO, care au cerut Statelor Unite „să încerce să aducă Rusia înapoi în cerințele Tratatului INF și nu să renunțe la acesta”. Această alternativă ar putea să conducă la o divizare a Alianței, obiectiv strategic pe care Moscova dorește să-l atingă încă de la disoluția URSS.

În final, apreciem că impasul strategic generat de retragerile SUA și Federației Ruse din Tratatul INF mai dispune de mai puțin de 6 luni pentru a fi depășit. Din păcate, se conturează o puternică intercondiționare între marile dosare de securitate globală și INF. Soluția depinde de gradul de înțelegere reală a implicațiilor unui eventual eșec al viitoarelor negocieri dintre SUA și Federația Rusă.

COMPETIȚIA 5G – O COMPETIȚIE CU VALENȚE GEOPOLITICE

Colonel (r) Dumitru CIURCI

I. Mediul competițional

Dacă în secolul al XX-lea, oțelul, cărbunele, automobilele, avioanele, navele și capacitatea de a produce cantități cât mai mari de bunuri reprezentau surse de bază pentru puterea națională a unui stat, în secolul XXI fundamentele de securitate și de putere sunt diferite și se bazează pe capacitatea de a crea și de a folosi noi tehnologii. Cea de-a cincea generație de rețele mobile, cunoscută sub numele generic de „5G”, promite mai multă viteză, capacitate și securitate. 5G va susține economia bazată pe internet și va oferi

coloana vertebrală pentru următoarea generație de tehnologii digitale. Nu este surprinzător faptul că există o cerere imensă de rețele 5G și o concurență intensă între companii și state pentru a satisface această cerere și pentru a se poziționa ca lideri în cât mai multe sectoare conexe 5G.

5G, ca piatră de temelie pentru un mediu digital global nou, devine factorul central de interes într-o competiție globală aflată în plină desfășurare, pentru implementarea următoarei generații de rețele mobile. 5G va fi diferită atât cantitativ, din punct de vedere tehnologic, față de precedentele generații de rețele mobile, cât și calitativ, având în vedere gradul ridicat de inovare ce va fi posibil odată cu darea în folosință pe scară largă a 5G.

O serie de capacități ce vor fi lansate pentru prima oară odată cu rețeaua 5G, va îmbunătăți în mod substanțial performanța rețelelor mobile, prin punerea în funcțiune a unor noi tipuri de comunicare între obiecte (mașini unelte, automobile, dispozitive, roboți), prin aplicații digitale de ultimă generație care necesită comunicații extrem de fiabile și acces instantaneu la cantități masive de date. Aceste caracteristici vor permite, pentru prima dată în evoluția omenirii, realizarea la scară industrială a vehiculelor autonome (fără șofer), automatizarea extinsă a capacităților de producție în diverse domenii industriale și a unei game tot mai extinse de tehnologii ce se bazează pe un număr mare de dispozitive ce comunică între ele în timp real.

Deciziile guvernelor și actorilor din industrie referitoare la când, cine și cum va construi rețelele 5G vor avea consecințe semnificative, atât în modul în care următoarea fază a revoluției digitale se desfășoară în Statele Unite ale Americii și în China, principalele state concurente în această cursă globală, dar și în celelalte state ce se vor poziționa în cursă, precum și în echilibrul pe termen lung al balanței globale de putere.

Dezvoltarea rețelelor 5G va fi un proces de durată ce se poate întinde pe parcursul următorului deceniu și va fi unul din cele mai complexe și scumpe proiecte tehnologice întreprinse vreodată. Ritmul de dezvoltare al 5G într-o țară anume va depinde de o serie de factori. Aceștia includ politicile și strategiile guvernamentale de reglementare în domeniu, preferințele operatorilor, infrastructura și graficul de realizare a echipamentelor de către producători, costurile de realizare a infrastructurii 5G, progresul în dezvoltarea unor aplicații cât mai performante dedicate pentru 5G, precum și abilitatea diverșilor jucători de a obține valoare într-un ecosistem tehnologic foarte complex.

Statele și companiile ce produc tehnologii 5G, precum și cele ce dețin proprietatea intelectuală pentru standardele, aplicațiile și programele 5G vor avea o implicare decisivă în procesele de securitate, inovare și ocupare a forței de muncă pentru dezvoltarea acestei tehnologii, ce devine din ce în ce mai competitivă în mediul economic, politic și militar internațional. Deciziile luate astăzi cu privire la 5G vor influența performanțele economice ale statelor și problematica de securitate națională a acestora pentru perioada următorilor zece de ani.

II. 5G –rețeaua ce declanșează o nouă revoluție tehnologică

Prezentarea unor aspecte tehnice ale rețelelor de generație nouă (a-5-a generație - 5G), dar și a celor economice, de securitate și chiar militare, ne va permite să identificăm mai bine motivele pentru care competiția în 5G

devine atât de acerbă pe măsură ce se apropie anul 2020, definit ca an de graniță pentru procesul de implementare și comercializare a tehnologiilor 5G la nivelul unor state, în principal SUA și China. O privire de ansamblu asupra subiectului poate fi de ajutor pentru a identifica motivele pentru care 5G a devenit un

câmp de luptă atât de important în cadrul confruntării ce are în centru tehnologiile avansate.

II.a Realizarea rețelelor 5G

Proiectarea rețelelor 5G marchează o diferență semnificativă față de rețelele 2G, 3G și 4 G, care au fost realizate cu dedicație pentru comunicațiile de voce și date având ca utilizator final ființa umană. Pe măsura creșterii cererii pentru aplicații de date, cum ar fi cele de streaming video, solicitările către operatorii de comunicații și producătorii de echipamente de a îmbunătăți performanțele rețelelor 4 G au devenit tot mai frecvente. Totuși, arhitectura de bază a acestor rețele se confruntă cu limitări în privința numărului dispozitivelor ce pot fi integrate, precum și în atingerea unei viteze crescute pentru transmiterea unor volume mari de date în timp cât mai scurt și fără întreruperi în funcționarea rețelei.

Operaționalizarea rețelelor 5G, care sunt proiectate de la început pentru a gestiona un număr mare de dispozitive și aplicații, necesită comunicații sigure, foarte rapide, fiabile și cu transmitere instantanee. Pentru a asigura aceste caracteristici, rețelele 5G sunt împărțite în trei tipuri, fiecare asigurând o funcție primară diferită, astfel:

- Bandă largă mobilă extinsă (enhanced mobile broadband - eMBB):

Aceasta va fi lansată probabil prima, pentru a utiliza facilitățile LTE¹ deja existente ale arhitecturii 4G, va permite viteze mult mai mari de descărcare pentru telefoanele inteligente și pentru alte dispozitive interconectate la rețea, cu viteze de până la 10 ori mai mari decât cele ce sunt asigurate de rețelele mobile din prezent. În acest fel, descărcarea sau transmiterea unor fișiere de date foarte mari, spre exemplu filme de lung metraj cu rezoluție de înaltă definiție (format HD), nu va mai fi o problemă de timp, în condițiile în care procesul este aproape instantaneu.

- Comunicații ultra-fiabile cu latență redusă (ultra-reliable low-latency communications - uRLLC):

Acest segment este destinat pentru aplicații ce includ autovehiculele autonome, pentru care cerința este să nu existe deloc întreruperi în comunicații sau ca acestea să fie de durată foarte mică, pentru aplicații critice în îndeplinirea misiunilor, cum ar fi cele de detectare a obstacolelor ce apar pe calea rutieră precum și cele de comandă-control. Această parte a rețelei va necesita investiții considerabile în echipamente noi pentru îmbunătățirea capacității în apropierea căilor de comunicații și a clădirilor,

¹ **LTE (Long-Term Evolution)** este un standard pentru comunicațiile wireless de mare viteză pentru telefoanele mobile și terminalele de date. Crește capacitatea și viteza folosind o interfață radio diferită, împreună cu îmbunătățirile rețelei de bază. Standardul este dezvoltat de 3GPP (*3rd Generation Partnership Project*) și este specificat în seria de documente Release 8, cu îmbunătățiri minore descrise în Versiunea 9.

în proiectarea și realizarea de antene și echipamente noi cu dimensiuni reduse, ce vor asigura o mai mare densitate de acoperire.

- **Comunicații masive între mașini (massive machine-to-machine Communications -mMTC):**

Segmentul este proiectat să asigure funcționarea a miliarde de senzori noi și a altor dispozitive care vor comunica singure între ele, dar și cu alte părți ale rețelei, cunoscut de asemenea ca „Internetul obiectelor” (Internet of Things - IoT). Aceste capacități, care vor fi lansate pentru prima oară pe scară largă odată cu rețeaua 5G vor îmbunătăți dramatic performanța rețelelor mobile, prin punerea în funcțiune a unor noi tipuri de comunicare între obiecte (dispozitive, senzori de diferite tipuri, automobile, roboți), deschizând calea pentru aplicații digitale de ultimă generație care necesită accesul instantaneu la cantități masive de date, ceea ce va face posibil ca mașinile fără șofer, orașele inteligente și alte aplicații bazate pe dispozitive interconectate să devină fezabile la scară comercială.

Procesul de realizare a rețelelor 5G este împărțit, de obicei, în două faze. Prima este cea **neautonomă (non-standalone - NSA)**, care adaugă o componentă eMBB la o rețea 4G LTE deja existentă și utilizează în cea mai mare parte elemente ale infrastructurii de rețea mobilă deja existentă.

A doua fază, completă sau **autonomă 5G (stand alone - SA)**, asigură comunicații extrem de fiabile, cu timp de transmitere instantaneu și cu o pondere masivă a comunicațiilor de tip mașină la mașină.

Ambele faze necesită investiții substanțiale în elemente noi de infrastructură, cum ar fi senzori de diferite tipuri, antenele, stațiile de bază, magistralele de fibră optică².

II.b Inteligența artificială – utilizată pe scară largă în cadrul rețelelor 5G

Spre deosebire de rețelele tradiționale de date de până acum, în care funcțiile de bază sunt realizate prin intermediul componentelor de hardware, în rețelele 5G acestea se vor realiza prin intermediul software-ului, utilizând concepte precum rețele definite de software și rețele cu funcționalitate virtuală.

² Pentru detalii tehnice aprofundate referitoare la 5G se poate consulta Strategia 5G pentru România, Noiembrie 2018, http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Strategia_5G_pentru_Romania.pdf

În jargonul industriei de specialitate, 5G va fi în mare parte „născută în cloud”.

Pentru a controla aceste funcții și pentru a se asigura că aplicațiile specifice și resursele de rețea sunt alocate corespunzător, rețelele 5G vor folosi în mod extensiv inteligența artificială (artificial intelligence - AI) pentru a gestiona complexitatea rețelei. O consecință practică este aceea că producătorii de echipamente de infrastructură vor trebui să proiecteze și să implementeze sisteme de operare și management care utilizează AI, atât separat, cât și în colaborare cu operatorii ce dețin licențe pentru rețelele mobile 5G, fapt ce implică dezvoltarea de parteneriate între aceștia.

II.c Aplicațiile dedicate pentru 5G

Rețelele 5G vor utiliza o generație nouă de aplicații ce se bazează pe tehnologiile ce asigură comunicații cu o viteză foarte mare de transfer a datelor în aceste rețele și fără întreruperi în transmitere. Aceste aplicații vor putea asigura dezvoltarea unor tehnologii revoluționare, inclusiv pentru autoturismele autonome (fără șofer), pentru implementarea unor soluții avansate de automatizare a producției industriale în domenii multiple, precum și soluții de tipul orașe inteligente (smart cities).

Tehnologiile dezvoltate pentru această rețea, vor permite ca 5G să aibă și o valoare militară semnificativă, prin aplicațiile militare ce vor fi dezvoltate pentru roboți, pentru utilizarea inteligenței artificiale pe scară extinsă și pentru un număr mare de dispozitive, senzori specializați și sisteme de informații, cercetare și supraveghere (Intelligence Surveillance and Reconnaissance-ISR). 5G va fi o tehnologie fundamentală pentru dezvoltarea de noi capacități militare, în condițiile în care companiile implicate, aflate în căutarea oportunităților de a exploata produsele și serviciile noi pe care 5G le oferă, vor identifica în mod cert și oportunități în domeniul militar.

Aceste aplicații se vor constitui, pe termen lung, în cea mai importantă sursă de avantaje politice și economice rezultate din utilizarea rețelelor 5G și vor fi, de asemenea, subiectul unei concurențe intense între companiile de top în domeniu.

II.d Provocări noi pentru asigurarea securității 5G

Rețelele 5G pun pe tapet de asemenea, probleme noi pentru asigurarea securității acestora. În primul rând, în parte și din cauza rolului AI discutat mai sus, producătorii și integratorii de echipamente de rețea vor juca un rol mult mai mare în procesul de operare al unei rețele decât în generațiile anterioare de tehnologie mobilă. Acest fapt duce mai degrabă la

alimentarea îngrijorărilor exprimate de SUA și de alte state occidentale cu privire la problemele de securitate generate de rolul furnizorilor de echipamente din China în rețelele 5G.

Creșterea uriașă a numărului de dispozitive conectate și a lărgimilor de

bandă utilizate poate face ca potențialul pentru utilizarea unor dispozitive nesigure sau compromise pentru desfășurarea unor activități rău intenționate, cum ar fi atacuri executate în scopul blocării accesului la serviciile asigurate de rețea, să fie mai mare și să se desfășoare cu o amploare și gravitate sporită. Acest lucru, împreună cu virtualizarea software-ului în cloud, va crește atât suprafața potențială de atac cât și ordinul de mărime al atacurilor, ce pot fi desfășurate de diverși actori, inclusiv statali. De asemenea, creșterea exponențială a volumului de date care sunt vehiculate în rețea va face mai dificilă detectarea traficului cu conținut malițios.

În sfârșit, pe lângă aceste preocupări tehnice, există o problemă structurală de securitate ce ia amploare pe măsură ce numărul de dispozitive conectate și cantitatea de date explodează. Astfel, o pondere tot mai mare din totalul producției economice mondiale va ajunge să se bazeze pe rețelele globale de date. Vulnerabilitatea companiilor, a industriilor, a orașelor, chiar și a unor state la perturbațiile cibernetice sau la întreruperile în funcționarea rețelelor 5G va crește. Actorii cibernetici rău intenționați vor putea accesa pârgii și stimulente noi pentru efectuarea atacurilor în scopul obținerii unor sume de bani ca răscumpărare, pentru exfiltrarea de date, pentru creșterea vulnerabilității economice față de atacurile cibernetice efectuate în scop distructiv sau pentru blocarea temporară a funcționării rețelelor 5G.

Această creștere a dependenței economice de 5G va consolida în continuare argumentele politicianilor din state precum SUA sau Australia, care pledează pentru excluderea din rețelele de date occidentale a echipamentelor chinezești sau a altor producători externi de hardware sau software, motivând aceste cereri cu argumente rezultând din nevoia sporită de securitate.

III 5G – o competiție desfășurată simultan pe mai multe planuri

Competiția 5G este parte dintr-o competiție mult mai mare pentru influență și putere, bazată pe abordări naționale diferite privind investițiile

și procesul de inovare. Provocările generate de noua tehnologie au pus 5G în centrul unei confruntări tehnologice și comerciale aflată în plin proces de escaladare, între SUA și China, cele două superputeri mondiale din punct de vedere tehnologic. Amândouă și-au definit ca prioritate obținerea controlului pentru următorul val de tehnologii avansate și aplicații pentru acestea, ca o chestiune urgentă de securitate economică și națională.

Consecințele acestei dispute au început deja să fie resimțite. A devenit clar că, începând cu anul 2018, SUA și câțiva aliați cheie încearcă să excludă furnizorii chinezi Huawei și ZTE din rețelele 5G comerciale și guvernamentale, pe baza îngrijorărilor legate de posibile riscuri pentru securitatea națională. 5G a ridicat mizele considerabil, conducând la o opoziție concertată din partea SUA și a celorlalți membri ai alianței „Five Eyes”³, precum și din partea altor state ce se raliază la această poziție comună, de a împiedica accesul firmelor chinezești la rețelele de generație 5G din aceste state. Această tabără ce se poate extinde, include acum SUA, Australia și Noua Zeelandă. Canada și Marea Britanie sunt susceptibile că vor adopta în viitor poziții similare, dar capacitatea lor de a acționa pe această linie este complicată de prezența unui număr substanțial de echipamente chinezești ce intră în compunerea rețelelor comerciale mobile existente în prezent în aceste state.

Alte state, cum ar fi Franța, Germania, Japonia, iau în considerare modalități de a limita participarea producătorilor chinezi pentru dezvoltarea rețelei de bază 5G. Este posibil ca această cale să nu fie urmată de Coreea de Sud, deși a exprimat de asemenea, îngrijorări referitoare la aspectele de securitate națională ce decurg din realizarea rețelei 5G.

III.a Competiția pentru standarde, brevete, venituri

Punctele centrale pe care se susține această nouă competiție tehnologică sunt investițiile, inovarea, crearea de proprietate intelectuală, definirea standardelor și brevetele.

5G va necesita sute de standarde care urmează a fi dezvoltate. În contextul deschiderilor pe care 5G le oferă în domeniul inovării și chiar culegerii de informații, standardele au devenit o problemă de securitate națională. Standardele globale 5G vor aduce un avantaj economic imens și sunt dezvoltate de grupuri internaționale, din care cel mai important este

³ The Five Eyes - organizație de cooperare în domeniul serviciilor de informații între Australia, Canada, Noua Zeelandă, Regatul Unit al Marii Britanii și Statele Unite.

3GPP (3rd Generation Partnership Project). ITU⁴ și 5G PPP⁵ joacă, de asemenea, roluri importante în elaborarea și adoptarea acestor standarde. Aceste grupuri folosesc procese deschise la care pot participa companii și agenții guvernamentale din domeniul telecomunicațiilor.

În cadrul acestor procese, obiectivul Beijing-ului este acela ca firmele chinezești să voteze pentru standardele propuse de companii chinezești, indiferent dacă acestea sunt sau nu cele mai bune. Când Lenovo, o companie de top chinezească, a votat pentru un standard propus de Qualcomm (SUA) în 3GPP în locul unuia propus de Huawei (China), s-a confruntat cu critici intense în China.

În iunie 2018, 3GPP a anunțat finalizarea procesului de elaborare a primei tranșe de standarde 5G (Release 15). Companiile chinezești încearcă să domine dezvoltarea de standarde pentru a mandata utilizarea tehnologiilor chineze, dar colaborarea dintre companiile occidentale a determinat în cele din urmă ca rezultatele finale în procesul de elaborare a standardelor să fie în favoarea lor. Chiar dacă "a pierdut" primele runde în bătălia pentru standarde, iar 3GPP va rămâne un proces internațional care nu este dominat de ea și care selectează standardele pe baza calității și nu după naționalitate, China nu va renunța și va încerca să valorifice orice oportunitate pentru a obține avantaje în cadrul acestui proces. Este probabil ca o creștere a procentului pe care companiile chineze îl dețin pe piața brevetelor 5G să se materializeze în cursul anului viitor, când a doua rundă de standarde, care nu sunt atât de dependente de infrastructura mobilă existentă în prezent, să fie finalizată de 3 GPP (Release 16).

Setul numeros de brevete esențiale pentru standardele 5G se plasează din ce în ce mai mult în centrul atenției statelor competitori și companiilor de profil, iar beneficiarii primari ai acestora sunt până în prezent firme din SUA precum Qualcomm, Interdigital, Intel și Cisco, producătorii europeni de echipamente Ericsson și Nokia, liderii chinezi Huawei și ZTE, jucătorii japonezi și sud-coreeni, cum ar fi Fujitsu, Panasonic, Samsung și LG.

Brevetele pun în aplicare standardele aprobate, furnizează dreptul de proprietate intelectuală pentru producerea sau utilizarea unei tehnologii bazate pe un standard și creează fluxul de venituri pentru compania

⁴ ITU – International Telecommunication Union (engleză) - Uniunea Internațională pentru Telecomunicații, cea mai importantă organizație de standardizare în domeniul telecomunicațiilor, aflată în prezent sub egida Organizației Națiunilor Unite.

⁵5G PPP - 5G Infrastructure Public Private Partnership (engleză) - Parteneriatul Public Privat pentru Infrastructură 5G reprezintă o inițiativă de lucru comună a Comisiei Europene și reprezentanți ai industriei IT europene (producători, operatori de telecomunicații, furnizori de servicii, instituții de cercetare și experți pe domeniu).

deținătoare prin acordarea de licențe. Pentru 5G, acest flux de venituri va fi măsurat în miliarde de dolari.

În consecință, companiile care brevetează tehnologii ce respectă standardele 5G vor câștiga mai mult din acest flux de venituri, fapt ce le va permite să obțină un avantaj important în procesul de continuare a inovării.

III.b Competiția pentru menținerea avansului tehnologic

Rețelele 5G depind de semiconductori specializați, iar companiile americane domină această piață. Semiconductorii reprezintă o industrie strategică, esențială pentru securitatea și creștere economică în secolul douăzeci și unu. Începând cu anii 1950, Statele Unite au fost liderii în producție și inovare în domeniul semiconductoarelor, dar industria este acum concentrată în zona Asia-Pacific cu participanți importanți din Japonia, Taiwan și Coreea.

Liderii chinezi sunt nemulțumiți de dependența lor față de tehnologia americană. Huawei, de exemplu, a lansat o serie de programe de cercetare și dezvoltare pentru a construi alternative la furnizorii americani. Când Statele Unite au impus sancțiuni asupra producătorului chinez de telecomunicații ZTE, blocând accesul acestuia la tehnologia americană, China și-a intensificat eforturile pentru a-și dezvolta propria industrie de semiconductori pentru rețelele 5G. Cu toate acestea, companiile americane păstrează o cotă de piață ce le plasează în poziții de lider pentru cele mai avansate tehnologii componente ale rețelelor 5G. Numai unul dintre principalii producători chinezi de rețele - Huawei - încearcă să facă majoritatea componentelor prin efort propriu, dar chiar și acesta menține un parteneriat apropiat cu multe companii americane de top din domeniu. Deși politica Chinei este de a înlătura companiile americane, chiar cu prețul unor investiții imense și a unui spionaj agresiv, semiconductorii americani rămân indispensabili pentru 5G.

În ultimii ani China și-a intensificat eforturile pentru a pune capăt dependenței de tehnologia occidentală și vede acest efort ca o modalitate de a stabiliza poziția Chinei ca lider economic global.

III.c Competiția pentru sfere de influență 5G

Plasarea în topul 5G va oferi baza pentru inovare tehnologică și va duce la dezvoltarea capacității militare și la creștere economică în statele ce se vor poziționa în acest top. Competiția 5G este o competiție economică cu implicații semnificative pentru zona de securitate națională.

Nicio altă țară nu a depus mai multe eforturi în pregătirea terenului pentru 5G decât China. Beijingul a făcut din dezvoltarea și implementarea

rețelelor 5G o prioritate națională, pornind de la eșecul eforturilor de a participa cu rol decisiv la procesul de elaborare a standardelor pentru 3G și 4G. În 2013, Ministerul Industriei și Tehnologiei Informației (MITI), Comisia Națională pentru Dezvoltare și Reformă (CNDR) și Ministerul Științei și Tehnologiei (MST) au înființat Grupul de Promovare IMT-2020⁶ 5G, o alianță guvernamentală pe problematica 5G. Grupul de Promovare include colaborarea cu UE, Japonia, SUA și Coreea de Sud.

Toți jucătorii de top din ecosistemul chinezesc de telecomunicații participă la activitatea Grupului de Promovare: institute majore de cercetare din cadrul MITI, cum ar fi Academia Chineză pentru Tehnologia Informației și Comunicațiilor; Universitatea de Poștă și Telecomunicații din Beijing; operatorii China Mobile, China Telcom și China Unicom; producătorii de echipamente de infrastructură Huawei și ZTE și producătorii de dispozitive mobile, cum ar fi Oppo și Vivo. Acest grup oferă o platformă unificată pentru contribuțiile chinezești la procesul 3GPP. Mai important, Grupul de Promovare este un loc de întâlnire pentru planificarea strategică a Chinei în vederea implementării rapide a rețelelor autonome (standalone) 5G la scară națională.

În plus, toate planurile și strategiile majore ale Chinei în domeniul tehnologic, inclusiv programul strategic „Made in China 2025”, acordă prioritate dezvoltării tehnologiilor 5G și a sectoarelor conexe, cum ar fi internetul obiectelor (IOT), lucrului cu volume mari de date, inteligenței artificiale (AI), semiconducătorilor și proceselor avansate de producție. Lideri de la eșaloanele superioare, cum ar fi premierul Li Keqiang, accentuează frecvent importanța 5G pentru susținerea creșterii economice a Chinei, iar ministerele implicate au emis documente și directive privind 5G din momentul formării IMT-2020.

Deciziile privind implementarea 5G în China sunt influențate și de considerente politice, pentru a susține inițiativa de a fi prima țară ce va implementa cu succes o rețea 5G pe scară largă și la un cost rezonabil. Acest lucru va oferi Chinei un avantaj în promovarea tipului de rețea 5G instalat de China în state din Uniunea Europeană, Orientul Mijlociu, Africa, Asia de Sud-Est și America Latină, unde este foarte probabil ca operatorii de telecomunicații mobile să aibă o abordare mult mai lentă pentru a trece la 5G. Dacă China va valorifica cu succes aceste tehnologii, giganții săi

⁶ IMT-2020 - International Mobile Telecommunication 2020 (engleză), termen definit de ITU, se referă la Sistemul Internațional de Telecomunicații Mobile, un standard ce va susține următoarele generații de comunicații de bandă largă și conectivitatea IoT (Internet of Things), cu dată preconizată de implementare în 2020.

tehnologici vor fi, de asemenea, cu un pas înainte în exportul sistemelor 5G în statele situate pe traseul One Belt, One Road⁷.

Potrivit companiei CCS Insight, o companie de cercetare tehnologică, în anul 2023 China, prin companiile sale, va deține 1,3 miliarde de abonați la nivel mondial la rețelele de telefonie mobilă de mare viteză. Prin comparație, companiile din SUA și Europa împreună vor înregistra doar 337 milioane de abonați de 5G în aceeași perioadă.

În acest domeniu, grupul Huawei este considerat cel mai performant și mai inovativ în raport cu concurenții săi, fapt ce face ca autoritățile americane să exprime temeri că Beijingul îl va folosi ca pe un „cal troian” pentru a spiona comunicațiile în țările care folosesc echipamente chinezești în rețeaua lor 5G. Aceste temeri au la bază și legislația chineză ce obligă companiile ce au sediu social în China să ofere sprijin tehnic serviciilor de informații chineze.

La sfârșitul lunii august 2018, guvernul australian a emis în mod oficial un document care limitează utilizarea echipamentelor Huawei și ZTE pentru rețelele 5G ale țării. Aceasta a fost prima interdicere oficială de acest tip și prima acțiune din ceea ce va fi un efort continuu al SUA și al aliaților săi pentru interdicerea sau limitarea echipamentele chinezești în rețelele 5G.

Semnalele de respingere vin și din alte zone. Directorul Comandamentului Guvernamental pentru Comunicații - (GCHQ)⁸, serviciul SIGINT al Regatului Unit al Marii Britanii, a solicitat reanalizarea la nivelul guvernamental a dependenței de un număr mic de furnizori de echipamente, cu referire directă la companiile chineze precum Huawei și ZTE, pentru construirea rețelelor 5G care, odată cu extinderea lor la scară națională, vor deservi inclusiv elemente de infrastructură critică. Oficiali din toată Europă solicită acum atât cerințe de securitate mai stricte privind companiile care asigură operarea elementelor de infrastructură critică, cât și măsuri noi pentru restricționarea investițiilor făcute de țări precum China în sectoarele de tehnologie avansată. Chiar premierul britanic Theresa May s-a declarat îngrijorată de Huawei din cauza structurii opace a acționariatului companiei și a legăturilor fondatorului companiei cu structuri militare ale statului chinez.

⁷ One Belt, One Road Initiative (BRI) - strategie de dezvoltare adoptată de guvernul chinez, implică investiții în dezvoltarea infrastructurii pentru 152 de state și organizații internaționale din Europa, Asia, Oriental Mijlociu și Africa.

⁸ Government Communications Headquarters (GCHQ) – serviciul de informații și securitate responsabil cu asigurarea informațiilor SIGINT pentru guvernul și forțele armate ale regatului Unit al Marii Britanii.

SUA pun în aplicare măsuri legislative și administrative în favoarea produselor și companiilor americane și pentru a exclude firmele chineze din rețeaua 5G a Statelor Unite. Din punctul de vedere al Washingtonului, telecomunicațiile reprezintă o industrie strategică și existența a două companii chinezești de vârf în tehnologia 5G (Huawei și ZTE) creează riscuri de securitate pentru Statele Unite și aliații săi.

Statele Unite își propun gestionarea riscului referitor la 5G utilizând două seturi de politici. Primul set are ca obiectiv susținerea continuă a procesului de inovare și producere a tehnologiilor avansate de către companiile americane și a confruntării cu o concurență loială pe piețele externe. Companiile americane și cele din state apropiate economic și politic de SUA depășesc în mod obișnuit competitorii chinezi în domeniul cercetării și dezvoltării și dețin de 10 ori mai multe patente 5G. Companiile chineze depind încă de companiile occidentale pentru cele mai avansate componente 5G.

Al doilea set de politici vizează lucrul în comun cu națiunile aliate SUA pentru a dezvolta o abordare comună a securității 5G. Statele Unite nu pot face față provocării 5G pe cont propriu și au nevoie de o abordare comună împreună cu companiile și statele aliate care sunt dispuse să investească în 5G.

O altă sarcină va fi găsirea unor modalități de a încuraja statele care sunt încă indecise privind tipul de rețele 5G ce vor fi dezvoltate în perioada următoare, să investească în securitatea 5G. Spre exemplu, echipamentele de telecomunicații 5G ale Huawei costă cu 20 - 30% mai puțin decât produsele concurente. De asemenea, Huawei oferă clienților străini termeni generoși de leasing sau împrumuturi pe baza accesului la fondurile guvernamentale chineze. Statul chinez susține Huawei atât din motive strategice, cât și din motive comerciale. În aceste condiții, multe state pot fi tentate de prețurile extrem de avantajoase. A nu cumpăra Huawei înseamnă să îți poți permite să plătești o „primă” pentru securitate la care ministerele de finanțe din aceste state se pot opune. Statele Unite își propun, din acest punct de vedere, să determine pe cât mai mulți din aliații săi să plătească această „primă”.

În același timp Statele Unite și aliații acestora vor trebui să găsească soluții securizate de conectare și comunicare cu rețelele de telecomunicații ale statelor ce utilizează echipamente de rețea din China.

CONCLUZII

5G se referă în esență la servicii digitale mult îmbunătățite față de generațiile anterioare de rețele mobile pentru consumatorii individuali și la

o nouă revoluție tehnologică, cu implicații profunde în modul de a face afaceri pentru jucătorii din industrie. În era 5G societatea va fi mult mai mult conectată cu lumea digitală, iar dezvoltările produse vor genera schimbări fundamentale în producția industrială, sănătate, educație, transporturi, domeniul militar.

5G a generat o nouă competiție globală, desfășurată în principal între Statele Unite ale Americii și China, în care ambele vizează poziții de lider. Chiar dacă momentan SUA, împreună cu companiile americane și europene, sunt bine poziționate pentru a rămâne în joc și chiar pentru a conduce această competiție, China și-a concentrat eforturile pentru a dicta viitoarea generație de reguli globale în domeniul telecomunicațiilor.

Confruntarea comercială și tehnologică între SUA și China arată puține semne de relaxare, iar potențialele riscuri pentru securitatea națională generate de folosirea hardware-ului chinez în cadrul 5G al SUA și aliaților acestora domină dezbaterile politice. Pe lângă confruntarea politică pentru rețeaua 5G în sine, SUA și China se află în competiție și pentru dezvoltarea și lansarea aplicațiilor tehnologice inovatoare ce vor rula în rețeaua 5G. SUA au un avantaj în ceea ce privește capacitatea de inovare, dar China va avea avantajul utilizării și testării aplicațiilor și îmbunătățirii acestora în propriul ecosistem 5G.

Eforturile Statelor Unite și al altor state aliate cu acestea, de a exclude furnizorii de echipamente de rețea din China din procesul de implementare a rețelelor 5G pe teritoriul acestora, vor continua.

Pe fondul acestei competiții bipolare, țările terțe se vor confrunta cu dificultăți în alegerea tehnologiilor de rețea 5G și a aplicațiilor conexe ce vor fi adoptate. Este posibil ca guvernele acestor țări să fie sub presiunea SUA și aliaților pentru a evita dependența de China pentru 5G. În același timp, țările în curs de dezvoltare, ce sunt mai sensibile la costuri, vor găsi tehnologiile chinezești și stimulentele ce le însoțesc (de exemplu infrastructura și proiectele de finanțare disponibile prin inițiativa One Belt, One Road) greu de a nu fi luate în calcul, mai ales dacă China obține un avantaj și din vânzarea aplicațiilor aferente tehnologiei 5G.

Cu primele cazuri de utilizare reală a tehnologiei 5G planificate să înceapă anul acesta, competiția pentru generația următoare de rețele mobile se anunță a fi una pe termen lung și va continua să genereze provocări pentru participanții din industrie, pentru guverne și piețe și în anii ce vor urma.

Aceasta este principala cauză a declanșării actualului „război economic” dintre SUA și China. Va fi o luptă dură care se va desfășura prin toate mijloacele.

BIBLIOGRAFIE

1. Strategia 5G pentru România, Noiembrie 2018, http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Strategia_5G_pentru_Romania.pdf
2. Nicolas Botton and Hosuk Lee-Makiyama, 5G and National Security After Australia's Telecom Sector Security Review, în European Centre for International Political Economy (ECIPE) Policy Brief, 8/2018, <https://ecipe.org/wp-content/uploads/2018/10/TSSR-final.pdf>
3. James Andrew Lewis, How 5G Will Shape Innovation and Security, Center for Strategic & International Studies, December 6, 2018, <https://www.csis.org/analysis/how-5g-will-shape-innovation-and-security>
4. Eurasia Group White Paper: The Geopolitics of 5G, Eurasia Group, 15 november 2018, <https://www.eurasiagroup.net/live-post/the-geopolitics-of-5g>
5. Mark Scott, Telcogeopolitics: West vs. China in 5G race, Politico, 3.07.2018, <https://www.politico.eu/article/5g-telecommunications-infrastructure-china-us-eu-equalcomm-nokia-ericsson-huawei/>
6. Arthur Herman, The War For The World's 5G Future, Forbes, 17 .10.2018, <https://www.forbes.com/sites/arthurherman/2018/10/17/the-war-for-the-worlds-5g-future/#4bbee7231fe5>
7. Fu Jianjun, March Towards 5G Era, Telecoms.com, 04.03.2019, <http://telecoms.com/intelligence/march-towards-5g-era/>
8. Liu Zhen, Why 5G, a battleground for US and China, is also a fight for military supremacy, South China Morning Post, 31.01.2019, <https://www.scmp.com/news/china/military/article/2184493/why-5g-battleground-us-and-china-also-fight-military-supremacy>

DIN PANOPLIA ARMELOR APARTINÂND SERVICIILOR SECRETE RUSE. VALIZA NUCLEARĂ, ÎNTRE MIT ȘI REALITATE (PARTEA A II-A)

Col. (r). Constantin MOISA

Înainte de a intra în conținutul articolului, vă propun să trecem în revistă pe scurt, ultimele evoluții în domeniul armelor nucleare și a riscurilor de securitate generate.

Rusia continuă dezvoltarea accelerată a unor noi arme nucleare de mare putere și vectori purtători cu mare acuratețe la țintă, fiind acuzată de multe state și organizații internaționale că încalcă tratatele existente, inclusiv Tratatul privind Forțele Nucleare Intermediare/INF.

La 20 iulie 2018, presa mondială anunța că Ministerul Apărării din Rusia a lansat cinci sisteme noi de armament nuclear (rachete de croazieră și hipersonice, torpilele nucleare și drone subacvatice capabile să transporte un focos nuclear de două megatone).

Rusia¹ „a recunoscut recent existența unui nou sistem de rachete denumit 9M729” care, conform declarației secretarului general NATO, Jens Stoltenberg, încalcă prevederile Tratatului INF și pentru care Moscova nu a oferit răspunsuri credibile.

Drept consecință, în octombrie 2018 președintele Donald Trump a anunțat că SUA se vor retrage din INF, acuzând Rusia de încălcarea acordului semnat în anul 1987. MAE rus a

Care ar fi miezul afacerii ?

¹ La 20 iulie 2018, presa mondială anunța că Ministerul rus al Apărării a lansat cinci sisteme noi de armament nuclear, despre care V. Putin a spus că ar face ca rachetele americanilor să pară „ineficiente”. Noile arme includ sisteme balistice intercontinentale, rachete de croazieră, torpile nucleare, un avion hipersonic, un laser și o serie de rachete cu capacități nucleare.

² Secretarul de Stat al SUA, Mike Pompeo, după reuniunea miniștrilor de Externe ai statelor NATO, desfășurată la Bruxelles.

ripostat declarând că „*scutul antibalistic din România poate genera anularea INF*”, iar administrația americană a dat un ultimatum Moscovei² la 4 decembrie 2018: „*Statele Unite anunță că Rusia a fost găsită vinovată de încălcarea clară a Tratatului INF; vom suspenda obligațiile noastre în 60 de zile dacă Rusia nu revine la aplicarea totală și verificabilă a Tratatului... Aceste încălcări ale INF nu pot fi văzute separat de amploarea ilegalităților F. Ruse la nivel mondial. Lista acțiunilor negative ale Rusiei este lungă: Georgia, Ucraina, Siria, ingerințe electorale, cazul Skripal și acum Strâmtoarea Kerçi, iar acestea sunt doar câteva*”.

Președintele Rusiei a ordonat pregătirea unor măsuri militare ca reacție la eventuala retragere a SUA din INF. La sfârșitul lunii noiembrie 2018, a avut o serie de întrevederi cu directorii serviciilor de securitate, managerii din industria de apărare și cu șefii comandamentelor militare zonale. Au fost analizate măsuri pentru consolidarea capacităților de luptă ale forțelor armate și mijloacele necesare în contextul accelerării cursei înarmării estimată a urma după retragerea SUA din INF. O primă etapă va fi, probabil, dezvoltarea armelor nucleare tactice, de putere mai mică, care ar provoca mai puține daune decât bombele termonucleare tradiționale. Folosirea acestora în luptă va oferi comandanților militari o mai mare libertate de decizie în spațiul tactic-operativ; la nivel psihologic, posibilitatea folosirii armamentului nuclear tactic va fi mai acceptabilă pentru opinia publică, dând impresia că efectele utilizării acestuia pot fi ținute sub control.

La 1 martie 2018, în discursul adresat Parlamentului F. Ruse, președintele V. Putin declara ... „*Există două motive care ne pot obliga să recurgem la arma nucleară: un atac împotriva noastră, cu folosirea armei nucleare, sau un atac împotriva Federației Ruse, cu folosirea de armament convențional, în cazul în care există vreo amenințare la existența statului rus*”, ... Mai mult chiar, un atac nuclear împotriva unui aliat al Moscovei va fi considerat un atac contra Rusiei ... avertizând că „*armata rusă deține o rachetă de croazieră invincibilă și va riposta imediat ...*”

Stăm oare pe butoiul cu „pulbere” ... nucleară?

Suntem așa de aproape de Al Treilea Război Mondial ?

Cu siguranță vom primi răspuns la aceste întrebări...cândva, dar până atunci să revenim la ... Valiza Nucleară

Trebuie să subliniem cele prezentate în numărul trecut, cu mențiunea că Stanislav Lunev, fost ofițer GRU de rang înalt, care a fugit din Rusia, cunoscut pentru descrierea unor „operații de sabotaj nuclear”, pregătite de KGB și GRU împotriva țărilor occidentale, a făcut și afirmații că în multe

țări, mai ales europene, GRU și KGB au făcut depozite clandestine de arme, inclusiv nucleare. Aceste depozite au fost asigurate cu un sistem capcană explozivă de tip „fulger”, cu rolul de a împiedica accesul la ele. Un astfel de depozit a fost identificat într-o zonă împădurită de lângă Berna și a explodat când autoritățile elvețiene l-au stropit cu jet de apă sub presiune, dar multe alte depozite identificate au fost eliminate cu succes. Deocamdată, cel puțin la nivel de surse deschise nu se cunosc detalii privind armamentele și echipamentele stocate aici. Lunev a descris aceste lovituri nucleare ca fiind mai apropiate de dimensiunile și forma unei cutii frigorifice decât de cea a unei valize și a subliniat că misiunea sa era de a identifica puncte de dispunere a acestor arme pe teritoriul SUA. Scopul era de a permite Forțelor Speciale „decapitarea” conducerii militare pe întreaga linie de comandă a armatei americane, dacă ostilitățile ar fi declanșate. Armele și echipamentele radio din depozitele KGB erau destinate folosirii de către forțele Grupării de Sabotaj și Informații (DRG) special pregătite pentru astfel de misiuni.

Concluzia este că informațiile lui Lunev au fost corecte, astfel de depozite au existat și poate încă mai există.

Venind parcă să confirme semnalul de alarmă tras de Lunev, fostul consilier al securității naționale a Rusiei, Aleksandr Lebed, într-un interviu acordat CBS la 7 septembrie 1997, a afirmat că armata rusă a pierdut mai mult de o sută din totalul de 250 de bombe nucleare de TIP VALIZA.

Congresmanul American C. Weldon, prezintă o replica a valizei RA-115

Congresmanul american Curt Weldon a reluat această temă în 1999, prezentând într-o audiere din 26 octombrie un „model fictiv” cu privire la cum ar putea arăta o „valiză nucleară” rusească (în principiu un proiectil nuclear ambalat în ... servietă) și a învinuit Administrația Clinton că nu a acuzat guvernul rus despre existența și amplasarea de depozite clandestine de

armamente în Statele Unite.

După prăbușirea și dezmembrarea parțială a URSS, Statele Unite și Rusia au dezvoltat un important program de cooperare având ca obiectiv primar să asigure securitatea arsenalului nuclear al F. Ruse. În acest context al preocupărilor cu totul speciale privind armamentele nucleare tactice, a

apărut și o mediatizare urmată de o dezbatere serioasă privind statutul a ceea ce se numește „arma nucleară de tip valiză”.

În condițiile în care există dezbateri serioase cu privire la exactitatea denumiri de „valiză nucleară” subliniez că termenul este în general folosit pentru a descrie orice tip de dispozitiv nuclear mic, ce poate fi transportat de om. Specialiștii militari încearcă să determine care poate fi cantitatea optimă a încărcăturii pentru o „valiză nucleară” astfel încât să fie transportată de către o persoană într-o zonă dens populată sau într-un centru important de conducere fără a fi detectate și apoi a fi detonate.

Fără alte detalii tehnice, la întrebarea dacă valiza nucleară poate fi realizată, răspunsul este categoric pozitiv. Proiectantul de arme nucleare Ted Taylor a afirmat că o ogivă nucleară cu diametrul de 105 mm, o greutate de 19 kg și cu puterea exploziei mult sub 10 kilotone este teoretic posibilă. Deci, valizele nucleare portabile pot fi confecționate, chiar dacă au unele limitări tehnologice (de ex. durată de operare relativ mică) și financiare. Efectele combinate ale unei astfel de bombe ar putea avea ca rezultat uciderea a zeci de mii de oameni.

Un alt aspect îngrijorător este faptul că există o mare confuzie și nesiguranță privind numărul acestor valize nucleare sau dacă acestea există cu adevărat, precum și care sunt instituțiile ruse ce au în dotare, spre a utiliza aceste dispozitive nucleare tactice portabile.

În urma capturării în M. Roșie (2014), de către Israel în colaborare cu SUA a navei iraniene „Klos C” (care transporta 60 de rachete, 181 obuze și mii de proiectile), premierul Israelului, Benjamin Netanyahu, a avertizat că dacă lumea se mai încrede în Iran, următoarea nava iraniană nu va mai transporta rachete, ci „valize nucleare”. Surse din cadrul serviciilor militare de informații susțin că Netaniahu făcea o aluzie la valizele nucleare de fabricație rusească achiziționate de Iran în 2003, 2004 din Ucraina, împreună cu rachete X-55. În 2005 președintele Ucrainei, Viktor Iusenko, a confirmat vânzarea de rachete X-55, dar nu și a unor valize nucleare. Deci conform principiului atât de îndrăgit de liderii israelieni, cel al ambiguității, afirmațiile lui Benjamin Netaniahu pot fi înțelese fie ca un avertisment bazat pe informații solide, fie doar ca o figură de stil.

În ceea ce privește poziția oficială a Moscovei, aceasta a fost precizată de conducerea Direcției a 12-a Principală din Ministerul Apărării (12 GU MO), care a negat existența valizelor nucleare. Direcția a 12-a este un departament din cadrul Ministerului rus al Apărării responsabil atât cu păstrarea, mentenanța, transportul, livrarea, distribuirea, eliminarea, etc. a arsenalului nuclear rusesc, cât și pentru testarea încărcăturilor nucleare, siguranța ecologică a testelor și întreținerea bazelor de testare. În sediul

central exista o arhivă centrală, „Registrul Nuclear”, unde sunt înregistrate toate munițiile nucleare rusești. În plus, mai subordonează o rețea de baze nucleare, atât centrale cât și „speciale”, unde sunt depozitate focoasele nucleare. Aceste baze, de valoare regiment/brigadă, se numesc și „formațiuni tehnice speciale”, iar întreaga rețea constituie „Trupele Speciale ale Rezervei Supreme de Comandă”. Scopul principal al Direcției a 12-a este acela de a separa în siguranță, în perioada de pace, pe „utilizatorii finali” de armele lor nucleare. În caz de necesitate, aceștia vor primi loviturile nucleare, numai cu aprobarea conducerii politice de vârf. Forțele nucleare aflate în serviciul de luptă permanent au lovitura nucleară gata de lansare. Oricum, liderii militari ruși au avut grijă să acopere adevărata situație a arsenalului nuclear propriu printr-un plan complex de dezinformare, de mascare și inducere în eroare.

Pentru a exemplifica cele afirmate mai sus, putem prezenta o scurta cronologie a cazurilor mediatizate privind dispozitivele nucleare portabile:

- în ianuarie 1996, Centrul de Studii de Neproliferare de la Institutul de Studii Internaționale Monterey a primit informații de la un consilier senior al lui Boris Elțin că „la sfârșitul anilor 1970 și începutul anilor 1980, KGB a dobândit un număr nespecificat de arme nucleare miniaturizate (sub 35 de kilograme), care nu au fost niciodată incluse în niciun inventar”;

- 7 Septembrie 1997, generalul rus Lebed susține într-un interviu televizat că mai mult de 100 de valize nucleare lipsesc dintr-un total de 250;

- 10 septembrie 1997, MINATOM: „Nu există astfel de arme” la GRU; nu au fost produse niciodată valize nucleare;

- 22 septembrie 1997, Alexei Yablokov, fostul consilier al lui Elțin, susține într-o scrisoare către Novaya Gazeta, că s-a întâlnit cu designerii pentru valizele nucleare și că au fost construite pentru KGB;

- 25 septembrie 1997, Gl. Lt. Igor Valynkin, responsabil de protejarea armelor nucleare ale Rusiei susține că armele de distrugere în masă (ADM) sunt prea scumpe iar stocarea lor prea complicată pentru a se justifica existența acestora în inventarul KGB-ului. Se pare că și șeful KGB de la acea vreme era de aceeași părere, considerând că acest tip de arme nu folosesc în niciun fel serviciului;

- decembrie 1997, ministrul rus al apărării îi spune deputatului american Weldon: „Da, le-am construit ... dar vor fi distruse până în 2000”;

- august 1999, Igor Valynkin, șeful Direcției a 12-a Principală declara că cel puțin modelul RA-115 a existat în producție dar au fost scoase din uz și recent au fost distruse;

- 5 iunie 2001 V. Lunev susține că Bin Laden a obținut din Rusia mai multe dispozitive pentru valize;

- 17 ianuarie 2002 ministrul rus al energiei atomice declara: „toate aceste dispozitive nucleare miniaturizate portabile sunt înregistrate ... este imposibil din punct de vedere tehnic să-și găsească drumul în mâinile teroriștilor”.

Poate nu este lipsit de importanță să reamintim faptul că după destrămarea URSS, atribuțiile KGB (serviciu de informații și contrainformații extern) au fost împărțite între patru agenții primare: Serviciul de Informații Externe (SVR), Serviciul Federal de Securitate (FSB), Agenția Federală pentru Comunicații și Informații Guvernamentale (FAPSI) și Serviciul Federal de Protecție (FSO). Poate că totuși una dintre aceste agenții este mai strângătoare...

La acestea se adaugă și GRU care este agenția de informații militare externe și totodată cea mai mare agenție de informații externe a Rusiei (în 1997 a desfășurat de șase ori mai mulți agenți în țări străine decât SVR/KGB și subordona trupe Spetsnaz care aveau aproximativ 25.000 luptători. Spre deosebire de KGB, GRU nu a suferit reorganizări și restructurări majore care să genereze un impact negativ asupra eficienței sale.

Mai jos voi face o scurtă analiză a forțelor sovietice și a celor actuale ruse care ar putea utiliza într-o situație de criză sau conflict aceste lovituri nucleare miniaturizate portabile.

Reamintesc doar că doctrina nucleară actuală a F. Ruse permite executarea primei lovituri nucleare și mai ales recentele amenințări (ianuarie - decembrie 2018) ale președintelui rus V. Putin, privind folosirea armei nucleare în contextul actual deosebit de tensionat.

Scurtă analiză a forțelor militare care pot utiliza loviturile nucleare miniaturizate portabile

Dacă vorbim de echipamente nucleare este clar că principalul beneficiar și posibil utilizator al acestora nu putea fi altul decât GRU, fără însă a exclude posibilitatea ca și forțele speciale ale fostului KGB, cum sunt Alpha și Vyipel, să le poată utiliza în situații speciale, eventual în cooperare cu specialiști din GRU.

Având în vedere declarațiile unor oficiali potrivit cărora GRU a fost unul din principalii beneficiari ai „valizei nucleare”, vă propunem o scurtă retrospectivă a structurilor acestuia destinate a folosi loviturile nucleare miniaturizate portabile (LNMP).

În subordinea directă a GRU, la nivel central, existau trei Regimente Independente Speciale, pregătite pentru aceste misiuni și care puteau folosi LNMP fie în versiunea „valiză nucleară” fie în versiunea „mină nucleară”.

De asemenea, la toate eşaloanele (tactic, operativ, strategic), de la Brigadă la Regiune Militară/Front, existau unități și mari unități independente cu destinație specială, alături de unitățile de cercetare-diversiune organice.

În ceea ce privește „valiza nucleară” ca armă, categoric există și puncte slabe, atât din punct de vedere tehnic (durata limitată a surselor de alimentare și a combustibilului nuclear), cât și operativ (necesitatea deplasărilor frecvente la locația de depozitare a valizei nucleare pentru mentenanță periodică, fapt ce expune agentul).

În privința unităților și forțelor cu destinație specială ce ar putea folosi LNMP, trebuie precizat faptul că în concepția militară sovietică, ulterior rusească, în funcție de eşalonul abordat, se identifică două categorii distincte de informații: operative (IO) și strategice (IS).

Informațiile operative militare funcționează la nivelul Regiunilor Militare, transformate ulterior în Districte Militare, structuri care la campanie se transformă în Fronturi.

Informațiile strategice militare sunt la nivelul GRU și al structurilor direct subordonate acestuia, destinate a acționa la nivel global, dar și în sprijinul structurilor de informații de la nivelul IO.

La nivelul comandamentelor Districtelor Militare funcționa Direcția Informații Militare (DIM), sau Direcția a 2-a, de regulă, cu 5 secții și 2 grupe. Două dintre secțiile direcției erau destinate intelligence-ului operativ și strategic.

Secția a 2-a, destinată spionajului operativ, avea în subordine Centrul de Informații și se ocupa de obținerea de informații prin agenți/agenturi. Se estimează că și unii dintre agenții care erau recrutați în țările țintă puteau fi abilitați cu folosire LNMP.

Secția a 3-a conducea spionajul special, recruta agentura cu destinație specială și îi coordona activitatea, concomitent cu conducerea și desfășurarea operațiilor diversioniste pe teritoriul adversarului; era destinată culegerii informațiilor de interes militar și politico-militar, cu misiuni și operații specifice diversioniste pe teritoriul adversarului, probabil inclusiv operații de sabotaj nuclear, de la lichidarea conducerii politice și militare, până la distrugerea obiectivelor de interes strategic, a comunicațiilor, etc. Această secție, care conduce și Unitățile Independente cu Destinație Specială (UIDSp), avea în subordine un Punct de Informații cu Destinație Specială și o Brigadă Independentă cu Destinație Specială, care puteau folosi LNMP, sub forma minelor și valizelor nucleare portabile. Astfel, Direcția a 2-a a Districtului Militar, prin cele 2 secții menționate, desfășoară, încă din timp de pace, acțiuni specifice pe teritoriul adversarului

(vezi Ucraina, Georgia, R. Moldova și posibil chiar Macedonia, Serbia, etc).

Se apreciază că orice structură tip direcție-secție informații militare de la diferite eșaloane ale Districtelor Militare este o adevărată copie în miniatură a structurii GRU, ceea ce facilitează cooperarea și coordonarea în plan vertical și orizontal a misiunilor.

Misiunea de bază a UIDSp era și și continuă să fie aceea de a: identifica și distruge armamentul nuclear inamic; identifica și elimina liderii politico-militari, cu prioritate a celor ce pot da ordinul de trecere la folosirea armamentului nuclear. Luptătorii acestor structuri speciale sunt autorizați să execute misiuni în haine civile, în uniforme militare și de poliție ale adversarului, să stabilească contacte și să acționeze cu agenții diversioniști pe teritoriul adversarului.

Ofițerii din Direcțiile de Informații de la diferite eșaloane, precum și cei din UIDSp, se pregăteau la Facultatea a Treia a Academiei Militare Diplomatice și la Școala Superioară de Comandanți de Desant Aerian din Riazan (spre deosebire de atașatii militari de la nivelul GRU central, care sunt absolvenți ai Facultății a Doua a Academiei Militare Diplomatice).

Literatura de specialitate menționează operațiile subversive și sabotajul ca principale procedee de acțiune.

Se consideră că înarmarea marilor unități și a UIDSp cu LNMP le-a transformat în „vectori” purtători de muniție nucleară, o alternativă periculoasă despre care era strict interzis să se vorbească.

Acțiunile specifice de informații strategice se subordonau aceluiași concepte doctrinare, fiind însă atributul absolut al GRU.

Serviciul I al GRU, cu atribuții la nivel strategic global, își bazează acțiunile și misiunile pe activitatea agenților acoperiți, care au fost și sunt pe schema de încadrare a unor instituții guvernamentale precum MAE, Ministerul Comerțului Exterior, Aeroflot, TASS, Ministerul Flotei Maritime Comerciale etc. ale căror servicii de personal erau și sunt conduse de ofițeri GRU. În aceste instituții găsim și ofițerii sub acoperire din structurile foste și urmașe ale KGB.

Pentru executarea misiunilor specifice, GRU subordonează Forțele Spetsnaz, care constituie principala sa structură luptătoare destinată punerii în aplicare a planurilor de operații din domeniul informațiilor militare.

Urmare a procesului de reorganizare inițiat în 2010 (pe fondul unor realizări limitate ale GRU Spetsnaz în misiunile anterioare, mai ales în Georgia), a fost înființat Comandamentul Forțelor care a devenit operațional începând cu anul 2013. Au fost reorganizate brigăzile Spetsnaz GRU (3 brigăzi fiind desființate). Conform declarației din iunie 2013 a

șefului SMG rus, gl. Valery Gerasimov, „misiunile principale constau în: intervenții militare în afara teritoriului național, inclusiv sabotaj; diversiune și operații antiteroriste”.

Forțele speciale ale GRU din zona de responsabilitate a DM de Sud ce pot acționa pe direcția strategică de S-V, direcție pe care se află și România

Brigada 10 Spetsnaz (Krasnodar): are baza de dislocare la Mol'kino, regiunea Krasnoyarsk. Subordonează Compania 1 Arme Speciale, Unitatea 1 K-9 (misiuni speciale și luptă antiteroristă, având în dotare inclusiv câini), Detașamentul 2 Misiuni Speciale și Batalionul 1 Instrucție.

A participat la campaniile din Cecenia și Georgia.

Estimăm că aceasta unitate are pregătirea și posibilitatea de a folosi în misiunile externe LNMP.

Armata sovietică a fost prima din lume care a folosit câinii special dresați în scopuri militare. Pot fi parașutați și au misiuni variate: paza obiectivelor speciale; lupta anti-tanc; acțiuni de diversiune; sprijin al agenților; transport de materiale/documente; câinii de sacrificiu.

Brigada 22 Spetsnaz (Rostov pe Don): a fost constituită în 1976, iar în iunie 1992 a fost dislocată la Stepnoy, din regiunea Rostov, în cadrul DM de Sud unde este și astăzi. A luptat în Afganistan, iar subunități ale brigăzii au participat la luptele din Angola, Nagorno-Karabakh, în primul și al doilea război cecen, la „Rebeliunea ianuarie negru” din Baku. Elemente ale brigăzii au fost dislocate și în Cuba, în anii '80.

Pe baza participării sale anterioare la misiuni cu totul speciale, apreciem că și această brigadă ar fi putut beneficia atunci și posibil și astăzi de LNMP.

Brigada 100 Cercetare Independentă: este o unitate experimentală, constituită după noile standarde. A fost înființată în anul 2009, cu sediul la Mozdok, raionul Tarasovskiy, regiunea Rostov, pe scheletul Detașamentului 85th Spetsnaz Independent din cadrul Brigăzii 10 Spetsnaz Independentă. Combină puterea mare de foc cu posibilitățile moderne de recunoaștere, cercetare și informații. Subordonează un batalion de asalt aerian, un batalion de recunoaștere și lovire, detașamente Spetsnaz, un batalion artilerie autopropulsată, o companie război electronic, un detașament UAV, subunități de sprijin. Se estimează ca în viitor să aibă propriul regiment de elicoptere.

Brigada 346 Spetsnaz GRU a fost înființată recent, în 2012, (împreună cu R. 25 Spetsnaz), fiind apoi dislocată în Prokhladny,

Republica Kabardino-Balkaria din zona Caucaz. Noua brigadă a fost destinată în mod special pentru a efectua recunoaștere operativă și chiar strategică, precum și misiuni speciale pe direcția strategică de Sud-Vest a Rusiei. Este semnalată cu parte din forțe angajate în acțiuni de sabotaj și subversive în Donbas, Sud-Estul Ucrainei, fiind, se pare, subordonată operațional direct GRU și administrativ DM de Sud.

Regimentul 25 Spetsnaz GRU: a fost înființat la Stavropol în 2012, fiind încadrat exclusiv cu militari care au participat în zone de conflict. A fost constituit odată cu Bg. 346, ambele, declarativ, pentru „a asigura securitatea Jocurilor Olimpice de Iarnă de la Soci”. Principalele sale misiuni sunt:

- operații speciale ofensive și defensive la frontiera sudică și sud-vestică a Rusiei;
- participarea la operațiunile de combatere a terorismului;
- organizarea și susținerea mișcărilor rebele, dezvoltarea și folosirea unor tactici de sabotaj, gherilă, diversiune și contra-insurgentă.

În concluzie, putem constata că pe Direcția Strategică de Sud-Vest acționează două brigăzi cu experiență dobândită în misiunile anterioare și două brigăzi nou înființate, plus un regiment, angajate deja în operații și misiuni specifice ale GRU.

Ca o particularitate, putem menționa faptul că după perioada Yeltsin, forțele GRU Spetsnaz au fost destinate numai misiunilor în afara teritoriului național.

Trupele Navale Spetsnaz GRU: pe direcția strategică de Sud-Vest acționează și structuri navale Spetsnaz aflate în subordinea operațională a GRU și administrativă a forțelor navale rusești.

Au în componere: 4 unități navale de cercetare specială și câte o subunitate specială alocată fiecăruia din cele 4 flote maritime militare.

În cadrul Flotei Mării Negre acționează Subunitatea 388 Cercetare Navală (dotate cu echipamente speciale, inclusiv vehicule subacvatice).

Forțe de diversiune subacvatică și de contraacțiune: sunt unități speciale Spetsnaz (scafandri de luptă), pregătite să desfășoare operații terestre și maritime în spatele liniilor inamice și să execute misiuni de luptă subacvatică, minare și deminare, alte operații subacvatice, inclusiv de sabotaj și contra-sabotaj, lucrări specifice la infrastructura portuară dar și protecția navelor și echipamentelor flotei ruse față de acțiunile forțelor

speciale subacvatice inamice. Structura organizatorică, compunerea precisă, activitățile și locația unității sunt secrete.

Din unele surse, rezultă că în zona Districtului Militar de Sud aceste forțe ar fi dislocate în bazele navale de la Sevastopol, Novorossiysk și Makhachkala.

Acțiunile specifice ale forțelor terestre și navale GRU de pe direcția strategică de Sud-Vest vor fi sprijinite de trupele aeroportate ale armatei.

Putem aprecia, după o scurtă analiză a unităților Spetsnaz GRU terestre și navale, că în mod cert, LNMP nu vor fi utilizate pe direcția militară de Sud-Vest de către toate brigăzile menționate. Ar fi inutil să ne hazardăm într-o evaluare, fără susținerea unor date și informații clare, totuși putem aprecia că minele nucleare miniaturizate vor reprezenta muniția nucleară tactică destinată trupelor Spetsnaz, în timp ce agenții/agenturile GRU, ce acționează pe această direcție, ar putea primi valize nucleare.

CONCLUZII

Valiza nucleară pare să fi căpătat noi valențe în condițiile actualei curse a înarmărilor nucleare ce alimentează tot mai mult estimările privind posibilitatea unui război nuclear limitat.

De asemenea, apreciez că poate o analiză de risc elaborată la nivel strategic, a modului în care forțele, agenții și agenturile GRU pot utiliza LNMP sau chiar UAV/Drone nucleare, ar deschide noi abordări și posibil chiar planuri de măsuri și acțiune imediată.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Articolul „Va fi război nuclear în 2018? Cum arată valiza nucleară a lui Donald Trump” publicat pe 3 ian 2018 pe pagina web <https://www.antena3.ro/externe/va-fi-razboi-nuclear-in-2018-cum-arata-valiza-nucleara-a-lui-donald-trump-449106.html>
- Articolul „Israelul caută valizele nucleare iraniene“, autor: Adina Mutar, publicat în data de 2014-03-11 pe <http://www.national.ro/news/israelul-cauta-valizele-nucleare-iraniene-383545.html/#ixzz5D2f4a4Mk>
- Articolul „Bătaie pe valiza nucleară a lui Trump între agenții americani și chinezi“, autor: Radu Pădure publicat în data de 19 februarie 2018 pe <http://evz.ro/bătaie-valiza-nucleară-trump-agentii-americani-chinezi.html>
- Articolul „Congressman Weldon Fears Soviets Hid A-Bombs Across U.S.“ autor Curt Weldon October 26, 1999, <http://www.nti.org/analysis/articles/congressman-weldon-fears-soviets-hid-bombs-across-us/>
- Articolul „The Nuclear Suitcase Bomb and Nuclear Terrorism: the Lebed Claims“, autor Kenneth Patchen publicat în 1999 pe pagina http://www.nationalobserver.net/1999_winter_patchen.htm
- Articolul „Suitcase Nukes: A Reassessment“, publicat pe 23 Septembrie 2002 pe web <http://www.nonproliferation.org/suitcase-nukes-a-reassessment/>

- Stanislav Lunev biography, pe pagina:
https://en.wikipedia.org/wiki/Staniislav_Lunev
- „Spetsnaz Order of Battle“ publicat pe pagina
<https://www.globalsecurity.org/intell/world/russia/spetsnaz-orbat.htm>
- Articolul „The most secret Spetsnaz of the GRU, combat divers of Special Intelligence of the Navy“, pe pagina <http://dss.army.lv/chapter1.htm>
- Articolul „The 346th Spetsnaz Brigade GRU“, autori *Irakli Komaxidze și tradus de Victoria Field*, publicat în data de 18.05. 2014 publicat în <https://informnapalm.org/en/a-continue-about-aliens-also-called-separatists-the-346th-spetsnaz-brigade-gru/>
- Articolul „New Airborne Reconnaissance Companies for the Russian Army“ din 06.09.2016 pe pagina <https://informnapalm.org/en/hawkish-course-new-airborne-reconnaissance-companies-for-the-russian-infantry/>
- „Spetsnaz, Russian Special Forces of GRU“, pe pagina <https://en.wikipedia.org/wiki/Spetsnaz>
- „The rising influence of Russian special forces“ publicat în 2017 pe pagina http://www.janes360.com/images/assets/299/46299/The_rising_influence_of_Russian_special_forces.pdf

I S T O R I E

UNIREA PRINCIPATELOR ȘI POZIȚIA UNOR PERSONALITĂȚI STRĂINE SAU RELAȚIILE DINTRE CUZA VODĂ ȘI DIPLOMATUL VICTOR PLACE

Col. (r) dr. Cristache GHEORGHE

Unirea Principatelor Române, mareț eveniment istoric, a fost pregătită și cerută ca o necesitate obiectivă, de întreaga dezvoltare social-economică și politică a teritoriilor locuite de români. În același timp opinia publică progresistă din întreaga lume a sprijinit năzuințele poporului român pentru unire.

Printre cei care s-au alăturat și sprijinit actul Unirii se numără și diplomatul francez Victor Place. În calitatea sa de consul al Franței la Iași, între anii 1856 și 1863, a fost martor ocular la opera făurită de masele de cetățeni în anul 1859, precum și la consolidarea Unirii celor două Principate, Moldova și Țara Românească.

Nu ne propunem să facem aici și acum o evocare exhaustivă ci dorim să evidențiem că activitatea acestui diplomat, cărturar, istoric și arheolog n-a fost îndeajuns valorificată la noi până acum. De la el au rămas numeroase manuscrise păstrate de fiul său, Henri Place, care au fost depuse în parte la Academia Română și utilizate de M. Emmerit în lucrarea „*Victor Place et la politique française en Roumanie à l'époque de l'Union, Bucarest 1931*”, împreună cu unele rapoarte și acte cercetate în arhiva Ministerului Afacerilor Străine din Paris.

Pentru istoria Unirii Principatelor, Victor Place rămâne o sursă de informare autentică și încă de mână întâi, superioară în multe privințe datelor oferite de Walewski, Czartoanschi, Bataillard, Victor Hugo etc.

Dacă istoricul A.D. Xenopol are meritul de a fi utilizat mai mult știrile procurate de Victor Place ca și Victor Slăvescu (Domnitorul Cuza Vodă și Victor Place, București, 1942), în schimb Nicolae Iorga, în lucrarea sa de sinteză, vol.IX, are foarte puține referiri la Victor Place. Volumul IV al Istoriei României (București, 1964) nu are nicio trimitere. În lucrările academicienilor Oțetea Maciu, Ștefan Pascu, Dan Berindei etc. s-a amintit

acest izvor privitor la epoca Unirii. Istoricul Constantin C. Giurescu (în *Viața și opera lui Cuza Vodă*, București 1970) îl citează de zece ori.

Sprijinul acordat de Victor Place a fost prețios pentru unioniști. El a cerut oficialităților moldovene să destituie 6 prefecți care împiedicau propaganda pentru Unire, a protestat permanent față de urmărirea diabolică a cadrelor didactice de la Academia Mihăileană, partizane Unirii, și a contestat vehement pe caimacanul T. Balș, mergând până la cererea de înlocuire a acestuia.

Lui Vogoride, ales la 7 martie 1857, i-a luat angajament scris că nu va face nimic care să împiedice, fie în divanuri, fie în alegere, libera expresie a voinței poporului. Contra abuzivului Vogoride s-a plâns nu numai Ministerului de Externe de la Paris, al cărui slujbaş era, ci și Vizirului direct. Pentru aceasta a primit muștrări de la Walewski și recomandarea de a păstra o desăvârșită rezervă în raporturile cu autoritățile moldovenești. Această observație nu a rămas fără replică din partea lui Place: ... *„Îmi este egal dacă Principatele sunt sau nu unite, dar eu judec lucrurile pe care le văd”*. El vedea că poporul dorește Unirea și se simțea deranjat de „monstruozițările” administrației. A propus dizolvarea Comisiei internaționale de supraveghere ca fiind inoperantă, apelând chiar la Congres.

Aflând rezultatul alegerilor, din 87 deputați în Moldova ieșind 83 unioniști, a exclamat fericit: *„Aș putea spune că asist la reînvierea morală a unui popor. Aceste alegeri chiar dacă n-ar arăta poporului decât forța dreptului și a legalității, cuvânt necunoscut lor, tot ar fi o binefacere considerabilă pentru principate chemate astfel pentru prima dată la o întrebuintare serioasă și precisă a libertății lor”*. Deputații tineri din Divanul ad-hoc, ca Mihail Kogălniceanu și mai ales Costache Negri, care era vicepreședintele divanului, au colaborat strâns cu Victor Place. El nu era pentru ei un străin. Acest diplomat francez a înțeles apriga dorință ce clocotea în sufletele poporului și de aceea a îndemnat pe patrioții ambelor țări (inițiindu-l și pe contele Biclard, reprezentantul Franței la București) să aleagă un singur domn și acesta să fie colonelul Alexandru Ioan Cuza. *„Alegerea lui Cuza, scria Place după alegere - este triumful complet al ideilor unioniste și liberale împotriva vechiului sistem de corupție, care s-a sfârșit”*.

Place a văzut în Cuza o personalitate puternică, originală. Deși relațiile cu Cuza au fost la început foarte apropiate, acesta a refuzat să lucreze la compunerea noului minister, respectând puterea de discernământ a domnitorului. „O părere discretă” și-a dat în Comisia centrală de la Focșani, știind că acolo erau „oameni neexperimentați”.

Fiindcă se tergiversa recunoașterea dublei alegeri, a cerut Franței și Porții grabnica soluționare, deoarece momentul era dificil pentru o țară cu vistieria secătuită, cu funcționari neplătiți, cu o atmosferă de nesiguranță și îngrijorare. El a socotit statul român întemeiat de popor ca o alcătuire durabilă, cu o cale croită spre civilizația europeană și spre cultura universală.

La 11 mai 1860, fiind la Paris ca să sprijine împrumutul Principatelor Unite, în drumul căruia erau mari obstacole, îl încuraja pe Cuza că până la urmă va învinge, fiindcă „este acolo” – referindu-se la România – un popor, o idee – e tot ce trebuie pentru a face lucruri bune și mari. Și continua: „Nu vă lăsați întors din calea voastră, dragă principe, de toate cicălelele. Măreția scopului merită să îndurăm, fără să ne plângem prea tare, invectivele oamenilor care încă nu înțeleg că le vom arăta în curând acțiunea în mersul ei”. Mai mult, pentru a-l liniști pe Cuza, scrie rândurile acestea: „...*Dacă mi s-ar da, ceea ce e aproape cu neputință, o altă destinație decât Principatele, mai degrabă m-aș retrage din cariera diplomatică. Gândul meu este acolo, la voi, cu trup și suflet și trebuie să recunosc... Hotărârea mea este luată cu toată chibzuința și dacă n-aș avea alt mijloc față de voi decât să merg ca simplu particular, sunt cu totul gata să cred că mi-ați găsi un loc unde să pot lucra la opera noastră*”.

Se știe soarta împrumutului, Turcia ne-a pus mari piedici, căci proclamarea liberului schimb însemna în primul rând o declarație ocolită a independenței economice românești față de Turcia și, în al doilea rând, o afirmare a hotărârii Țărilor Române de a se încadra în circulația internațională a capitalurilor. Clasele avute din România și puterile garante s-au coalizat în detrimentul noului stat român. Când Cuza Vodă a mers la Constantinopol, prietenul poporului român, Victor Place i-a recomandat „*să se constate răul cu moderațiune, dar cu precizie și nimic mai mult*”.

În scrisoarea din 21 aprilie 1861 îi dă sfat lui Cuza Vodă să „*termine cu regulele din țară*” și să meargă „*înainte cu prudență, curaj și încredere*”. A sprijinit inițiativa lui Cuza de a convoca, la 24 ianuarie 1862, Parlamentul unit la București, suprimând și Comisia centrală de la Focșani, fără a mai aștepta răspunsul Porții Otomane. Era convins că în spatele lui Cuza sunt masele de români.

Victor Place era satisfăcut și mulțumit că „*a servit la ceva în viața asta*”. Proiectele lui Victor Place de reorganizare a țării, precum și memoriile din noiembrie 1859 și iunie 1861 – sunt mărturiile certe că el s-a identificat cu aspirațiile poporului de la Dunărea de Jos.

Într-o corespondență a lui Cuza cu Napoleon al III-lea erau menționate strădaniile lui Victor Place în România făcute cu „un devotament de care țara va ține seama totdeauna”.

Victor Place a plecat din România în 1863 și a călătorit prin alte metropole (Adrianopol, New York), dar sărac și descurajat și cu sănătatea zdruncinată, s-a întors în Moldova ospitalieră, în octombrie 1873 – la familia și ruda sa, Balliff - trecând la cele veșnice în anul 1875.

NOUTĂȚI MILITARE

„CARNIVORA”- DRONĂ ANTI – DORNĂ

„Carnivora” este o dronă de dimensiune medie, ce operează cu și fără navigație satelitară și este destinată combaterii dronelor inamice, conform principiului că cea mai bună apărare împotriva dronelor se realizează tot cu drone. Greutatea sa este de 40 kg, poate transporta o încărcătură utilă de 35kg, atinge o viteză de zbor de aproximativ 140 km/h și poate rămâne în aer 10 – 15 ore. Acționează în condiții de bruij radio-electronic intens, cu pierderea completă a semnalului de la sateliții spațiali de navigație (GPS și GLONASS).

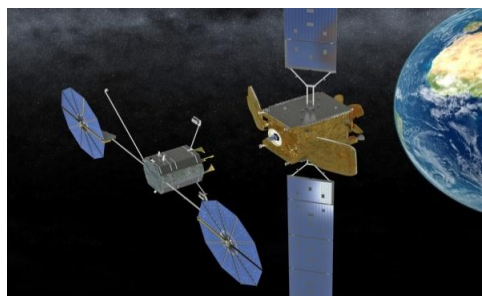

Chiar dacă eficiența sa iese din discuție într-o confruntare cu avioane fără pilot (UAV) mari, de tipul Predatorului, în combaterea unor drone mai mici și mai puțin sofisticate rezultatele sunt asigurate.

Numele său sugerează exact misiunile pentru care a fost proiectată, anume de a distruge sau a scoate din luptă drone sau UAV-uri inamice mai puțin performante. Conform prezentării făcută de constructor, această dronă este dotată cu plase pentru prinderea altor drone, poate transporta muniții de fragmentație sau explozive, dar poate avea și echipamente pentru observare-cercetare.

Se pare că proiectarea acestui tip de drone a fost urmare și a experienței dobândite de militarii ruși în Siria unde de multe ori s-au confruntat cu drone comerciale sau artisanale folosite pentru atacarea bazelor și instalațiilor militare proprii. Lupta împotriva dronelor de mici dimensiuni a devenit recent parte integrantă a instrucției militarilor ruși din toate categoriile de forțe armate. Dronetele anti-dronă se potrivesc perfect în acest concept.

În anul 2017 „Carnivora” a fost prezentată pentru prima dată la deschiderea expoziției organizată de Ministerul Apărării al F. Ruse, cu tema „Robotizarea forțelor aeriene militare”, iar începând din luna decembrie 2018, prototipul acestei drone a intrat în faza de testare.

În prezent, există interesul militarilor ruși și pentru realizarea unei drone similare, capabilă să ducă lupta fără semnal satelitar în zona arctică.

Se poate trage concluzia că liderii militari ruși sunt conștienți de superioritatea tehnologică occidentală, fapt pentru care pun accent pe pregătirea trupelor în combaterea inamicul aerian ce zboară la mică înălțime, în situația pierderii totale sau parțiale a legăturii cu sistemele proprii de navigație sau de bruiaj intens provocat de alte tehnologii ISR (Informații Supraveghere Recunoaștere).

Sursa: *Defense News*, 13.12.2018

CHINA A PROIECTAT O NAVĂ SPAȚIALĂ PENTRU PRELUNGIREA DURATEI DE FUNCȚIONARE A SATELIȚILOR AFLAȚI PE ORBITĂ

Experții chinezi au anunțat că au proiectat o navă spațială capabilă să prelungească durata de existență pe orbită a sateliților aflați la limita timpului de funcționare și care ar urma să cadă pe Pământ. Aceasta s-ar putea realiza prin realimentarea sateliților rămași fără combustibil, prin repararea acelor care se confruntă cu defecțiuni tehnice sau prin readucerea pe traiectoria prestabilită a acelor care, din diferite motive, au deviat de la traiectorie. Sateliții, ca orice navă spațială, pentru a manevra ca să-și păstreze poziția și altitudinea pe orbită au nevoie de energia furnizată de baterii sau de celulele de combustibil. Durata de funcționare a acestor surse de energie este, la majoritatea sateliților de aproximativ 10 ani, după care, lipsiți de energie sateliții fie se prăbușesc fie se pierd în spațiul cosmic.

Conform afirmațiilor specialiștilor chinezi, satelitul „salvator” își îndeplinește misiunea conectându-se la satelitul cu probleme cu ajutorul unor brațe robotice, calculează deviația de la traiectoria, după care împinge satelitul pe traiectoria inițială, prelungindu-i viața cu încă 10 ani. Astfel, satelitul salvator poate prelungi durata mai multor sateliți cu probleme în timpul unei singure misiuni. Satelitul va fi folosit pentru realimentarea și aducerea pe traiectorie a sateliților de comunicații ce se află pe orbite geostaționare la altitudini de 36.000 km față de nivelul mării.

Dimensiunile satelitului salvator vor fi aproximativ cele ale unui autoturism de teren, având greutatea de 8 t și va fi lansat pe orbită de către o rachetă purtătoare cu combustibil lichid tip Long March 3B. Specialiștii

chinezi prognozează că acest satelit va fi trimis în prima sa misiune de salvare în anul 2020.

Un prototip de satelit similar cu cel chinezesc a fost proiectat și de specialiștii americani de la Northrop Grumman. Denumirea sa este „Vehicul pentru Extinderea Misiunii” (Mission Extension Vehicle) și urmează a fi folosit în sprijinul sateliților aflați pe orbite geosincronice. Satelitul

a fost lansat în spațiu la sfârșitul anului 2018.

Fotografia este o reprezentare artistică a modului în care satelitul salvator chinezesc își îndeplinește misiunea. Photo: Handout

Sursa: *Asia Times*, 13.08.2018

RQ-21 BLACKJACK: DRONA SINUCIGAȘĂ AMERICANĂ

Conducerea Infanteriei Marine a SUA intenționează să se doteze cu drone sinucigașe, cunoscute și sub denumirea de „muniție zburătoare”. De fapt este vorba de avioane fără pilot încărcate cu exploziv care survolează o anumită zonă. În momentul în care echipamentul electronic aflat la bord sesizează o emisie electromagnetică, drona se orientează după aceasta și atacă sursa emisiei electromagnetice. Astfel de drone sunt deja în dotarea armatei americane dar și a altor armate (ex. Harppu este o dronă sinucigașă construită de Industriile Aeriene Israeliene).

Intenția specialiștilor americani este aceea de a crește letalitatea și libertatea de acțiune a trupelor ce acționează în zone dificile și la distanțe la care aviația clasică nu poate interveni.

Un element de noutate este acela că un singur operator este capabil să controleze și să dirijeze până la 15 drone sinucigașe aflate în aer. Țintele pot fi atacate fie cu muniție explozivă ce poate scoate din luptă luptători și vehicule inamice, fie cu sisteme de atac electronice care pot brui comunicațiile inamicului și apărarea sa anti-aeriană. Cu alte cuvinte, militarul care dirijează dronele asigură sprijinul nemijlocit de aviație, dar și inițiază acțiunile de război electronic. Lansarea dronelor se poate realiza fie printr-un tub pneumatic purtat de un militar, fie printr-un sistem de lansare

aflat pe autoturism. Conform planului de înzestrare cu aviație al Infanteriei Marine pe anul 2018 (Corps' 2018) se intenționează achiziționarea de drone RQ-21 Blackjack dotate cu un sistem de bruiaj al radarelor inamice de tip Intrepid Tiger II.

După cum se poate vedea este vorba de o nouă concepție de ducere a acțiunilor de luptă a Infanteriei Marine denumită „Acțiuni de luptă duse de pe baze înaintate”. Aplicarea principiilor acestui concept va conferi infanteriștilor marini americani mobilitate, rapiditate, letalitate și eficiență în combaterea rachetelor balistice și atacurilor electronice sofisticate ale inamicului. Pentru a veni în sprijinul unităților luptătoare se dorește ca dronele sinucigașe să fie dotate cu mijloace automate de identificare și selectare a țintelor.

Deocamdată, Infanteria Marină experimentează aceste drone sinucigașe. Astfel, în iulie 2018 s-a efectuat un test de rezistență în cadrul căruia dronele au stat în aer 2 ore și au străbătut o distanță de 60 Km. Conform specialiștilor, timpul de survol ar putea fi crescut până la 3 – 4 ore.

Putem constata că acest concept este foarte potrivit pentru ducerea luptei în zone îndepărtate, de pe insule, platforme plutitoare, ambarcațiuni de desant, deci condiții similare cu cele din Oceanul Pacific. Ca o concluzie logică, putem afirma că inamicul avut în vedere cu prioritate de conducerea militară americană este China.

Sursa: *Defense News*, 17.09.2018

DRONE CONTROLATE DE MINTEA UMANĂ

Asistăm la o adevărată competiție în ceea ce privește implementarea celor mai noi și revoluționare tehnologii în domeniul militar. Un astfel de exemplu este cel privind controlul dronelor prin puterea minții operatorului. Faza actuală de dezvoltare a unor astfel de proiecte este cea de simulare pe calculator. Scopul este acela de a duce la înțelegerea modului în care mintea umană ar putea comunica și conduce o inteligență artificială, un robot.

Se pare că în SUA s-au făcut o serie de studii în această privință dar este pentru prima dată când s-a dat undă verde și la extinderea cercetărilor în domeniul miliar. Ideea folosirii minții umane pentru controlul zborului dronelor datează din anul 2015

când a fost adusă în discuție în cadrul unei analize privind modul în care va influența tehnologia războiului viitorului. Cu acest prilej, directorul

Agenciei Apărării pentru Studiarea Proiectelor Avansate (Defense Advanced Research Projects Agency -DARPA) a anunțat că un voluntar a pilotat un avion F-35 într-un zbor simulat.

Ulterior a mai fost realizat un experiment, folosindu-se o interfață neuronală bidirecțională. Un voluntar cooptat pentru acest studiu a fost în măsură să direcționeze un avion într-un zbor simulat, concomitent cu menținerea formației de zbor în celulă și un avion fără pilot de sprijin, de asemenea într-un zbor simulat pe computer.

Ambii voluntari ai celor două teste trăiesc de atunci cu un anumit grad de paralizie, probabil datorată faptului că pentru reușita experimentului a fost necesar ca ambii să suporte o operație în cadrul căreia le-au fost introduși electrozi în creier pentru a se realiza interfața neuronală. Următorii voluntari ar putea fi ceva mai norocoși, deoarece DARPA investighează alte metode de a realiza interfața neuronală fără a mai recurge la neurochirurgie. Dacă se va realiza acest lucru va fi atins un obiectiv major al programului, anume acela de a demonstra că prin folosirea unei interfețe neuronale realizată fără intervenție chirurgicală asupra omului se poate îndeplini o misiune militară prin controlul neuronal al unui avion fără pilot.

De multe ori realitatea bate ficțiunea, sau realitatea a ajuns să se inspire din ficțiune. Celebrul futurolog american, Alvin Toffler povestea în cartea sa „Al treilea val”, cum marile companii obișnuiesc să strângă la un loc un număr relativ mare de oameni de toate categoriile pentru a-i întreba ce cred ei că ar mai trebui inventat pentru ca viața lor să fie mai ușoară. Răspunsurile erau analizate și împărtășite la industrii care se apucau să studieze modul de realizare tehnică a celor mai valoroase și utile propuneri. Mă gândesc, dacă acest obicei se mai păstrează, ce întrebare ar pune oamenilor companiile producătoare de armamente. Probabil cum și-ar dori să moară?

Sursa: *Defense News*, 17.09.2018

T 625 PRIMUL ELICOPTER FABRICAT ÎN TURCIA

T 625 este primul elicopter fabricat în Turcia, în cadrul companiei Turkish Aerospace Industries (TAI). Acesta este un elicopter multirol ce poate îndeplini atât misiuni civile (salvare-evacuare, ambulanță, transport VIP, stingerea incendiilor) cât și militare.

Deși specialiștii companiei au anunțat că proiectul și dezvoltarea acestui elicopter sunt întru totul turcești, există și alte opinii conform cărora platforma seamănă cu cea a elicopterului AW139 fabricat de firma italo-britanică Agusta Westland (între TAI și firma italo-britanică există o cooperare mai veche, fuselajul lui AW139 fiind fabricat de TAI).

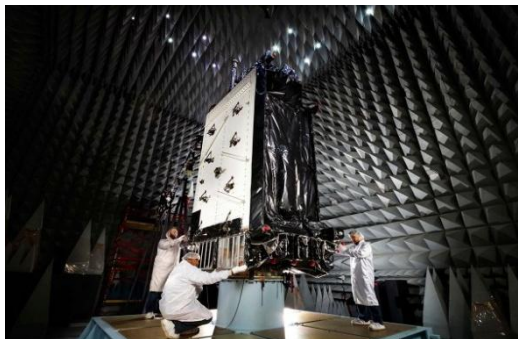
Deocamdată, motorul folosit nu este turcesc, dar se fac eforturi ca în final și motorul să fie fabricat de industria militară din Turcia care deja produce sub licență tunul de pe elicopter.

Specialiștii turci speră ca, în afară de piața internă, să poată găsi beneficiari pe piețele din Orientul Mijlociu și Asia. De asemenea, conducerea companiei speră ca în anul 2020 să poată trece la producția de serie a elicopterului, dar procedurile de certificare probabil vor dura mai mult.

Sursa: *Defence News*, 20.07.2018

GPS III, SUA

Cel de al doilea satelit GPS III, dintr-o serie de 10 sisteme produse în cadrul companiei Lockheed Martin, a trecut cu succes de toate testele tehnice și de siguranță efectuate de specialiștii din cadrul Forțelor Aeriene ale SUA și a fost lansat în spațiul extraterestru pe data de 23.12.2018 de la Cape Canaveral.

Primul satelit din această serie a fost lansat în anul 2017, tot de către o rachetă spațială de tip SpaceX Falcon 9.

Se estimează că noua constelație de sateliți GPS III va constitui un important pas înainte față de actuala constelație de sateliți americani aflată în spațiu. GPS III va fi echipat cu o unitate de stocare a datelor (MDU – Mission Data Unit) digitalizată în proporție de 70 %, ce va face conexiunea între ceasurile atomice, computerele cu radiație redusă și transmițătoarele de mare putere. Această arhitectură permite ca semnalul să fie transmis de trei ori mai clar decât în prezent, iar rezistența la bruijă să crească de opt ori. De asemenea, GPS III asigură compatibilitatea cu Sistemele de Sateliți pentru Navigație Globală.

După ce această constelație de 10 sateliți GPS III va fi operativă în spațiul extraterestru, specialiștii americani intenționează să lanseze o nouă versiune îmbunătățită, GPS III Follow On (GPS IIIIF), care va avea o durată sporită de funcționare. Aceasta se va realiza prin aportul unui nou satelit GPS III de salvare – căutare (SAR – Search and Rescue) care va actualiza datele astronomice ale satelitului GPS III, crescându-i astfel timpul de prezență în spațiu.

După numeroasele erori date de vechiul sistem GPS despre care am scris și noi, lansarea unei noi generații de sateliți GPS rezistenți la bruiaj și la alte tipuri de interferențe, a devenit imperios necesară pentru SUA care depinde atât de mult de informațiile primite din spațiul extraterestru.

Ceea ce urmează să aflăm este dacă spațiul extraterestru va rămâne doar domeniul spionajului, supravegherii, războiului electronic etc. în care sateliții beneficiază de inviolabilitate, sau se va transforma, ca și spațiul cibernetic, în unul al luptei armate, al acțiunilor în care se vor confrunta sateliți militari înarmați, capabili să genereze bruiaj puternic, sateliți care la rândul lor vor fi vânați de rachete terestre sau de sateliți inamici. Analizând acțiunile conducerii politico-militare a SUA din acest an, pornind de la inițiativa președintelui Trump de înființare a Comandamentului Spațial până la lansarea GPS III, putem constata o schimbare în modul în care aceasta privește militarizarea spațiului extraterestru.

Surse: *Jane's*, 20.09.2018; *Defense News*, 26.12.2018

SISTEM JAPONEZ DE DESCOPERIRE A ÎNCĂRCĂTURILOR EXPLOZIVE IMPROVIZATE AMPLASATE ÎN MEDIUL URBAN ȘI SUBURBAN

Japonezii au proiectat și construit un sistem de descoperire a încărcăturilor explozive improvizate (IED – Improvised Explosive Device) amplasate în mediul urban și suburban. Deși fazele de cercetare și realizare a prototipului s-au desfășurat în secret, anumite informații au fost făcute publice. Astfel, conform afirmațiilor specialiștilor de la Centrul de Cercetare pentru Sisteme Terestre al Forțelor de Autoapărare, principala

caracteristică a acestui sistem este viteza de detectare a încărcăturilor explozive improvizate amplasate în mediu urban și suburban.

Sistemul este montat pe un vehicul utilitar și are un radar ce acționează pe unde milimetrice și pe microunde, cuplat cu o cameră de luat vederi în infraroșu. Detectarea încărcăturilor explozive aflate pe suprafața drumului sau îngropate în pământ se face pe direcția de mers a autovehiculului. Informațiile culese de radar sunt procesate și un computer generează hărți 3D cu terenul și locurile unde se află încărcăturile explozive. Raza mare de detecție permite unității ce acționează pe direcția monitorizată de sistem să descopere locul de amplasare a încărcăturii explozive și să o ocolească fără să pătrundă în zona sa de acțiune.

Fazele de dezvoltare a prototipului s-au desfășurat în perioada 2015 – 2017, testele s-au desfășurat în anul 2018 și probabil se vor prelungi și în anul 2019.

Sursa: *ihsmarkit.com/janes*

RACHETĂ HIPERSONICĂ RUSEASCĂ

Specialiștii militari ruși intenționează să înarmeze avionul SU -57, cel mai modern avion de vânatoare din dotarea Aviației Federației Ruse, cu

o rachetă hipersonică, aer-aer, cu rază mare de acțiune model R-57M. Această rachetă poate angaja ținte aeriene până la distanța de 300 km, viteza sa de zbor fiind de până la 6 Mach, ceea ce reprezintă un real pericol pentru cele mai moderne avioane din dotarea FAM americane

(avioanele de sprijin, sistemele aeriene de avertizare timpurie, avioanele de realimentare în aer, inclusiv pentru avionul F-35). Inițial, specialiștii ruși doreau să armeze cu aceste rachete avionul de interceptare MiG-31 dar în final s-a decis ca rachetele să fie amplasate pe avioanele Su-30 și Su-35 de a patra generație și pentru următoarea generație a avionului Su-57.

În prezent, faza de testare a rachetei este în curs de definitivare și se estimează că în anul 2019 rachetele R-57M vor intra în dotarea forțelor aeriene rusești, înlocuind actualele tipuri de rachete aer-aer.

Sunt informații potrivit cărora, în continuare, specialiștii ruși își vor concentra eforturile pentru realizarea rachetei aer-aer KS-172 cu performanțe superioare. Aceasta va fi o rachetă cu două trepte, iar raza de acțiune va fi mai mare decât cea a rachetei R-57M.

Întrucât în luna iulie 2018 conducerea militară a Rusiei a oprit producerea în serie a avionului Su-57, datorită unor probleme tehnice, este posibil să se ia în considerație și varianta dispunerii rachetei pe alte tipuri de avioane: generația a cincea de MiG-29SMT Fulcrum și Su-35S Fulcrum E.

Specialiștii occidentali consideră că cel mai eficient mod de a combate astfel de rachete este acela de a trimite avioane cu reacție cu o capacitate de manevră superioară, dotate cu rachete cu rază de acțiune foarte mare, capabile să distrugă sistemele de comandă și control ce dirijează avioanele rusești.

La rândul său, China a proiectat și realizat o rachetă similară care este dispusă pe avionul de interceptare invizibil J-20, generația a cincea.

Trebuie menționat faptul că rachetele hipersonice proiectate de principalii oponenți ai SUA (Rusia și China) au o rază de acțiune mai mare decât rachetele americane AIM-120 (rachete aer-aer cu rază medie de acțiune), ceea ce le conferă un avantaj major în confruntarea cu aviația americană. Deocamdată, atât Su-57 cât și F-35 au fost testate în misiuni reale de luptă cu rezultate foarte bune, avionul rusesc în Siria, iar cel american în Afganistan.

Sursa: *Defense News*, 29.09.2018; 19.11.2018

UAV UCRAINEAN CU RAZĂ MARE DE ACȚIUNE

Federația Rusă și Ucraina se află într-o acerba confruntare nu numai pe câmpul de luptă dar și în domeniul implementării de noi tehnologii militare în arsenalul propriu. Un domeniu de interes atât pentru liderii militari dar și pentru cei ai industriei militare este cel al implementării noii generații de avioane fără pilot (UAV) și a inteligenței artificiale. Astfel, Compania Aerospațială Ucraineană „Antonov” a prezentat în anul 2018 un

nou proiect a ceea ce urmează a fi primul avion fără pilot cu rază mare de acțiune din dotarea forțelor armate ucrainene. Acest UAV va avea anvergura aripilor de aproximativ 21 m (70 picioare), va putea atinge o altitudine de până la aproximativ 12.000 m, va putea zbura cu o încărcătură de aproximativ 590 Kg și va avea acroșate sub aripi 9 containere cu muniții (rachete aer-sol și alte tipuri de muniție de precizie). Aceste caracteristici tehnico-tactice îi conferă posibilitatea de a executa cu

succes misiuni de cercetare, supraveghere și lovire a obiectivelor inamicului.

Armata ucraineană are în dotare mai multe tipuri de UAV-uri de mici dimensiuni, inclusiv drone de atac sau sinucigașe, dar până acum nu a dispus de un UAV cu rază mare de acțiune de valoare strategică. Chiar dacă deocamdată este doar în faza de proiectare și va mai dura ceva timp până ce va intra în înzestrarea armatei, este de remarcat preocuparea liderilor militari ucraineni de a introduce în inventarul forțelor armate tehnică militară de vârf. Avionul fără pilot este nu numai „ochiul din cer al comandantului” dar și o armă de luptă letală și ieftină.

Datorită faptului că Ministerul Apărării ucrainean se confruntă în prezent cu probleme multiple și complexe (zone de conflict armat, insurgență, război hibrid, propagandă ostilă, atacuri cibernetice etc.) se impune ca industria de armament să contribuie la efortul financiar al țării. Acest fapt a determinat compania Antonov să înceapă deja o campanie susținută de promovare a produsului prin prezentarea noului UAV la expoziții, târguri de armamente etc. pentru a atrage potențiali cumpărători. În condițiile în care cererea de UAV-uri este în continua creștere, atât pentru structurile militare cât și pentru cele de securitate, este de așteptat ca eforturile producătorului ucrainean să fie încununare de succes.

Sursa: *Defence News*, 12.10. 2018

PREZENTARE DE CARTE

Craig Unger: *HOUSE OF TRUMP, HOUSE OF PUTIN*
(Familia Trump, Familia Putin)

Craig Unger este un binecunoscut jurnalist de investigație și autor al mai multe cărți interesante ce prezintă, fără prea multe menajamente, fața nevăzută a eșafodajului politic al SUA, personalitățile ce populează această zonă și mai ales relațiile și interesele personale ce influențează anumite poziții sau decizii ale SUA.

Cartea care l-a făcut cunoscut în întreaga lume este „House of Bush, House of Saud”, publicată în anul 2004, la numai trei ani de când George W. Bush devenise președintele SUA. Legătura dintre această carte și cea pe care dorim să o prezentăm este evidentă, chiar dacă ne ghidăm și numai după titluri.

„House of Bush, House of Saud” explică cum conducătorii saudiți au folosit caracteristicile organizării politice, administrative, economice, militare, juridice, educaționale etc. americane, pe scurt sistemul american, uneori în mod legal, alteori pe lângă lege, pentru a se insinua în cele mai înalte cercuri ale puterii americane. Modelul de acțiune este reprezentat de relațiile, întinse pe mai multe generații, dintre familiile Bush și Saud.

Într-un interviu recent autorul rememorează faptul că după ce „House of Bush, House of Saud” a devenit un bestseller a fost invitat de un diplomat rus pentru a discuta pe larg despre sistemul american, mecanismele interne ce guvernează sistemul electoral etc. Concluzia lui Unger este că acela a fost momentul în care rușii au devenit conștienți de oportunitățile deschise de studierea modului de finanțare a campaniilor electorale în SUA, a rolului și puterii lobby-ului (K Street Lobby), a milioanele de dolari plătite de marile companii americane legiuitorilor pentru ca interesele să le fie protejate. Suprapunând sistemul american peste cel rusesc, rușii au înțeles ceea ce le era cel mai la îndemână să înțeleagă, anume că în SUA mita este legală. Acest lucru a fost suficient pentru a oferi oamenilor lui Putin (servicii secrete, politicieni, crima organizată) o metodă de acțiune ce le era familiară. Autorul este convins și încearcă să demonstreze că reprezentanții crimei organizate rusești, indiferent cât sunt lipsiți de scrupule, violenți și independenți în acțiune, în ultimă instanță

sunt actori statali aflați sub controlul Moscovei, formând un nou strat al societății rusești, acela al oligarhilor. Autorul a primit o confirmare edificatoare a concluziilor sale în interviul ce i-a fost acordat de generalul Oleg Kalugin, fostul șef al Departamentului de contraspionaj din cadrul KGB. La întrebarea lui Unger privind mafia rusească, generalul Kalugin a afirmat că aceasta este parte a KGB-ului și că acțiunile întreprinse se fac cu aprobarea lui Vladimir Putin, care le-a dat mafioților săi mână liberă în domeniul financiar, cu condiția să stea departe de politică. Astfel, prin inginerii financiare ilegale, se estimează că peste 3 miliarde dolari au ieșit din Rusia, bani ce trebuiau spălați în Occident. Pentru o sumă atât de mare un imperiu financiar de tipul celui construit de Trump era necesar. În opinia autorului acesta este primul element ce i-a adus pe Putin și Trump împreună. Ca urmare, păstrând același sistem de analiză, Unger a ajuns la concluzia că Putin și-a însușit experiență acumulată de saudiți în manipularea sistemului american și chiar a dus-o mai departe, în domeniul influenței politice, punctul culminant fiind atins prin alegerea lui Trump ca președinte al SUA. Diferența constă în faptul că penetrarea sistemului american de către Rusia este infinit mai periculoasă decât aceea realizată de Arabia Saudită.

În cartea House of Trump, House of Putin, publicată în august 2018, Unger demonstrează cum, în decurs de câteva decenii, Rusia a penetrat societatea americană, la început cu reprezentanții mafiei rusești, mai târziu apărând și artileria grea reprezentată de oligarhii ruși, care, profitând de orice ocazie, finanțând, șantajând, propulsând oamenii săi în poziții de influență, au reușit să-și creeze o rețea de influență pe lângă Trump. Se pare că una din metodele cele mai eficiente de apropiere de magnatul american a fost aceea de cumpărare a sute de apartamente de lux în imobilele construite de acesta, așa numitele „Trump Towers”(sunt în jur de 40 astfel de construcții răspândite în întreaga lume). Profitând de deficiențele legislației americane ce reglementează proprietatea și industria imobiliară, intervenind pentru salvarea lui Trump de la faliment și ajutându-l să revină pe piața imobiliară, reprezentanții crimei organizate rusești, coordonați și sprijiniți de Moscova, au reușit nu numai să spele banii murdari prin intermediul imperiului financiar construit de Trump, dar și să-i deschidă drumul spre Casa Albă. După alegeri, în perioada de tranziție pentru preluarea președinției, când Casa Albă trecea printr-un proces de pregătire logistică și administrativă, Trump, împreună cu staff-ul său, au funcționat în Trump Tower din Manhattan unde, câteva etaje deasupra „Casei Albe” improvizate erau ocupate de oligarhi ruși.

Pentru a contrazice afirmația președintelui Trump potrivit căreia „Nu a avut nimic de-a face cu Rusia („I HAVE NOTHING TO DO WITH RUSSIA”), autorul anexează o listă cu 59 de „oameni de afaceri” ruși care au avut legături cu Trump. Pe listă sunt nume diverse, din toate zonele de putere, începând cu Victor Abramovici, miliardar rus care a primit recent cetățenie israeliană, după ce Marea Britanie a refuzat să-i prelungească viza de ședere, până la Victor Yanukovici, fostul președinte al Ucrainei și apropiat al lui Putin. Paul Manafort, fostul șef de campanie al candidatului prezidențial Donald Trump, a condus și campania prezidențială a lui Ianukovici, l-a consiliat și a sprijinit aripa pro-rusă, utilizând toate mijloacele, inclusiv calomnia și dezinformarea, pentru compromiterea aripii pro-occidentale, reformatoare, aceasta în condițiile în care politica oficială a Washingtonului era aceea de sprijinire a Ucrainei pentru a ieși de sub tutela Rusiei. Manafort se bucura de încrederea lui Yanukovici, dar mai ales de banii oferiiți cu larghețe de acesta. Acum să sperăm că va avea timp să se gândească pe îndelete cum a strâns el banii și cum o să-i cheltuiască alții.

Lista „conexiunilor rusești” ale președintelui Trump oferită de Unger mai are un element care poate prezenta interes, anume că aproape jumătate din numele aflate pe listă sunt de evrei și dintre aceștia majoritatea au obținut și cetățenia israeliană, sau au legături importante în Israel (Lev Leviev, Alexander Maskevici, Mihail Cernoy sunt oligarhi evrei ruși care au acces direct la cele mai înalte cercuri de putere din Israel, inclusiv la premierul Benjamin Netaniahu; de asemenea, Abramovici și Levin au legături strânse cu Trump). În general, o proporție mare de evrei există și în zona crimei organizate rusești, mulți dintre ei cu ucenicia făcută în pușcăriile sovietice din Siberia, acum ajunși oligarhii lui Putin. Autorul consideră că acesta este și motivul pentru care Vladimir Putin a sprijinit înființarea în Rusia a cultului evreiesc Chabad și i-a dat prioritate în raport cu alte comunități religioase evreiești cu o prezență și tradiție mult mai îndelungată în Rusia. Sprijinul acordat rabinului Berel Lazar pentru a deveni Rabin Șef al cultului mozaic din Rusia este considerat un complot politic, parte a planului președintelui rus, menit să contribuie la

consolidarea puterii oligarhilor. Trebuie subliniat faptul că Chabad este răspândit și în SUA, iar legăturile acestuia cu mafia rusească ce acționează acolo este un fapt bine cunoscut.

Având în vedere că și Craig Unger este evreu nu am nici un motiv să mă îndoiesc de afirmațiile lui.

Am accentuat acest pasaj din carte nu pentru eventualul său caracter de noutate ci pentru că această situație prezintă un pericol real chiar pentru viitorul statului israelian prin faptul că oligarhii lui Putin, profitând de prevederile „Legii dreptului de reîntoarcere” primesc ușor cetățenie israeliană, după care drumul spre Vest, cu predilecție către SUA, este larg deschis. Mai mult, legislația financiară israeliană este lejeră, mai ales în privința spălării banilor, ceea ce ușurează acțiunile ilegale ale crimei organizate rusești. Unger evidențiază și o altă vulnerabilitate mult mai mare și mai periculoasă, prin faptul că Moscova stabilește relații strategice cu liderii politici israelieni. O manipulare politică a Ierusalimului de către Moscova va putea duce la un clivaj în relațiile israeliano-americane, iar în condițiile în care atât F. Rusă cât și SUA își dispută supremația în Orientul Mijlociu, acest lucru ar putea avea consecințe grave.

Autorul nu dezvoltă mai mult acest subiect ci se limitează doar la avertismentul că liderii de la Ierusalim trebuie să fie foarte atenți la acțiunile lui Putin, pe care îl consideră „o amenințare teribilă la adresa democrației”. Pentru a justifica acest avertisment, Unger citează concluzia Fondului Marshall pentru Securitate și Democrație: *„Începând cu anul 2004, Guvernul Rusiei a folosit atacurile cibernetice, dezinformarea și campaniile financiare de influențare a opiniei publice, pentru a se implica în treburile interne a cel puțin 27 de țări europene și din America de Nord”*. În viziunea autorului, Putin este angajat în implementarea unui vast plan de destabilizare a Occidentului, de slăbire a NATO și argumentează prin: modul în care s-a implicat militar în Siria; transformarea valului migraționist generat de conflictele din Orientul Mijlociu într-o armă de destabilizare a Europei; încurajarea și finanțarea partidelor și grupărilor de extremă stângă, anti-imigrație, populiste din Marea Britanie, Germania, Olanda, Franța, Italia, Austria; destabilizarea flancului estic al NATO prin intervenții directe în Ungaria, Polonia, Bulgaria, Peninsula Balcanică, Țările Baltice, Ucraina și Georgia.

Interesantă este și opinia autorului despre atitudinea președintelui SUA, Donald Trump, față de Israel pe care o etichetează ca fiind „tranzacțională, interesată și lipsită de credibilitate, iar dacă cumva îi dai crezare, atunci ești complet pierdut”.

Unger a abordat și problema confruntării serviciilor secrete americane cu cele rusești, dar și cu mafia rusească prezentă în SUA. Concluzia este că structurile de securitate americane sunt în defensivă, nu au personalul necesar, sunt lacune legislative care le îngreșează capacitatea de acțiune, au apărut alte priorități și există pericolul de a fi penetrate până la un anumit nivel. FBI-ul a identificat încă din anii '90 Budapesta ca fiind

locul unde își are sediul cartierul general al mafiei ruse, fapt pentru care a înființat în capitala Ungariei un oficiu care avea ca principală preocupare crima organizată rusească. Se pare că acel oficiu FBI devenise destul de eficient dar, după 09.11.2000, lupta împotriva terorismului internațional a devenit prioritară și biroul de la Budapesta a fost desființat.

CONCLUZII

1. Primul lucru pe care doresc să-l subliniez este acela că majoritatea argumentelor aduse de autor în sprijinul opiniei că președintele SUA, Donald Trump, este omul crimei organizate rusești și, pe cale de consecință, al președintelui Putin, sunt mai ales de natura deducțiilor logice. Nu sunt probe absolute care să demonstreze acuzațiile grave care i se aduc. Aceasta nu înseamnă că este nevinovat, dar nici că este vinovat de tot ce i se reproșează. Poate fi vorba de o suită de coincidențe ce se repetă din timp în timp ca o ironie a sorții, fie este vorba de manifestarea unei atenții deosebită pentru a acoperi urmele și de a face treburile murdare cu mâna altuia.

Să sperăm că Robert Mueller va reuși să ajungă la capătul anchetei sale privind influențarea alegerilor prezidențiale din 2016.

2. „House of Trump, House of Putin” este o carte care se citește pe nerăsuflete, cu prezentarea multor fapte bine documentate, care te fac să te întrebi în ce lume trăim și cum s-a ajuns la o schimbare atât de radicală a valorilor. Dezordinea actuală este o realitate, o vedem și la noi, o vedem în întreaga lume, dar că există un plan bine ticluit în nu știu ce cancelarie, de nu știu ce personalitate diabolică, este mai puțin credibil. Mai curând cred că este derapajul unei societăți obosite, care se pregătește să înceapă un proces dureros de transformare.

În ceea ce privește prevalența evreilor în zona mafiei rusești, probabil că se exagerează într-o oarecare măsură. Este cunoscut faptul că după ce s-a semnat Acordul Jackson-Vanik, evreii ruși nu au mai fost obstructionați să părăsească țara. Astfel, o mulțime de ruși s-au pretins evrei numai ca să plece din Rusia. Îmi amintesc cât de mirat eram în Israel că vedeam la bisericile ortodoxe o mulțime de evrei; mai târziu am înțeles ce fel de evrei erau.

Având în vedere dinamismul persoanelor ce alcătuiesc crima organizată rusească nici nu este de mirare că aceștia au fost printre primii care au profitat de oportunitățile oferite de lege. Chiar și așa, numărul evreilor implicați în crima organizată internațională este mare, iar disponibilitatea unor lideri politici israelieni de a curta mafioții numai

fiindcă sunt bogați este periculoasă, așa cum periculos este să subestimezi adversarul și să te crezi mai deștept decât el.

4. Argumentele lui Craig Unger pot fi acceptate sau respinse, dar un lucru nu poate fi negat, acela că nu am fost preveniți.

Gl.bg. (r) Dan NICULESCU

Tipar digital realizat la Tipografia **pim**
Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 109, 700497
Tel.: 0730.086.676, 0732.430.407;
Fax: 0332.440.715
E-mail: editura@pimcopy.ro, editura.pim@gmail.com
www.pimcopy.ro

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine în
exclusivitate autorilor.

Fotografiile care însoțesc articolele sunt preluate de pe internet

DINCOLO DE ORIZONTURI

Publicație

a Asociației Diplomaților Militari în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”
Strada Profesor Grigore COBĂLCESCU, nr. 1, sector 1, BUCUREȘTI, cod poștal 10191

Telefon/fax: 021 316 08 80; www.admrr.com; e-mail: admrrcentral1@yahoo.com

Articolele pot fi reproduse numai cu permisiunea editorului

ISSN 2501-9279